

Japan en de walvisvangst: Een kritische benadering in historisch perspectief

Elza Jeanty

Promotor: dr. Prof. Andreas Niehaus

<http://record.museum.kyushu-u.ac.jp/>

Verhandeling voorgelegd aan de Faculteit Letteren en Wijsbegeerte, vakgroep Talen en Culturen van Zuid- en Oost-Azië voor het behalen van de academische graad van Master in de Oosterse Talen en Culturen.

They say he didn't have an enemy
His was a greatness to behold
He was the last surviving progeny
The last one on this side of the World

He measured a half mile from tip to tail
Silver and black with powerful fins
They say he could split a mountain in two
That's how we got the Grand Canyon

- Lou Reed (1942-2013) -

Dankwoord

Met dank aan: mijn promotor dr. prof. Andreas Niehaus, mijn mama, mijn papa, mijn broer, Mitchell Van Poecke, Arne Deprez, Hanne Ostyn, Jelle Gyselinck, Sofie West, Stijn Bruers, Frédéric Chemay en Joji Morishita.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	7
2. Historisch overzicht	9
2.1. Vroege geschiedenis.....	9
2.2. 19 ^e en begin 20 ^e eeuw	10
2.3. Tijdens en na de Tweede Wereldoorlog.....	11
2.4. De jaren '60, '70 en '80	13
2.5. Het huidige Japan	14
3. Huidige regelgeving.....	18
3.1. International Whaling Commission	18
3.2. Onderzoeksprogramma's van Japan	22
3.3. Overige verdragen	23
4. Het officiële standpunt van de Japanse overheid.....	25
5. Discussie	27
5.1. De cultuurhistorische waarde van de Japanse walvisvangst	27
5.1.1. De Japanse visie op de cultuurhistorische waarde van de walvisvangst	28
5.1.2. Andere visies	29
5.1.3. Voorstel tot een compromis.....	30
5.1.4. Haalbaarheid van het compromis	31
5.2. De wetenschappelijke noodzaak van de Japanse walvisvangst	32
5.2.1. De Japanse visie op de wetenschappelijke noodzaak van de walvisvangst ..	33
5.2.2. Andere visies	36
5.2.3. Voorstel tot een compromis.....	39
5.2.4. Haalbaarheid van het compromis	40
5.3. Het economische voordeel van de Japanse walvisvangst	41

5.3.1. De Japanse visie op het economische voordeel van de walvisvangst	41
5.3.2. Andere visies	43
5.3.3. Voorstel tot een compromis.....	45
5.3.4. Haalbaarheid van het compromis	48
5.4. Het belang van de Japanse walvisvangst voor de voedselzekerheid.....	49
5.4.1. De Japanse visie op het belang van de walvisvangst voor de voedselzekerheid.....	49
5.4.2. Andere visies	51
5.4.3. Voorstel tot een compromis.....	54
5.4.4. Haalbaarheid van het compromis	55
5.5. Het politieke nut van de Japanse walvisvangst	55
5.5.1. De Japanse visie op het politieke nut van de walvisvangst.....	56
5.5.2. Andere visies	59
5.5.3. Voorstel tot een compromis.....	61
5.5.4. Haalbaarheid van het compromis	64
6. Rol van de International Whaling Commission.....	65
6.1. De structuur van de IWC.....	65
6.1.1. De samenstelling van de commissie.....	66
6.1.2. Het Wetenschappelijk Comité.....	66
6.2. Beheersprocedure van de IWC.....	67
6.2.1. Beheersplannen.....	68
6.2.2. Kleine walvisachtigen	68
6.3. Moeilijkheden binnen de IWC	69
6.4. De toekomst van de IWC	70
6.5. De houding van Japan binnen de IWC.....	72
6.6. Hoe de IWC kan bijdragen aan de voorgestelde compromissen.....	74
6.6.1. Toestemming voor beperkte vangst in vier kustdorpen	75

6.6.2. Uitbreiding van de bevoegdheden	75
6.6.3. Ondersteuning van het walvistoerisme.....	75
6.6.4. Meerjarenplan voor de handel	76
6.6.5. Toevoeging van de kleine walvisachtigen.....	76
7. Besluit	76
8. Bibliografie	80
9. Bijlagen.....	87
9.1. Bijlage 1: Interview met Frédéric Chemay	87
9.2. Bijlage 2: Interview met Stijn Bruers.....	94
9.3. Bijlage 3: Walvissoorten van de IWC.....	104

1. Inleiding

Na het zien van de documentaire “The Cove”¹ besloot ik om mijn bachelor paper te schrijven over de dolfijn- en walvisvangst in Japan. Dieren en dierenwelzijn hebben mij altijd nauw aan het hart gelegen en in die zin kon ik op het eerste zicht maar weinig begrip opbrengen voor de keuze van Japan om als een van de weinige landen ter wereld de walvisvangst tot op de dag van vandaag verder te zetten. Maar ik begreep uiteraard dat er naast dierenwelzijn nog andere belangen meespelen bij een dergelijke beslissing. Al snel bleek dat in de discussie omtrent de walvisvangst veel partijen en al evenveel visies aan bod komen. Een boeiende en veelzijdige discussie dus die helaas verzand is in een patstelling: geen van de partijen, noch de voor- noch de tegenstanders van de walvisvangst, lijken bereid te zijn tot compromissen. In mijn bachelor paper heb ik getracht om een grondiger inzicht te krijgen in deze situatie.

In deze masterthesis besloot ik om op zoek te gaan naar een mogelijke oplossing voor deze impasse. In een eerste deel verwerkte ik de informatie die relevant en noodzakelijk is om de discussie te kunnen kaderen: een historisch overzicht, de huidige regelgeving en een korte samenvatting van het officiële Japanse standpunt. In een tweede deel wordt de discussie geanalyseerd. Ik nam mij voor om de Japanse visie nog meer in detail te bekijken en deelde ze aan de hand van mijn bevindingen op in vijf thema’s: de walvisvangst als traditie, de wetenschappelijke urgentie van de jacht, het nut van de inkomsten die door de walvisvangst gegenereerd worden, het belang van de vangsten voor de voedselzekerheid en de achterliggende politieke belangen. Daarnaast bleek het al snel noodzakelijk om, bij wijze van zesde thema, een analyse te maken van de samenstelling en de werking van de International Whaling Commission (IWC).² Telkens heb ik onderzoek gedaan naar de verschillende belangen en naar de voor- en tegenargumenten en heb ik per thema een mogelijk compromis geformuleerd.

Ik heb deze compromissen dan uitgebreid voorgelegd aan enkele personen die nauw met het onderwerp begaan zijn. Zo kon ik nagaan hoe haalbaar mijn ideeën zijn. Ik had het idee opgevat om minstens drie interviews af te nemen: één met een voorstander van de walvisvangst, één met een tegenstander en één met iemand die eerder neutraal staat in deze kwestie. Ik begon met op zoek te gaan naar een voorstander die het Japanse standpunt kon vertegenwoordigen. Ik contacteerde de Japanse ambassade in Brussel maar werd vriendelijk

¹ The Cove is een documentairefilm uit 2009 over de dolfijnenjacht in de Japanse cultuur.

² The International Whaling Commission (IWC) is een internationale organisatie die de walvisvangst reguleert.

doorverwezen naar de website met daarop het officiële standpunt van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. De volgende persoon die ik contacteerde was Joji Morishita 丈二森下. Hij was eerder al vertegenwoordiger voor Japan in de IWC en is dat sinds 21 juni 2013 opnieuw. Ik mailde hem een vragenlijst door in de hoop een reactie te krijgen. Deze keer kreeg ik een uitgebreid antwoord (25 december 2013), maar ook hij beantwoordde mijn vragen niet omdat hij ze te eenzijdig vond. Dit, zo zei hij, was echter niet mijn schuld want volgens hem is de beschikbare informatie nu eenmaal eenzijdig. Morishita bezorgde mij wel drie van zijn eigen papers omtrent het onderwerp en verwees mij door naar de site van het Internationaal Gerechtshof in Den Haag.³ Hierop zijn transcripties te vinden van de zittingen in de rechtszaak die door Australië tegen Japan werd aangespannen aangaande de legitimiteit van de Japanse walvisvangst. In de transcripties wordt het standpunt van de Japanse overheid uitvoerig toegelicht. Vervolgens nam ik contact op met Sea Shepherd Belgium⁴ in de hoop iemand van hen te kunnen interviewen. Stijn Bruers, de eerste Belg die mee ging op één van de missies van Sea Shepherd, was bereid om op mijn vraag in te gaan. Vervolgens interviewde ik Frédéric Chemay, Belgisch afgevaardigde binnen de IWC en ondervoorzitter van het Wetenschappelijk Comité (WC).⁵ Als lid van de IWC en als wetenschapper kunnen we veronderstellen dat hij in de discussie een neutraal standpunt inneemt. De transcripties van de twee interviews zijn terug te vinden in de bijlagen.

Zoals eerder vermeld omvat de kern van deze thesis een discussie met zes belangrijke hoofdstukken die dezelfde structuur volgen. In een eerste paragraaf geef ik een korte, algemene inleiding tot de discussie aangaande het betreffende thema. Daarna volgt in de tweede paragraaf een uiteenzetting van het standpunt van Japan. De papers van Morishita en de transcripties van het proces zijn hierbij belangrijke bronnen. Omdat Morishita Japan vertegenwoordigt in de IWC en de verschillende pleiters, die aan het woord kwamen tijdens het proces, uiteraard officieel aangesteld, zal ik hun uitspraken en verklaringen interpreteren als die van de Japanse overheid en niet als persoonlijke meningen. In een volgende paragraaf volgen dan telkens de bijhorende belangrijke standpunten aangaande het behandelde thema. Hier komen organisaties als Sea Shepherd en Greenpeace⁶ kort aan bod maar ik heb vooral geprobeerd objectieve en wetenschappelijke informatie te verzamelen. De structuur van de

³ <http://www.icj-cij.org>

⁴ Sea Shepherd Conservation Society is een onafhankelijke organisatie met als doel: wereldwijd beschermen van oceanen en zeeleven.

⁵ Het Wetenschappelijk Comité opereert binnen de IWC en voert diverse onderzoeken uit over walvissen.

⁶ Greenpeace is een van de grootste en bekendste milieuorganisaties ter wereld. Het voert campagne om houdingen en handelingen te veranderen, het milieu te beschermen en de vrede te bevorderen.

tegenargumenten is dezelfde als die van de argumenten van Japan. Zo blijft de veelheid aan informatie overzichtelijk en is de vergelijking makkelijker te maken. In een vierde paragraaf doe ik telkens een aantal voorstellen tot compromis. Belangrijk hierbij is dat het deze initiële voorstellen zijn die ik aan Frédéric Chemay, Stijn Bruers en Joji Morishita heb voorgelegd. Hun opmerkingen en kritiek én de extra informatie die zij mij gegeven hebben, had ik bij het uitwerken van deze compromissen uiteraard nog niet. Daarom behandel ik in de laatste paragraaf van elk hoofdstuk de haalbaarheid van mijn voorstellen op basis van de twee afgenomen interviews en van de ontvangen documenten van Morishita.

Omdat de IWC de voornaamste internationale instantie bevoegd voor de walvisvangst is, wordt deze commissie uitvoerig besproken in het laatste hoofdstuk. De structuur, de samenstelling, de beheersplannen, de institutionele en praktische obstakels, de toekomstvisie van de IWC en de houding van Japan binnen de IWC komen hier aan bod. Tenslotte bekijk ik hoe deze commissie een rol kan spelen bij het realiseren van mijn uitgewerkte ideeën.

In een laatste hoofdstuk kom ik, op basis van de voorgestelde compromissen en de reacties erop, tot een samenhangend besluit. Een opmerking nog tot slot. Omdat deze thesis over de walvisvangst gaat, komt ook de problematiek rond de dolfijnvangst meermaals aan bod. Deze dieren zijn immers ook walvisachtigen maar vallen, zoals uitgelegd zal worden, niet onder de regulering van de IWC. Dit heeft als gevolg dat er weinig officieel over overlegd wordt en er dus veel minder informatie beschikbaar is omtrent deze praktijken.

2. Historisch overzicht

2.1. Vroege geschiedenis

De bewoners van het Japanse eiland verwerken al sinds de Jōmon-periode 縄文時代 (10.000 - 300 v.Chr.) vlees en olie van aangespoelde walvissen, dode en gewonde. Van de olie werden onder andere zeep en kleurpotloden gemaakt. De actieve jacht begon pas in de 16de eeuw. In de 17de eeuw gebeurde de jacht vooral met netten (*amitorihō* 網取法). Die werden gebruikt om een baai af te sluiten nadat een vloot boten er een walvis had ingedreven. Het gevangen dier kon vervolgens gemakkelijk gedood worden met harpoenen.⁷

Wada Yoritomo 和田頼朝 ontwikkelde in 1675 een methode waardoor er ook in open zee gejaagd kon worden. Vanaf de kust zocht men eerst naar walvissen en men stuurde er dan een kleine vloot op af. Die vloot omsingelde het dier en dreef het naar de kust, waar netboten

⁷ <http://www.csun.edu/>

wachtten. Deze boten lieten dan lange netten in het water zakken waar de walvis in vast kwam te zitten. Daarna werd het dier verwond met harpoenen en werden er touwen onder de walvis door getrokken. Zo werd het dier aan twee boten vastgemaakt. Uiteindelijk werd het gedood door middel van een zwaard. In de kustgemeenschappen Taiji en Kochi werden op deze manier jaarlijks 90 tot 100 walvissen gedood. De methode verspreidde zich doorheen heel Japan en bleef dominant tot het einde van de 19^e eeuw.⁸

2.2. 19^e en begin 20^e eeuw

In 1820 breidden de Britten en Amerikanen hun jachtgebieden uit tot de gebieden tussen Hawaï en Japan. Dit had tot gevolg dat de Japanners zelf veel minder dieren vingen. De Amerikanen en Britten jaagden immers op open zee, waardoor steeds minder walvissen de Japanse kusten bereikten. De Japanse walvisindustrie was duidelijk aan modernisering toe. Aanvankelijk namen de Japanners de Amerikaanse methodes gedeeltelijk over. Amerika was immers al sinds de 19e eeuw de nummer één op gebied van walvisvangst. De Japanners namen wel de jachttechnieken over maar bleven opereren vanaf de kust. Ook verwerkten ze, in tegenstelling tot de Amerikanen, bijna alle onderdelen van de walvissen.⁹

Met de komst van Commodore Perry¹⁰ in 1853 werd Japan met geweld gedwongen om haar havens open te stellen voor het Westen. Voor de Amerikaanse walvisvaarders had dit verschillende voordelen: ze konden nu hun schepen laten herstellen in Japan en ze konden er zich bevoorraden.¹¹

In 1864 introduceerde de Noor Svend Foyn een nieuwe methode in de walvisjacht: de granaatharpoen. Hiermee kon men ook op snellere walvissoorten zoals de blauwe walvis, de Noorse vinvis en de gewone vinvis jagen. Later maakte de uitvinding van de ‘stern slipway’¹² het mogelijk om de walvissen aan boord te verwerken.¹³ Jūrō Oka 十郎岡 ondernam in 1898 een wereldreis om informatie over de buitenlandse walvisvangst te verzamelen. Hij wordt dan ook wel eens de vader van de moderne Japanse walvisvangst genoemd.¹⁴

⁸ <http://mediawiki.arts.kuleuven.be>

⁹ Kalland en Moeran 1992: 65-81.

¹⁰ Matthew Calbraith Perry, 1794–1858, was commodore in de U.S. Navy.

¹¹ Abel 2005: 319-320.

¹² Een mechanisme waardoor de walvissen via een helling aan de achterkant van het schip op het hoofddek gesleept worden.

¹³ Tonnessen en Johnson 1982: 354.

¹⁴ <http://www.cyclopaedia.info/>

Tussen 1904 en 1905 vond de Russisch-Japanse Oorlog plaats.¹⁵ Japan kwam als winnaar uit dit conflict en eiste de Russische walvisschepen en oorlogsschepen op. Die laatsten werden door de organisatie van Jūrō Oka omgebouwd tot walvisschepen. Door die extra schepen en door de afwezigheid van Russische concurrentie kende de walvisvangst in Japan een bloeiperiode. Er werden nieuwe bedrijven opgericht. In 1908 bijvoorbeeld waren er 12 bedrijven die samen 1.784 walvissen vingen.¹⁶

Door de toename van het aantal bedrijven echter werd de walvisvangst steeds slechter beheerd en de walvispopulatie daalde sterk. Daarom werd de Nihon Hogeigyō Suisan Kumia 日本捕鯨業水産組合 (Japanse Walvisvaart Associatie, JWA) opgericht, waar alle bedrijven verplicht lid van werden. Die organisatie streefde ernaar de walvisvangstindustrie beter te ontwikkelen, de vleesvoorraden te beheren en de inkomsten uit de walvisvangst te verhogen.¹⁷

De overheid reageerde op haar beurt met een reeks maatregelen om de walvisvangst te reguleren. De bedrijven werden verplicht om samen te werken en zich te herorganiseren. Daardoor gingen de vier grootste bedrijven in 1909 op in het nieuw opgerichte Tōyō Hogeigai 東洋捕鯨. Twee derde van de walvisvloot werd door dit bedrijf gecontroleerd. Daarnaast werd een jachtvergunning verplicht.

Aanvankelijk werden 30 dergelijke vergunningen uitgedeeld, later werd dit tot 25 gereduceerd. Ook werd vastgelegd welke walvissoorten gevangen mochten worden en in welke periodes en gebieden er gejaagd mocht worden.¹⁸

Na de Russisch-Japanse Oorlog werd het jachtgebied uitgebreid: de wateren rond Japan, Korea en Taiwan werden de belangrijkste jachtgebieden. De Noren hadden al in 1904 een vloot naar Antarctica gestuurd maar het eerste Japanse schip voer pas in 1934 in die wateren. De Japanse walvisvangst kende vervolgens een nieuwe bloeiperiode. In 1938-39 werden zes vloten met een totaal van 49 schepen uitgezonden.¹⁹

2.3. Tijdens en na de Tweede Wereldoorlog

¹⁵ De oorzaak hiervan was een onenigheid over de heerschappij van Mantsjoerije.

¹⁶ Kalland en Moeran 1992: 65-81.

¹⁷ Ibid.

¹⁸ Ibid.

¹⁹ Ibid.: 81-84.

Toen in 1941 de Pacifische Oorlog uitbrak, werden de meeste boten omgebouwd en ingezet als oorlogsschepen. Daardoor was walvisjacht op open zee niet meer mogelijk. De regering hechtte wel veel belang aan de vangsten vanaf de kust omdat dit type walvisjacht de bevolking in deze periode van schaarste van voedsel moest voorzien. Zo bereikte het *'large type coastal whaling'* (LTCW)²⁰ een hoogtepunt in 1944. De boten die werden gebruikt voor *'small type coastal whaling'* (STCW)²¹ kregen tijdelijk toestemming om ook op grote walvisachtigen te jagen.²² Maar de walvisvangst kwam in grote problemen: een groot deel van de Japanse walvisvaarders werd ingelijfd bij de Japanse marine²³, tegen het einde van de oorlog was 95% van de schepen verloren gegaan en bovendien moesten na de capitulatie diverse jachtgebieden afgestaan worden. Na de oorlog keerde het tij opnieuw: door de ineenstorting van de landbouwproductie ontstond er in het ganse land een grootschalig voedseltekort. Daarom werd, onder impuls van de Amerikanen, de walvisvangst hervat.²⁴ Twee oorlogstankers werden omgebouwd tot walvisvaarders: de Hashidate Maru 橋立丸 en de Nisshin Maru 日新丸.²⁵

De bevolking werd voor een belangrijk deel afhankelijk van walvisvlees.²⁶ In de jaren na de oorlog was 47 procent van de dierlijke proteïnen in het voedsel afkomstig van walvisvlees. Ter vergelijking: in 1964 was dat nog slechts voor één vijfde het geval. Tijdens de eerste jaren na de oorlog groeide STCW steeds meer en werd beoefend in Abashiri (Hokkaido), Ayukawa (Miyagi), Wadamachi (Chiba) en Taiji (Wakayama). De regering zag zich opnieuw genoodzaakt om regels op te stellen.²⁷ STCW werd gedefinieerd aan de hand van de soorten walvisachtigen die gevangen mochten worden, de grootte van de gebruikte boten en de afstand van het jachtgebied tot de kust. Ook werden er nieuwe jachtvergunningen uitgevaardigd. Het werd voor de STCW schepen opnieuw verboden om op grote walvissoorten te jagen.²⁸

Voor de jacht op open zee werden buitenlandse vloten aangekocht en door het verkrijgen van de bijhorende quota bleef de Japanse productie van walvisvlees gestaag

²⁰ Deze vorm van walvisvangst wordt gekenmerkt door het jagen op grote walvisachtigen en door het gebruik van zeewaardige schepen van 650-700 die meer dan een maand op zee kunnen blijven zonder bevoorrading.

²¹ Deze vorm van walvisvangst wordt gekenmerkt door het klein type walvissen waarop gejaagd wordt en door het gebruik van kleinere schepen (maximaal 48 ton in Japan) met gemonteerde harpoenkanonnen.

²² Kalland en Moeran 1992: 87-94.

²³ Kishigami 2008: 71-88.

²⁴ <http://mediawiki.arts.kuleuven.be>

²⁵ <http://mediawiki.arts.kuleuven.be>

²⁶ Kalland en Moeran 1992: 87-94.

²⁷ Ibid.

²⁸ Ibid.

toenemen. Tegen 1960 had Japan, en niet langer Noorwegen, het grootste aandeel in de walvisvangst.²⁹

2.4. De jaren '60, '70 en '80

In de jaren '60 van de 20^e eeuw dreigden enkele walvissoorten te verdwijnen. Verschillende milieuorganisaties begonnen druk uit te oefenen op de walvisvaarders door de publieke opinie tegen hen te keren. De IWC³⁰ reageerde door strengere regels in te voeren. Die waren meer op het behoud van walvissoorten gericht dan op het in stand houden van de walvisindustrie.³¹ In 1963 werd het verboden om bultruggen te vangen en vanaf 1965 werd de blauwe vinvis volledig beschermd. In 1971 en 1973 werden de quota voor potvissen en dwergvinvissen gereguleerd. Sinds 1976 is het verboden om in Antarctica te jagen op vinvissen en sinds 1978 worden ook noordse vinvissen beschermd. Door deze maatregelen kon er enkel nog op potvissen en dwergvinvissen gejaagd worden. Ook in de Noordelijke Stille Oceaan werden quota ingevoerd, die geleidelijk werden verlaagd. Sinds 1976 is het er verboden om op vinvissen en noordse vinvissen te jagen.³²

Japan kreeg slechts 33% van de quota in Antarctica toegewezen. Door verder boten en de bijhorende quota van andere landen over te kopen kon Japan deze beperking echter omzeilen.

Vanaf 1970 werd de IWC gedomineerd door naties die niet aan walvisvangst deden en werd de walvisvangst een ethische in plaats van een economische kwestie. Daar waar vroeger het uitsterven van walvissoorten en het verstoren van het ecologische systeem de belangrijkste argumenten tegen walvisvangst waren, werden deze argumenten nu vervangen door de stelling dat walvissen intelligente wezens zijn en dat de jacht op deze dieren dus onethisch is.³³

In 1972, op de United Nations Conference on the Human Environment in Stockholm,³⁴ stelden de Verenigde Staten voor om een tienjarig moratorium op de walvisvangst in te voeren. Dit voorstel werd echter afgekeurd. Pas in 1982 besloot de IWC dat de commerciële walvisvangst verboden moest worden. Het verbod, het zogenaamde moratorium, werd in 1986

²⁹ Kalland en Moeran 1992: 87-94.

³⁰ Deze commissie wordt uitvoerig besproken in een volgend hoofdstuk.

³¹ Abel 2005: 327.

³² Kalland en Moeran 1992: 87-94.

³³ Abel 2005: 327.

³⁴ Deze conferentie wordt algemeen erkend als het begin van de moderne politieke en publieke bewustwording van mondiale milieuproblemen.

van kracht. Door een geschil tussen Japan en de Verenigde Staten, dat verderop aan bod komt, staaften de Japanse commerciële walvisvaarders pas in 1988 hun activiteiten.³⁵

In 1985 werd in Japan de Parliamentary League for the Promotion of Whaling opgericht. Sindsdien is de walvisvangst ook een belangrijke factor in de Japanse politiek. De partijen en politici steunen nagenoeg eensgezind deze praktijk. Het Japanse Fisheries Agency (FA), opgericht in 1948 (toen de consumptie van walvisvlees dus volop gepromoot werd) speelt de voornaamste rol in dit debat. De leiders van het FA hebben dankzij de walvisvangst belangrijke posities, aanzienlijke macht verkregen en de bijbehorende inkomens vergaard en willen die uiteraard niet verliezen. Politici met kiesdistricten aan de kust vrezen de steun van de lokale vissers te verliezen indien ze standpunt innemen tegen de walvisvangst.³⁶

2.5. Het huidige Japan

Tegenwoordig bestaan er in Japan drie vormen van walvisvangst. Een eerste is de grootschalige vangst in Antarctica en in de Stille Oceaan. Deze vorm is opgezet in het kader van het wetenschappelijke onderzoek en wordt door de staat gesteund. De tweede is de kleinschalige vangst aan de kust. Ten derde is er de grootschalige dolfijn- en bruinvisvangst. Deze dieren zijn walvisachtigen maar vallen buiten de regelgeving van de IWC omdat ze niet tot de 13 opgenomen walvissoorten behoren.³⁷

Een recent probleem voor de walvisvaarders is dat er geen privé-investeerders meer zijn. In de jaren 70 van de 20ste eeuw hebben enkele grote bedrijven zich teruggetrokken uit de walvisvangst. Maruha Co. マルハ stopte in 1977, Nissui Co. ニッスイ in 1976 en Kyokuyo 極洋 zelfs al in 1964. De belangrijkste redenen hiervoor waren de daling van het aantal walvissen en de groeiende internationale weerstand tegen de walvisvangst. Maar ook de stijgende brandstofprijzen en de slinkende afzetmarkt speelden hierbij een rol. Enkele bedrijven fuseerden en zetten sinds 1976 de walvisvangst verder onder de naam Nihon Kyodo Hogeï 日本共同捕鯨.³⁸

In het huidige Japan zijn er zes grote gemeenschappen die aan walvisvangst doen. Drie hiervan, Taiji, Arikawa en Ukushima, hebben al een langere traditie van walvisvangst maar ze

³⁵ Kishigami 2008: 71-88.

³⁶ Morikawa en Hoyt 2011: 90-91.

³⁷ Ibid.: 90.

³⁸ Ibid.

hebben zich wel aangepast aan de veranderde situatie. Wadaura, Ayukawa en Abashiri zijn nieuwere walvisvangst-gemeenschappen.³⁹

Abashiri ligt in het oosten van Hokkaidō en is de meeste noordelijk gelegen walvisvangst-gemeenschap in Japan. Abashiri raakte betrokken bij de walvisvangst in 1915 toen het op dat moment belangrijkste walvisvaartbedrijf *Tōyō Hogeï* er een verwerkingsstation bouwde. Drie jaar later sloot dit station alweer, maar in 1931 werd een nieuw verwerkingsstation op een betere locatie opgericht. Dit station bleef in gebruik tot WOII, met een korte onderbreking tussen 1936 en 1939. Na WOII was Nihon Suisan 日本水産 (dat Tōyō Hogeï ondertussen had overgenomen) het enige bedrijf dat nog actief was op Abashiri. In 1941 brak de Pacifische Oorlog uit en werden de meeste schepen van de walvisvloot opgevorderd door het leger. Tegelijkertijd won walvisvlees aan belang als voedselbron en vond er een toename van STCW plaats. De meeste van de kleinere boten die toen in gebruik genomen werden, waren bezit van de grote walvisvaartbedrijven. Tegen het einde van de jaren 1940 waren er in Abashiri minstens zes boten die op dwergvinvissen jaagden. In 1985 waren 508 van de 43.000 inwoners rechtstreeks betrokken bij de walvisvangst. Daarvan waren er 18 effectief jagers. Tijdens de zomer van 1987, net voor het moratorium, werkten er nog 16 mensen op twee walvisvaarders.⁴⁰

Ayukawa is een klein vissersdorp met minder dan 500 inwoners. In 1906 deed de walvisvangst zijn intrede en als gevolg daarvan nam de bevolking toe door een constante toestroom van mensen van over heel Japan. Tōyō Hogeï was in 1906 het eerst walvisbedrijf dat naar Ayukawa kwam. Uiteindelijk richtten enkele belangrijke families in het dorp samen een bedrijf op: Ayukawa Hogeï. Doordat de prijzen van walvisvlees net in die periode drastisch daalden en er enkel nog op potvissen mocht gejaagd worden, kwam het bedrijf in moeilijkheden en werd het midden van de jaren 1930 opgekocht door Kyokuyō Hogeï 極洋捕鯨. In 1955 woonden er 3.795 mensen in Ayukawa. Aan het einde van de 20^e eeuw waren er nog zo'n 2.000 inwoners. Het moratorium leidde er tot werkloosheid. Er zijn nu nog slechts twee vil-stations en drie STCW vaartuigen actief. Veel jonge mensen hebben daarom Ayukawa verlaten met een algemene vergrijzing van de bevolking tot gevolg.⁴¹ Tegenwoordig is Ayukawa vooral gericht op walvistoerisme. Eén van de attracties is Whale Land, geopend in 1990.

³⁹ Kalland en Moeran 1992: 19.

⁴⁰ Ibid.: 19-23.

⁴¹ Ibid.: 23-27.

Wadaura ligt ten zuiden van Tōkyō. Al sinds 1612 werden in deze regio spitsnuitdolfijnen gevangen. In 1948 opende het bedrijf Gaibō Hogeï 外貌捕鯨 er een verwerkingsstation. Nittō Hogeï, een LTCW bedrijf, opende er een tweede verwerkingsstation. De werknemers van beide bedrijven kwamen voornamelijk uit andere gebieden. Slechts enkele van de 3.008 inwoners van Wadaura waren in 1985 betrokken bij de walvisvangst. De walvisvangst is op economisch vlak van groot belang geweest voor dit gebied. De grond voor de verwerkingsstations werd namelijk verhuurd door de lokale Fishing Cooperative Association.⁴²

Taiji, een dorp met 4.000 inwoners in de Wakayama prefectuur kent een 800-jarige walvisvangstgeschiedenis. Rond 1606 organiseerde Wada Kakuemon 和田角右衛門 er een grootschalige walvisvangst. Dit wordt gezien als de eerste georganiseerde walvisvangst in Japan. De methode gebruikt door Kakuemon, jagen met harpoenen, verspreidde zich snel door Zuidoost Japan. In 1675 werd de methode vervangen door het jagen met netten, eveneens uitgevonden in Taiji. Tijdens de Tokugawa-periode zorgde de walvisvangst voor welvaart in Taiji. In de winter werden grote walvisachtigen gevangen met harpoenen, in de zomer werd er met netten op grienden⁴³ gejaagd. Tegen het einde van de Tokugawa-periode slonken de vangsten, onder meer door de concurrentie van Amerikaanse en andere westerse walvisvaarders. Daardoor kwam Taiji in een recessie terecht met de ineenstorting van de walvisvangst met netten als gevolg. In 1905 werden moderne methodes geïntroduceerd, wat in Taiji voor een heropleving van de walvisvangst zorgde. In datzelfde jaar begon Tōyō Hogeï op walvissen te jagen vanuit Taiji en begon Kumano Gyogyō 熊野漁業, een lokaal bedrijf, met de walvisvangst. Al snel speelden de walvisvaarders van Taiji een leidinggevende rol in de moderne walvisvaart. Bewoners van Taiji gingen zelfs met de walvisvloten mee naar Antarctica. Ondertussen werd ook de jacht op kleinere walvisachtigen voortgezet. De grootste bloeiperiode van de walvisvangst in Taiji kwam rond 1960. Toen namen zo'n 600 mannen deel aan de jacht. Sindsdien is de walvisvangst er terug in omvang afgenomen. In 1966 en 1967 was twee derde van de belastingontvangsten van Taiji afkomstig uit de walvisindustrie. In 1984 was nog maar vier procent belastinggeld afkomstig van deze industrie en had de stad één miljard yen⁴⁴ schulden. In 1987 werd het landstation gesloten. Lokale geschiedkundigen zijn van mening dat Taiji een pionier was op vlak van walvisvangstmethodes en dat, in tegenstelling tot wat algemeen werd aangenomen, de technieken niet van China overgenomen

⁴² Kalland en Moeran 1992: 27-29.

⁴³ Eén van de grotere soorten dolfijnen met een opvallende bolle kop.

⁴⁴ Toen ongeveer 2,5 miljoen euro.

waren. Die overtuiging leidde tot een sterke walvisvaart-identiteit in Taiji. Ook de acties tegen de walvisvangst hebben in zekere zin die identiteit nog versterkt omdat als reactie erop de walvisvangst extra gepromoot werd als onderdeel van de Japanse cultuur. Zo werd de 'kujira odori' 鯨踊り⁴⁵ verplicht aangeleerd in de scholen, werd er een nieuw dorpsfestival (*furusato matsuri* ふるさと祭) met de walvisvaart als centraal thema in het leven geroepen en werd er een *kujira taiko* 鯨太鼓⁴⁶ groep opgericht. De bewoners van Taiji groepeerden zich in de Taiji Whalers Association. Deze groep sponsorde ook de *kuyō* 供養⁴⁷, die voor het publiek werden opengesteld. In 1969 werd een walvismuseum geopend. Jaarlijks wordt op 29 april een festival en een herdenkingsdienst georganiseerd om de ziel van de gedode walvissen te eren en om bescherming voor de walvisvaarders af te dwingen. Dit festival richt zich uitdrukkelijk op toeristen.⁴⁸

Ukushima is een klein eiland ten westen van Kyūshū. Op het eiland zijn geen duidelijke tekens die wijzen op een traditie in de walvisvangst. Walvisvaart is er echter wel zeer belangrijk.⁴⁹

Arikawa ligt te zuiden van Ukushima en ligt op het eiland Nakadōri in de Nagasaki prefectuur. De walvisvangst zou hier al vanaf 1598 bestaan, toen Eguchi Jinzaemon er een walvisvangstgroep oprichtte. Hij deed dat samen met een ondernemer die het jagen met harpoenen introduceerde. De techniek om met netten te jagen, die in 1675 in Taiji werd ontwikkeld, werd al snel overgenomen door de walvisjagers in Arikawa. Op de hoogtepunt van de jacht, in 1698 en 1700, werden respectievelijk 83 en 81 walvissen gevangen. Daarna daalden de aantallen geleidelijk. Net als de bewoners van Taiji en Ukushima voeren veel inwoners van Arikawa op de eerste vloten naar Antarctica. In 1960 namen zo'n 10.000 mannen deel aan die expedities, bijna 10% daarvan was afkomstig uit Arikawa. In Arikawa werden ook dolfinnen gevangen. Dat gebeurde, net zoals in Taiji, door ze een baai in te drijven maar in tegenstelling tot Taiji werd dit in Arikawa geen specialisme. Bewoners richtten zich ook niet op STCW en sinds 1930 is er op Arikawa geen actief landstation meer geweest. Voor bezoekers van Arikawa is het meteen duidelijk dat de walvisvangst er van groot belang was en is. Er staat een nieuwe uitkijkpost op precies dezelfde plaats waar die vroeger stond om walvissen te spotten. In dezelfde buurt bevindt zich een herdenkingssteen voor de walvissen,

⁴⁵ Een traditionele dans die door de opvarenden uitgevoerd werd na een succesvolle vangst.

⁴⁶ Een instrument waarvan de naam letterlijk te vertalen is als 'walvistrommels.' Aan de hand van deze trommels wordt de strijd tussen een walvis en de walvisvaarders beschreven.

⁴⁷ Herdenkingsplechtigheden voor de gedode walvissen.

⁴⁸ Kalland en Moeran 1992: 29-34.

⁴⁹ Ibid: 34-35.

staat er een schrijn voor Eguchi Jinzaemon 江口甚左衛門 en is er een drinkfontein in de vorm van een walvis. Er staat een dolfijn in het logo van de stad en op telefoonkaarten staat de oude jachtmethode aan de hand van netten afgebeeld. Er bevindt zich ook een restaurant dat gespecialiseerd is in walvisvlees. Eén van de specialiteiten in deze gebieden is gezouten vinvisblubber. In tegenstelling tot vele andere steden wordt hier ook dolfijnenvlees gegeten. Tijdens belangrijke gelegenheden en vieringen, zoals bruiloften en begrafenissen, wordt walvisvlees geserveerd. Twintig procent van de jaarlijkse consumptie van walvisvlees gebeurt rond Nieuwjaar. Rituelen en bijgeloof in Arikawa zijn sterk beïnvloed door de walvisvangst. Veel van de religieuze vieringen zijn er zelfs rechtstreeks aan gerelateerd, hoewel ze door het moratorium op de commerciële walvisvangst wel geleidelijk verloren dreigen te gaan. Een gekend walvisfestival in Arikawa is de Meizaiten Matsuri 弁財天祭り op 14 januari. Er wordt ook een festival georganiseerd om verdrinking van walvisvaarders af te wenden: het Jushichinichi Matsuri 十七日祭り.⁵⁰

3. Huidige regelgeving

3.1. International Whaling Commission

In 1946 werd de International Convention for the Regulation of Whaling (ICRW) opgesteld. Het doel van dit verdrag was een evenwicht te bewerkstelligen tussen het beheer van de walvispopulaties en de ordelijke ontwikkeling van de walvisvangst. In 1949 werd in het kader van deze conventie de International Whaling Commission (IWC) opgericht, een intergouvernementele organisatie. De IWC is belast met het opvolgen en het aanpassen van de ICRW. Het secretariaat is gevestigd in Cambridge (Engeland). De eerste jaarlijkse bijeenkomst vond plaats in 1949 in London.⁵¹

De basistekst van de IWC is vastgelegd in de ICRW. Dat verdrag omvat een schema (The Schedule) waarin, onder andere, de vangstbeperkingen worden vastgelegd voor de commerciële walvisvangst en voor de jacht die onder de noemer '*Aboriginal Subsistence Whaling*' (ASW)⁵² valt. Dat schema is een integraal onderdeel van het verdrag, maar de bepalingen ervan kunnen gewijzigd worden door de IWC. Deze wijzigingen worden in de praktijk meestal tijdens jaarvergaderingen van de IWC overeengekomen.⁵³

⁵⁰ Kalland en Moeran 1992:35-41.

⁵¹ <http://www.iwcoffice.org>

⁵² Traditionele walvisvaart die dient om te voorzien in het levensonderhoud.

⁵³ <http://www.iwcoffice.org>

De IWC neemt verschillende maatregelen om haar doel te bereiken. Sommige walvisachtigen worden volledig beschermd, bepaalde zones in de oceanen hebben het statuut van walvisreservaat, er worden quota voor de vangst vastgelegd, het jachtseizoen wordt afgebakend en er zijn specifieke regels ter bescherming van vrouwelijke dieren met jongen opgesteld.⁵⁴

De commissie definieert echter niet wat een ‘walvis’ is. In de Annex of Nomenclature of the Final Act worden dertien soorten grote walvisachtigen vernoemd die onder de regulering van de IWC vallen. Of de IWC al dan niet autoriteit heeft over de regulering van de jacht op de overige walvisachtigen, zoals de dolfijn en de bruinvis, is een onderwerp van discussie.⁵⁵

Alle landen die officieel voldoen aan de voorwaarden van het Verdrag van 1946 kunnen lid worden van de IWC.⁵⁶ Zeventien landen (waaronder Japan, Noorwegen, IJsland en de Verenigde Staten) ondertekenden het oorspronkelijke verdrag. Op dit moment zijn 89 landen lid van de Commissie.

Elk deelnemend land wordt vertegenwoordigd door een commissaris die op zijn beurt wordt geadviseerd door deskundigen en adviseurs. Uit die commissarissen worden de voorzitter en vicevoorzitter verkozen, meestal voor een termijn van drie jaar.⁵⁷

Elke lidstaat die zijn contributie heeft betaald, heeft één stem, ongeacht het bevolkingsaantal, de economische betekenis of de betrokkenheid van dat land bij de walvisvangst. Over elk onderwerp met betrekking tot walvissen en walvisvangst kunnen niet-bindende resoluties aangenomen of verworpen worden door middel van een eenvoudige meerderheid. Voor bindende besluiten (bijvoorbeeld de opheffing van het huidige moratorium op de commerciële walvisvangst of het aanwijzen van een nieuw reservaat) is een driekwart meerderheid vereist.⁵⁸

De IWC steunt zowel wetenschappelijk onderzoek naar walvissen als studies die de humaniteit van de jacht onderzoeken. De resultaten en bevindingen worden regelmatig gepubliceerd.⁵⁹ Dat onderzoek is de taak van het Wetenschappelijke Comité (WC). Dit comité bestaat uit meer dan 200 biologen. Het WC bestudeert de walvispopulaties en de invloed van de jacht erop en zoekt naar methodes om het bestand op peil te houden of zelfs te vergroten.

⁵⁴ <http://www.iwcoffice.org>

⁵⁵ Ibid.

⁵⁶ Ibid.

⁵⁷ Ibid.

⁵⁸ Ibid.

⁵⁹ <http://mediawiki.arts.kuleuven.be>

Het Wetenschappelijke Comité bestudeert ook de walvisachtigen die niet tot de dertien grote soorten behoren.⁶⁰

In 1972 werd het voorstel van de United Nations Conference on Human Environment⁶¹ voor een tienjarig moratorium op alle commerciële walvisvangst aan de IWC voorgelegd. Het voorstel werd afgewezen, ondanks hevige protesten van milieubewegingen. Toen het jaar daarop het voorstel opnieuw werd afgewezen, dreigden de milieuactivisten om de walvisvarende landen te boycotten. De IWC zag zich genoodzaakt om alsnog tot een voorstel te komen.⁶²

In 1986 werd als gevolg van dit voorstel een moratorium op de commerciële walvisvangst ingevoerd. Omdat er namelijk te weinig gegevens en methodes voorhanden waren om correcte vangstlimieten te bepalen, stelde de IWC, voor onbepaalde tijd, de vangstlimiet op nul. De IWC hoopte dat wetenschappelijk onderzoek de noodzakelijke informatie zou leveren om in de toekomst wel verantwoorde limieten vast te leggen.⁶³ Hoe lang dit moratorium nog zal gelden, weet niemand.

Volgens Frédéric Chemay is het in ieder geval nu nog te vroeg om de vangstlimiet te herbekijken. Er moet eerst zekerheid zijn over het voortbestaan van de verschillende walvissoorten.⁶⁴

Onder de noemer ‘*Aboriginal Subsistence Whaling*’ (ACW) werd wel een uitzondering gemaakt voor de vangst door lokale volkeren in Groenland (Denemarken), Siberië (Rusland), St. Vincent en Grenada (Caraïben) en Alaska (Verenigde Staten). De toegestane aantallen voor deze landen schommelen tussen 328 (in 2000) en 406 (in 2011) walvissen. De IWC wil zo de inheemse bevolking de mogelijkheid te geven om te voorzien in hun voedingsbehoeften en in hun culturele noden, zonder het risico op uitsterven van bepaalde walvissoorten te vergroten.⁶⁵

Japan diende een bezwaar in tegen het moratorium en kreeg op die manier toestemming om toch, binnen vastgelegde quota, aan commerciële walvisvangst te doen. Hierop dreigde Amerika alle visrechten in Amerikaanse wateren te ontzeggen aan Japan tenzij het dat bezwaar introk. Uiteindelijk kwamen Japan en Amerika tot een akkoord: Japan verbond er zich toe om binnen de twee jaar na de ingang van het moratorium de commerciële

⁶⁰ <http://www.iwcoffice.org>

⁶¹ De eerste mondiale milieuoconferentie.

⁶² <http://www.iwcoffice.org>

⁶³ Ibid.

⁶⁴ Zie bijlage 1: Interview met Frédéric Chemay.

⁶⁵ <http://www.iwcoffice.org>

walvisvangst volledig af te bouwen.⁶⁶ Op 1 april 1988 zette Japan al zijn commerciële vangsten stop.⁶⁷ Het land ging echter wel verder met het vangen en het doden van walvissen voor wetenschappelijke doeleinden. Dat is toegestaan door een uitzonderingsclausule binnen het moratorium, vastgelegd in Artikel VIII:

Notwithstanding anything contained in this Convention any Contracting Government may grant to any of its nationals a special permit authorizing that national to kill, take and treat whales for purposes of scientific research subject to such restrictions as to number and subject to such other conditions as the Contracting Government thinks fit, and the killing, taking, and treating of whales in accordance with the provisions of this Article shall be exempt from the operation of this Convention.⁶⁸

Japan (tot op heden), IJsland (laatste keer in 2007) en Noorwegen (tot 1994) zijn de enige landen die gebruik hebben gemaakt van deze uitzonderingsclausule.⁶⁹ De IWC stelt uitdrukkelijk dat deze clausule geen middel is om het commerciële moratorium te omzeilen. De landen die gebruik maken van de clausule blijven immers onderworpen aan strikte voorwaarden om te garanderen dat er effectief wetenschappelijke informatie verzameld wordt en dat rationeel beheer mogelijk blijft. Om verspilling tegen te gaan eist de IWC dat de gevangen walvissen zoveel mogelijk verwerkt worden. Bijgevolg blijft de handel in walvisproducten mogelijk en wettelijk.⁷⁰

Begin jaren 2000 laaide, onder impuls van Japan, de discussie rond het moratorium weer hevig op en dreigde het zelfs opgeheven worden. Als gevolg van deze discussie zochten beide kampen naar nieuwe leden om de stemming in hun voordeel te doen kantelen. In de periode 2000-2009 traden niet minder dan 45 nieuwe landen toe, meer dan de helft dus van de huidige 89 IWC leden. Onder hen ook België (2004).⁷¹

Volgens de regels van de IWC zijn er drie vormen van walvisvangst. De eerste is de commerciële walvisvangst, de tweede is de zogenaamde traditionele walvisvangst ten behoeve van het levensonderhoud (ACW) en de derde is walvisvangst met een speciale vergunning zoals die voor wetenschappelijke doeleinden.⁷² Daarnaast is er natuurlijk in principe ongecontroleerde vangst mogelijk door landen die niet aangesloten zijn bij de IWC.

⁶⁶ Abel 2005: 327-328.

⁶⁷ <http://mediawiki.arts.kuleuven.be>

⁶⁸ Ibid.

⁶⁹ <http://www.iwcoffice.org>

⁷⁰ Ibid.

⁷¹ Ibid.

⁷² Ibid.

3.2. Onderzoeksprogramma's van Japan

Japan werd lid van de IWC in 1951 en heeft sinds 1987 elk jaar opnieuw toelatingen voor onderzoek uitgevaardigd aan het Japanse Institute for Cetacean Research (ICR). Waar dit in het begin enkel ging om onderzoek in diepe wateren, gaat het sinds het jachtseizoen 2002-2003 ook om vangsten in kustwateren. De programma's waar het om gaat zijn JARPA⁷³, JARPA II, JARPN⁷⁴ en JARPN II. Al deze programma's werden voorafgegaan door een haalbaarheidsstudie van twee jaar.⁷⁵ Het JARPA programma duurde 16 jaar en vond plaats in de Antarctische wateren. Dit programma werd afgerond in het seizoen 2004-2005. De nadruk lag hier op onderzoek naar de biologische parameters (zoals natuurlijke sterfte), het in kaart brengen van de populaties, onderzoek naar de rol van walvissen in het Antarctische ecosysteem en onderzoek naar het effect van milieuveranderingen op walvisachtigen. Voor dit programma werden dodelijke vangsten (ongeveer 400 dwergvinvissen per jaar) en visuele waarnemingen gecombineerd. De eindconclusie van het Wetenschappelijke Comité over dit programma luidde: "the results of the JARPA program [...] have the potential to improve management of minke whales in the Southern Hemisphere in a number of ways."⁷⁶

Tijdens het jachtseizoen 2005-2006 ging een nieuw Antarctisch programma van start, JARPA II.⁷⁷ Dit onderzoek wordt uitgevoerd door vier schepen: één onderzoeksschip (dat de walvissen vangt), twee schepen die zich bezighouden met waarnemingen en het nemen van monsters en één schip dat enkel dient voor waarnemingen. De bemanning bestaat uit ongeveer 200 personen.⁷⁸ De doelstellingen zijn deze keer: het controleren van het Antarctisch ecosysteem, een zicht krijgen op de concurrentie tussen de verschillende walvissoorten en het ontwikkelen van toekomstige doelstellingen voor het beheer ervan, toelichting van temporele en ruimtelijke veranderingen binnen de populaties en verbetering van het beheer van de Antarctische dwergvinvispopulatie. Jaarlijks worden voor dit programma ongeveer 850 dwergvinvissen, 50 vinvissen en 50 bultruggen⁷⁹ gedood.⁸⁰ Op 31 maart 2014 besliste het Internationaal Gerechtshof dat dit programma niet voldoet aan de voorwaarden van Artikel VIII. In hoofdstuk 5.5.2. wordt hier verder op ingegaan.⁸¹

⁷³ Japan's Special Permit Research on Minke Whales in the Antarctic.

⁷⁴ Japan's Special Permit Research in the North Pacific.

⁷⁵ <http://www.iwcoffice.org>

⁷⁶ Ibid.

⁷⁷ <http://www.icrwhale.org>

⁷⁸ <http://www.icj-cij.org>, transcriptie van de zitting van 3 juli 2013.

⁷⁹ Zie bijlage 3 voor een schatting van de verschillende populaties van de walvissoorten.

⁸⁰ <http://www.icrwhale.org>

⁸¹ <http://www.icj-cij.org>, transcriptie van de zitting van 3 juli 2013.

In 2007 vroeg het Wetenschappelijk Comité aan Japan “to suspend indefinitely the lethal aspects of JARPA II conducted within the Southern Ocean Whale Sanctuary”.⁸² De Japanse overheid negeerde echter dit verzoek en gaf toestemming voor het verder zetten van het onderzoeksprogramma. Dit is conform de IWC regelgeving: enkel het land zelf moet toestemming geven.⁸³ Door de acties van Sea Shepherd echter werd 2013 het slechtste jachtseizoen ooit. Er werden slechts 103 dwergvinvissen gevangen (in plaats van de beoogde 935) en er werden geen bultruggen noch vinvissen gevangen (hoewel het de bedoeling was om 50 exemplaren van elke soort te vangen).⁸⁴

Van 1994 tot 1999 liep er een ander programma onder de naam JARPN. In het kader van dat programma werden jaarlijks 100 dwergvinvissen gedood in de Stille Oceaan. Het voornaamste doel was om een duidelijk beeld te krijgen van de populaties in deze oceaan. Het Wetenschappelijke Comité was het erover eens dat de informatie die bekomen werd nuttig is geweest voor de regulering omtrent de dwergvinvissen in de Stille Oceaan. Er bestaat echter geen consensus over de noodzaak om walvissen te doden om deze informatie te bekomen.⁸⁵ Vanaf 2000 werd in dezelfde oceaan een tweede project opgezet, JARPN II. Het doel was ditmaal om informatie te verkrijgen die zou bijdragen tot het behoud en het duurzaam gebruik van de maritieme rijkdommen in de Stille Oceaan. Hiervoor werden elk jaar 100 dwergvinvissen, 50 Bryde walvissen en 10 potvissen gedood. In 2008 werden deze aantallen opgetrokken tot 340 dwergvinvissen, 50 Bryde walvissen, 100 noordse vinvissen en 10 potvissen.⁸⁶ In 2009 werd dit programma besproken door een panel van experts. In hun conclusie raden zij Japan aan om op een objectieve manier dodelijke en niet-dodelijke onderzoeksmethodes te vergelijken.⁸⁷

3.3. Overige verdragen

Naast de ICRW bestaat er ook een overeenkomst inzake handel van wilde dieren en planten met het oog op het behoud van de soorten: de Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES). Japan sloot zich aan in 1980, België in 1983. Het verdrag heeft drie bijlagen waarin de dier- en plantensoorten opgesomd staan die onder de overeenkomst vallen. Appendix I is een lijst van dieren die met uitsterven bedreigd

⁸² <http://www.iwcoffice.org>

⁸³ Ibid.

⁸⁴ <http://www.icrwhale.org>

⁸⁵ <http://www.iwcoffice.org>

⁸⁶ Zie bijlage 3 voor een schatting van de verschillende populaties van de walvissoorten.

⁸⁷ <http://www.iwcoffice.org>

worden en waarin enkel in uitzonderlijke omstandigheden gehandeld mag worden. Dit betreft zowel levende exemplaren als aangetroffen dode exemplaren. In Appendix I worden Groenlandse walvis, noordkaper, bultrug, grijze walvis, dwergwalvis, potvis, spitsnuitdolfijn, butskop en rivierdolfijn vermeld.⁸⁸ Japan maakt, net zoals Noorwegen en IJsland, een bezwaar tegen negen van de opgenomen soorten omdat de stock ervan groot genoeg zou zijn. Japan maakt eveneens bezwaar bij vier soorten uit Appendix II⁸⁹ omdat er niet genoeg wetenschappelijke aanwijzingen zouden zijn om deze soorten als bedreigd te beschouwen. Landen die een bezwaar indienen worden vrijgesteld van het verbod.⁹⁰

Een ander verdrag is de Convention on Migratory Species (CMS) dat van toepassing is op rondtrekkende diersoorten, zowel op het land, in de lucht als in het water. Dit programma opereert onder toezicht van het VN-Milieuprogramma⁹¹. De CMS bestaat uit meerdere regionale verdragen. Zo bestaan er onder andere specifieke overeenkomsten voor Europese vleermuizen en gorilla's, maar ook voor twee walvisachtigen.⁹²

Het Agreement on the Conservation of Small Cetaceans of the Baltic, North East Atlantic, Irish and North Seas (ASCOBANS) heeft betrekking op de kleine walvisachtigen in de Baltische Zee, de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, de Ierse zee en de Noordzee. Het Agreement on the Conservation of Cetaceans in the Black Sea Mediterranean Sea and Contiguous Atlantic Area (ACCOBAMS) geldt voor walvisachtigen in de Zwarte Zee, de Middellandse Zee en het aangrenzende Atlantische zeegebied.⁹³

Japan heeft zowel voor CITES als voor CMS vrijstelling bekomen. Er zitten ook verschillende achterpoortjes in deze verdragen. Een voorbeeld hiervan is de export van walvisvlees van IJsland naar Japan. Omdat beide landen, door hun bezwaar, niet gebonden zijn aan de reglementering van CITES is deze handel toegestaan. Voor het transport van IJsland naar Japan moeten de schepen echter via Europese havens, bijvoorbeeld die van Antwerpen of Rotterdam, passeren. Maar zolang het vlees niet aan land komt of het aan land enkel in een transitzone opgeslagen wordt, is er volgens de bestaande reglementering geen sprake van een inbreuk op het verdrag.⁹⁴

⁸⁸ <http://www.cites.org>

⁸⁹ Appendix II bevat soorten die momenteel niet met uitsterven bedreigd zijn. Het is desondanks noodzakelijk om toezicht te houden op de handel in deze soorten om ervoor te zorgen dat hun voortbestaan ook in de toekomst verzekerd is.

⁹⁰ <http://www.mofa.go.jp>

⁹¹ Het VN-Milieuprogramma (Engels UNEP) is een organisatie van de Verenigde Naties die de milieuactiviteiten van de VN coördineert.

⁹² <http://www.cms.int>

⁹³ <http://www.ascobans.org>

⁹⁴ Zie bijlage 1: Interview met Frédéric Chemay.

4. Het officiële standpunt van de Japanse overheid

Op de site van het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Japan wordt het standpunt van de Japanse overheid t.o.v. de walvisvangst uitvoerig toegelicht.

Om te beginnen benadrukt de Japanse overheid het belang dat ze hecht aan het beschermen van bedreigde walvissoorten. Jaarlijks vangen de Japanse schepen (maximum) 590 dwergvinvissen, 50 Bryde walvissen, 50 noordse vinvissen en 10 potvissen. Deze aantallen vormen in geen geval een bedreiging voor de bestaande walvispopulaties. Volgens een onderzoek in 1990 van het Wetenschappelijk Comité van de IWC waren er 761.000 dwergvinvissen in de Antarctische Oceaan. In de Western North-Pacific Ocean waren er op dat moment 25.000 dwergvinvissen. Verder telde men 22.000 Bryde walvissen, 102.000 potvissen en 28.000 noordse walvissen.⁹⁵

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Japan uit ook zijn bezorgdheid over de eenzijdige informatie die door ngo's en de media verspreid wordt en die een emotionele reactie opwekken bij de publieke opinie. Zo wordt er bijvoorbeeld niet altijd een onderscheid gemaakt tussen de commerciële en de wetenschappelijke walvisvangst.

De door Japan uitgevoerde programma's focussen zich op wetenschappelijk onderzoek naar walvispopulaties en de ecologische rol van deze dieren. Daarbij gebruikt men een combinatie van dodelijk en niet-dodelijk methodes. Het aantal dieren dat voor dit onderzoek gedood wordt, wordt zo laag mogelijk gehouden maar moet hoog genoeg liggen om het onderzoek waardevol te maken. Het Wetenschappelijk Comité van de IWC beoordeelt jaarlijks het onderzoek en de resultaten. Hierbij is nooit geconcludeerd dat dezelfde gegevens bekomen zouden kunnen worden zonder dieren te doden. Toch spant Japan zich in om de niet-dodelijke onderzoeksmethodes verder uit te werken.⁹⁶ Verder wordt er in dit officiële standpunt benadrukt dat het onderzoek een recht is dat toegestaan wordt in het kader van Artikel VIII van de International Convention for the Regulation of Whaling (ICWR). Japan maakt dus geen misbruik van een 'loophole' in de regelgeving.⁹⁷ De Japanse onderzoeksprogramma (JARPA, JARPN) werden integendeel opgestart om het tekort aan wetenschappelijke gegevens over de walvispopulaties in bepaalde gebieden aan te pakken.⁹⁸ Het Wetenschappelijk Comité bevestigt dat dit programma waardevolle informatie oplevert.⁹⁹

⁹⁵ <http://www.mofa.go.jp>

⁹⁶ Ibid.

⁹⁷ Ibid.

⁹⁸ Morishita 2006: 802-808.

⁹⁹ Zie bijlage 1: Interview met Frédéric Chemay.

Ook de verkoop van het walvisvlees is toegestaan onder dit artikel. Deze verkoop is bovendien niet winstgevend. Deze inkomsten worden aangewend om een deel van de kosten van het onderzoek en de jacht te dekken.¹⁰⁰

Het is volgens de Japanse overheid voorbarig om te concluderen dat de hele internationale gemeenschap zich tegen de walvisvangst keert. Hoewel het moratorium van de IWC inderdaad steun krijgt van verschillende landen, zijn er ook landen die een andere mening toegedaan zijn. De laatste jaren is de steun voor een walvisvangst onder duurzaam beheer volgens de Japanse overheid toegenomen.¹⁰¹

De Japanse overheid geeft ook enkele opmerkingen op het huidige beleid van de IWC. Waar er in de jaren 1960 en 1970 duidelijke maatregelen nodig waren om bepaalde overbeviste walvissoorten te redden, is een dergelijke aanpak volgens Japan nu niet meer nodig. Hoewel uit cijfers van het Wetenschappelijk Comité bleek dat er al in de jaren 1980 van bepaalde soorten terug voldoende exemplaren waren, werden deze niet-bedreigde walvissoorten toch onder de bevoegdheid van de IWC gebracht. Een onderzoek in de jaren 1990 wees uit dat de wereldwijde walvispopulatie jaarlijks 250 tot 440 miljoen ton vis en schaaldieren consumeert. Dat is drie tot vijf keer meer dan de hoeveelheid die door de mens gevangen wordt. Japan wil dat binnen de IWC met dit gegeven rekening wordt gehouden bij beslissingen over de bescherming van walvissen.¹⁰² Japan streeft binnen de IWC naar een hervatting van de commerciële walvisvangst. Dit moet weliswaar op een duurzame manier en onder internationale controle gebeuren en de maatregel is enkel van toepassing op soorten waarvan er voldoende exemplaren zijn. Japan is wel degelijk begaan met het behoud en de bescherming van bedreigde soorten de landen van de IWC moeten de wetenschap, de internationale wetten en de culturele diversiteit respecteren. Het beheer van levende bronnen moet gebeuren aan de hand van een beleid dat gebaseerd is op de wetenschap en op het principe van duurzaam gebruik.¹⁰³

Op de jaarlijkse bijeenkomst van de IWC van 2012 stelde de vertegenwoordiger van Japan, Kenji Kagawa 謙二香川, dat de binnenlandse druk om de positie van Japan binnen de IWC te herbekijken gestaag toeneemt. Deze druk komt zowel van de Japanse bevolking als van de politici. Japan overweegt daarom verschillende opties: een terugtrekking uit de

¹⁰⁰ Morishita 2006: 802-808.

¹⁰¹ <http://www.mofa.go.jp>

¹⁰² Ibid.

¹⁰³ <http://www.icrwhale.org>, IWC 59. Briefing Note: Joji Morishita, Delegation of Japan.

IWC, het oprichten van een nieuwe organisatie, de hervatting van *'small-type coastal whaling.'*¹⁰⁴

5. Discussie

5.1. De cultuurhistorische waarde van de Japanse walvisvangst

De Japanse overheid verdedigt de walvisvangst onder meer met het argument dat het een traditie is. De definitie van traditie luidt: gebruiken en gewoonten die van de ene generatie op de andere worden doorgegeven.¹⁰⁵ In hun boek "The Invention of Tradition" maken Terence Ranger en Eric Hobsbawn een onderscheid tussen tradities en 'uitgevonden tradities'. Met deze laatste term doelen ze op symbolen en rituelen die recent zijn maar als oud worden voorgesteld:

'Invented tradition' is taken to mean a set of practices, normally governed by overtly or tacitly accepted rules and of a ritual or symbolic nature, which seek to inculcate certain values and norms of behavior by repetition, which automatically implies continuity with the past.¹⁰⁶

Het argument van de Japanse overheid roept twee vragen op: Is de walvisvangst werkelijk een traditie of gaat het hier om een 'uitgevonden traditie'? En als ze een echte traditie is, verantwoordt dit dan het voortzetten van deze praktijk in onze tijd? Die laatste, eerder filosofische en ethische vraag, zal in het kader van deze paper niet beantwoord worden, omdat ze te ver van het eigenlijke onderwerp ligt.

Recent woedde in België en Nederland een vergelijkbare discussie rond de figuur van Zwarte Piet. De discussie werd op gang gebracht door kunstenaar en activist Quincy Gario¹⁰⁷ die stelde dat het personage van Zwarte Piet racistisch is en bijgevolg afgeschaft moet worden. Vele mensen willen deze traditie echter in stand houden. Volgens de hierboven vermelde definitie is deze figuur wellicht een 'uitgevonden traditie' en kunnen we dus dezelfde vraag stellen als voor de walvisvangst: moet een praktijk blijven bestaan omdat het een traditie is?

¹⁰⁴ <http://www.icrwhale.org>, IWC 59. Briefing Note: Joji Morishita, Delegation of Japan.

¹⁰⁵ <http://www.encyclo.nl>

¹⁰⁶ Hobsbawn en Ranger 1983: 1-2.

¹⁰⁷ Deze in Curaçao geboren Nederlander protesteert al sinds 2011 tegen Zwarte Piet.

5.1.1. De Japanse visie op de cultuurhistorische waarde van de walvisvangst

De Japanse overheid stelt dat Japanners al duizenden jaren walvisvles eten en aan walvisvaart doen en dat dit een uniek onderdeel van hun cultuur is.¹⁰⁸

Eerst en vooral wordt gesteld dat Japanners doordrongen zijn van hun afhankelijkheid van de zee. Op de zitting van 2 juli 2013 in de rechtszaak in Den Haag¹⁰⁹ stelde Koji Tsuruoka 公二鶴岡, de viceminister van buitenlandse zaken, dat Japan altijd al in harmonie met de natuur geleefd heeft. Omdat het een eiland is, is Japan zich ten volle bewust van het belang van (maritieme) natuurbronnen en van het feit dat het land erg afhankelijk is van de exploitatie van deze bronnen.¹¹⁰ Volgens Morishita beweren tegenstanders van de walvisvangst dan ook onterecht dat Japan het behoud van zijn natuurlijke bronnen zou verwaarlozen.¹¹¹

Ten tweede beschouwen Japanners de walvis eerder als vis dan als zoogdier. Dat kunnen we onder meer afleiden uit de kanji voor walvis 鯨, dat de sleutel voor vis bevat.¹¹² Net omdat walvissen in de ogen van Japanners dus veeleer vissen zijn, is in het boeddhisme de consumptie van walvis- en dolfijnenvles niet verboden.

Vervolgens is er de invloed van de Japanse animistische visie op de natuur. Daarbij gaat men er van uit dat elk wezen, ook een plant en zelfs een mineraal, een eigen ziel heeft. Daarom is volgens Naomichi Ishige 直道石毛¹¹³ het westerse argument dat walvissen speciaal zouden zijn voor Japanners moeilijk te begrijpen.

Bovendien stelt de boeddhistische opvatting dat de levens van mensen en dieren evenwaardig zijn. Dat betekent onder meer dat het menselijk leven afhankelijk is van dat van andere wezens. Het is dus de natuurlijke gang van zaken dat de ene wezens de andere opeten, dat sommige levens voortbestaan ten koste van andere. Omwille van dit evenwaardig zijn, heeft de mens veel respect voor ander wezens, in casu walvissen, en dat respect wordt op verschillende manieren geuit. Sommige walvisjagende gemeenschappen bouwen speciale torens en houden ceremonies voor de zielen van de gedode walvissen.¹¹⁴ In de Edo-periode 江戸時代 werden meerdere *kujira-uta* 鯨歌 of walvisliederen geschreven.

¹⁰⁸ Hirata 2005: 19-32.

¹⁰⁹ Australië beschuldigt Japan ervan dat het onderzoek dat het land uitvoert niet wetenschappelijk is. Het vonnis valt in het voorjaar 2014.

¹¹⁰ <http://www.icj-cij.org>, transcriptie van de zitting van 2 juli 2013.

¹¹¹ Morishita 2006: 802-808.

¹¹² Hirata 2005: 19-32.

¹¹³ Naomichi Ishige is de auteur van het boek 'The History and Culture of Japanese Food', waarin hij de geschiedenis beschrijft van de voedingsgewoonten in Japan.

¹¹⁴ Naomichi 2009: 303-304.

Hirokazu Uemura 浩一上村 maakte een verzamelwerk dat vijftig van deze liederen omvatte. Ook in teksten en liederen van de Ainu¹¹⁵ kwam de walvisvangst aan bod. Eén van de goden van voorspoed is Ebisu 恵比寿. Hij zou gereïncarneerd zijn als een walvis.¹¹⁶

Tenslotte wil Japan zich met de walvisvangst afzetten tegen de culturele inmenging van het westen. Japanners beschouwen het als hypocriet dat westerlingen zich tegen de walvisvangst keren maar daarentegen het doden van bijvoorbeeld kangoeroes in Australië en van kalveren in de VS wel aanvaarden.¹¹⁷ In een interview vroeg Minister van Visserij Yoshimasa Hayashi 林芳正 林 begrip voor deze Japanse traditie en hij vergeleek ze met de Koreanen die hond eten en met de consumptie van kangoeroes in Australië:

“In some countries they eat dogs, like Korea. In Australia they eat kangaroos. We don’t eat those animals, but we don’t stop them from doing that because we understand that’s their culture.”¹¹⁸

5.1.2. *Andere visies*

De bewering dat Japan al duizenden jaren aan walvisvangst doet, klopt niet. Er werd al walvisvlees gegeten in de Jōmon-periode (10.000 - 300 v.Chr.), wat dus als een traditioneel gebruik kan beschouwd worden, maar dit vlees was enkel afkomstig van aangespoelde dieren. De beschikbaarheid van walvisvlees hing dus af van de seizoenen en was onstabiel.¹¹⁹ Pas erg laat, namelijk in de 16^e eeuw, wordt er actief op walvissen gejaagd en pas in 1832 verscheen een eerste boek met recepten voor het bereiden van walvisvlees (Kujiraniku Ryōrikata 鯨肉料理方, “Manieren om walvisvlees te bereiden.”).¹²⁰ De walvisvangst is overigens ook niet typisch Japans, veel andere landen hebben vroeger aan walvisvangst gedaan. Ook nu nog wordt er gejaagd in o.a. Noorwegen en IJsland.¹²¹

Tot aan de Tweede Wereldoorlog bleef het eten van walvisvlees beperkt tot specifieke gelegenheden en gebeurde het slechts in enkele dorpen aan de kust.¹²² Pas na WOII begon walvisvlees tot de algemene dagelijkse voedselcultuur te behoren en dan nog slechts

¹¹⁵ De Ainu is een volk dat in Tōhoku (Noord Honshū), Hokkaidō, de Koerilen en Sachalin woont.

¹¹⁶ Greenland 2012: 87-101.

¹¹⁷ Hirata: 19-32.

¹¹⁸ <http://www.japantimes.co.jp>

¹¹⁹ Morikawa 2009: 20.

¹²⁰ Naomichi 2009: 303-304.

¹²¹ Hirata: 19-32.

¹²² Abel 2005: 325.

gedurende een korte periode.¹²³ Dit was het gevolg van grote voedseltekorten tijdens de oorlog: de landbouwproductie viel terug en de invoer van voedsel stakte. Na de oorlog zagen de Amerikanen, die Japan tot 1952 bezetten, de consumptie van walvisvlees als een oplossing voor dit tekort en ze moedigden de walvisvangst dus aan. Vanaf 1950 verdween de dreiging van hongersnood. Vanaf de jaren 1960 groeide de welvaart en werd het voedseldieet terug rijker in kwaliteit, in kwantiteit en in variëteit.¹²⁴ De noodzaak aan walvisvlees verdween. Tegenwoordig zijn het vooral oudere mensen die nog walvisvlees eten.¹²⁵

De actieve jacht op walvissen heeft dus bij nader inzien geen lange voorgeschiedenis. Evenmin is ze in Japan zelf ontstaan. De walvisvangst zoals ze nu bestaat is gebaseerd op hoofdzakelijk Noorse technieken. Traditionele Japanse walvisvangst gebeurt tegenwoordig enkel nog in de vorm van *'small type coastal whaling'* (STCW).¹²⁶ Maar ook dit type walvisvangst heeft duidelijk buitenlandse invloeden ondergaan. De graad van modernisering verschilt wel van dorp tot dorp.

De dolfijnenvangst is nog recenter en geenszins wijd verspreid. In 2007 waren er slechts 7 van de 47 prefecturen bij betrokken. Er kan hier dus niet van een traditie gesproken worden.

Tenslotte nog dit: de Japanse regering staat zelf niet toe wat ze nochtans wel van andere landen eisen. Ze ontzegt namelijk een van hun bevolkingsgroepen, de Ainu アイヌ, het recht op walvisvangst hoewel dit voor de Ainu naar eigen zeggen een belangrijke traditie is.¹²⁷

Als we al deze argumenten op een rijtje zetten dat kunnen we gerust stellen dat de Japanse walvisvangst nauwelijks als een traditie kan beschouwd worden. Ook de IWC deelt dit standpunt: de organisatie staat Japan niet toe de walvisvangst voort te zetten in het kader van *'Aboriginal Subsistence Whaling'* (ASW). De walvisvangst wordt door de IWC dus niet erkend als culturele traditie in Japan.¹²⁸

5.1.3. Voorstel tot een compromis

Het klopt dus niet dat er in Japan al duizenden jaren op walvissen gejaagd wordt. Zowel de consumptie van walvisvlees als de jacht zelf lijken te passen in de definitie van 'uitgevonden tradities', geformuleerd door Hobsbawn en Ranger. De walvisvangst heeft zich wel al stevig verankerd binnen de Japanse cultuur. Jaarlijks hebben er meerdere

¹²³ Morikawa 2009: 31.

¹²⁴ Naomichi 2009: 309.

¹²⁵ Morikawa en Hoyt 2011: 89.

¹²⁶ Hierbij wordt er slechts tot ongeveer 20 kilometer van de kust gejaagd.

¹²⁷ Morikawa en Hoyt 2011: 93-94.

¹²⁸ Ibid.

walvisfestivals plaats, zoals de Isana Matsuri 勇魚祭り in Taiji. Om deze traditie in stand te houden zou de IWC Japan een beperkte vangst kunnen toestaan in het kader van ‘*Aboriginal Subsistence Whaling*’. In deze regeling wordt rekening gehouden met de hoeveelheid vlees die nodig is en met de walvissoort waarop gejaagd mag worden. Er wordt zo dus terug gegrepen naar het oorspronkelijke gebruik van walvisvlees. Door de blijvende, zij het beperkte, verwerking van walvisvlees zal bovendien de ambachtelijke kennis i.v.m. het verwerken ervan doorgegeven worden van de ene generatie op de andere, wat volledig binnen de definitie van traditie past.

Indien de op deze manier bekomen hoeveelheden onvoldoende zouden blijken, kan er ter aanvulling ingevroren vlees ter beschikking gesteld worden aan deze festivals. Volgens Dr. Peter Wynn Kirby¹²⁹ is er naar schatting 5000 ton ingevroren walvisvlees aanwezig in Japan. Dit zijn ongeveer 40 miljoen porties.¹³⁰ Na onderzoek naar de hoeveelheid vlees die er momenteel effectief beschikbaar is, naar het aantal walvissen dat jaarlijks gemiddeld aanspoelt en geschikt is voor consumptie en naar het gemiddelde verbruik op de festivals kan er berekend worden of en wanneer er walvisvlees tekort zal zijn. In tegenstelling tot volkeren die genieten van de ASW regeling, is de walvisvangst voor de Japanse betrokken bevolkingsgroepen minder belangrijk voor de voedselzekerheid. Enige soepelheid vanwege de IWC in de interpretatie van de ASW voorwaarden is dus vereist. Deze regeling zou echter slechts een overgangsmaatregel zijn. Ze wordt slechts aangehouden tot de ‘Revised Management Procedure’, effectief van kracht wordt. Volgens ons voorstel zou dat in 2020 het geval kunnen zijn. Op dat moment zou de ASW toelating vervallen en vervangen worden door de RMP. Omdat op dat moment ook het moratorium zou vervallen, wordt de ASW-regeling voor Japan immers overbodig. Vanaf 2020 zou een definitieve oplossing dus mogelijk zijn.

5.1.4. Haalbaarheid van het compromis

Frédéric Chemay van de IWC staat ten volle achter de gesuggereerde oplossing: voor hem is de volledige afschaffing van de walvisvangst niet vereist. Op kleine schaal moet

¹²⁹ Peter Wynn Kirby is een onderzoeker aan de universiteit van Oxford die zich vooral bezig houdt onderzoek naar de inzet voor het milieu in Japan. In zijn artikel “Japan’s tale of two stockpile” voor de Japan Times schrijft hij over de twee problematische voorraden in Japan: plutonium en walvisvlees.

¹³⁰ <http://www.japantimes.co.jp>

walvisvangst wel degelijk mogelijk zijn want “diversiteit is biodiversiteit maar ook culturele diversiteit.”¹³¹

Ook Sea Shepherd kan zich vinden in een kleinschalige jacht. Hoewel ze officieel tegen zijn en zullen blijven volhouden dat geen enkele vorm van walvisvangst nodig is, kunnen ze zich wel neerleggen bij het idee dat enkele kleine dorpen jaarlijks een beperkt aantal walvissen mogen doden voor de festivals.¹³²

Volgens Morishita is het verschil in visie tussen voor- en tegenstanders van de walvisvangst het grootste probleem. Waar walvissen door een groot deel van de Japanners nuchter als voedsel beschouwd worden, hebben veel andere landen en organisaties een te emotionele kijk op deze dieren. Ze beschouwen walvissen daarom als speciale dieren. Voor Morishita is er ook geen enkele reden om de vangsten te beperken tot de hoeveelheden die nodig zijn voor de festivals.¹³³

Voor zowel de IWC als Sea Shepherd kan, op basis van het idee dat (echte) tradities gerespecteerd moeten worden, kleinschalige jacht in functie van het voortbestaan van de festivals, toegelaten worden. Voor de Japanse overheid volstaat dit echter niet. De westerse landen moeten aanvaarden dat walvissen voor Japan een voedselbron zijn en ze mogen bijgevolg geen beperkingen opleggen.

5.2. De wetenschappelijke noodzaak van de Japanse walvisvangst

Volgens het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Japan wordt de walvisvangst gerechtvaardigd door de noodzaak aan wetenschappelijk gegevens over de walvispopulatie. Sinds de invoering van het moratorium, in 1986, wordt dit argument steeds vaker gebruikt. Tussen 2001 en 2006 werden er door Japan naar schatting 5.304 walvissen gevangen voor wetenschappelijke doeleinden. Ter vergelijking: IJsland ving er 138 om dezelfde reden.¹³⁴ Er wordt gediscussieerd over de noodzaak aan dergelijke wetenschappelijke onderzoeken, over de gebruikte methodes, over de geldigheid en het nut van de resultaten. Dat moratorium heeft ook gezorgd voor een toename van de jacht op dolfijnen, aangezien deze niet onder de regulering van de IWC vallen.¹³⁵

Gelijkaardige discussies bestaan er over andere dierenproeven. In eigen land maakte de Katholieke Universiteit Leuven onlangs bekend dat er tussen 2014 en 2017 twee

¹³¹ Zie bijlage 1: Interview met Frédéric Chemay.

¹³² Zie bijlage 2: Interview met Stijn Bruers.

¹³³ <http://www.icrwale.org>, IWC 59. Briefing Note: Joji Morishita, Delegation of Japan.

¹³⁴ <http://www.sciencemag.org>

¹³⁵ dredactie.be

experimenten met resusapen uitgevoerd zullen worden. Hiervoor worden door het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek¹³⁶ subsidies uitgereikt. Dit nieuws zorgde ervoor dat het protest tegen dierenproeven terug oplaaide. Volgens vicerector en professor in de biomedische wetenschappen Minne Casteels zijn deze onderzoeken verantwoord omdat ze het mogelijk maken om een betere diagnose en behandeling voor bepaalde aandoeningen te ontwikkelen.¹³⁷ Ook hier wordt het (mogelijk) doden van dieren gerechtvaardigd door de wetenschap.

5.2.1. De Japanse visie op de wetenschappelijke noodzaak van de walvisvangst

Allereerst is het belangrijk om te benadrukken dat de Japanse walvisvangst legaal is. Dit is een gevolg van de uitzonderingsclausule die de IWC in 1986 aan het moratorium heeft toegevoegd. In deze clausule, Artikel VIII, staat dat regeringen aanvragen voor wetenschappelijke onderzoeksprogramma's uit eigen land mogen goedkeuren. De Wetenschappelijke Commissie van de IWC, samengesteld uit 200 biologen van over de hele wereld, becommentarieert en beoordeelt dan wel de aanvragen, maar het is het land zelf dat de uiteindelijke beslissing neemt. Deze uitzonderingsclausule werd toegevoegd om aan de hand van de resultaten van dit soort onderzoek correcte vangstlimieten voor de commerciële walvisvaart vast te leggen. De IWC oordeelt namelijk dat er momenteel nog niet genoeg gegevens zijn om dergelijke limieten te bepalen. Tot de juiste gegevens voorhanden en geïnterpreteerd zijn, blijft de limiet vastgelegd op nul. Japan maakte gebruik van de uitzonderingsclausule om de eerder vermelde onderzoeksprogramma's JARPA, JARPA II, JARPN en JARPN II uit te voeren. Andere landen als Noorwegen en Grenada benadrukken dat deze programma's informatie van wetenschappelijke waarde geleverd hebben en nog steeds blijven leveren.¹³⁸

Voor het van start gaan JARPA en JARPN publiceerde Japan al wetenschappelijke gegevens in een wetenschappelijk tijdschrift.¹³⁹ Voor Japan was het dus een logische stap om het wetenschappelijk onderzoek verder te zetten en zo het probleem van het tekort aan gegevens aan te pakken.¹⁴⁰ Van elke walvis worden meer dan 100 verschillende gegevens en monsters genomen. Zo wordt informatie bekomen in verband met de leeftijd, de voortplantingsorganen, de voortplantingscycli, de inhoud van de maag en de dikte van de blubber. Al deze gegevens zijn belangrijk voor het Wetenschappelijke Comité (WC). Dit WC

¹³⁶ Dit fonds stimuleert en financiert fundamenteel wetenschappelijk onderzoek aan universiteiten in Vlaanderen.

¹³⁷ <http://www.gva.be>

¹³⁸ <http://www.iwcoffice.org>

¹³⁹ <http://www.icj-cij.org>, transcriptie van de zitting van 3 juli 2013.

¹⁴⁰ <http://www.icj-cij.org>, transcriptie van de zitting van 2 juli 2013.

prees zowel de kwantiteit als de kwaliteit van het Japanse onderzoek.¹⁴¹ Dit onderzoek heeft geen effect op de situatie van de populaties.¹⁴²

Er is veel kritiek op de dodelijke methodes die Japan gebruikt om de gegevens te verkrijgen maar volgens Morishita is er soms geen andere optie. Japan gebruikt zowel dodelijke als niet-dodelijke technieken omdat er zo meer informatie verkregen kan worden. Omdat walvissen het grootste deel van hun tijd doorbrengen onder water volstaan methodes die gebruik maken van waarnemingen of het afnemen van monsters (zoals bij landdieren) niet om onderzoek te doen naar de samenstelling van de walvispopulaties op vlak van leeftijd en voortplantingssnelheid. Bij walvissen zijn een oorprop en de eierstokken nodig om meer over deze onderwerpen te weten te komen. Ook het dieet van zeedieren kan enkel onderzocht worden door analyse van de maaginhoud.¹⁴³ Bij JARPA II worden omwille van deze reden zowel dodelijke als niet-dodelijke methodes gebruikt. Dagelijks worden gedurende 12 uur waarnemingen uitgevoerd. De onderzoekers identificeren de walvissoorten die ze zien en tellen hoe groot de groepen zijn. Ook de gemiddelde lengte, het aantal kalveren en het gedrag van de walvissen worden genoteerd.¹⁴⁴ Ook bij andere diersoorten worden dodelijke methodes gebruikt om noodzakelijke gegevens te verkrijgen en er is geen wetenschappelijk onderbouwde reden om walvissen hiervan te vrijwaren.¹⁴⁵

Ook de diervriendelijkheid van de gebruikte methodes is een onderwerp van kritiek. Morishita zegt dat de meeste walvissen onmiddellijk gedood worden door middel van een explosieve harpoen. Dit wordt door de IWC erkend als de meest efficiënte methode. Wanneer het dier niet onmiddellijk gedood wordt, gebruikt men een tweede harpoen of een geweer.¹⁴⁶

Behalve het argument dat de walvisvangst om wetenschappelijke redenen noodzakelijk is, argumenteert de Japanse regering eveneens dat er geen ecologische reden is om de walvisvangst volledig stop te zetten.¹⁴⁷ De bewering dat walvissen met uitsterven bedreigd zijn, is een even grote generalisatie als zeggen dat vogels met uitsterven bedreigd zijn. Elke soort moet dus apart bekeken worden.¹⁴⁸ Het WC doet schattingen van de populaties van verschillende walvissoorten en deze worden gepubliceerd door de IWC. Zo blijkt dat enkel de noordkapers uit de Noordelijke Stille Oceaan en uit de Noordelijke Atlantische Oceaan

¹⁴¹ <http://www.icrwhale.org>, IWC 59. Briefing Note: Joji Morishita, Delegation of Japan.

¹⁴² <http://www.icj-cij.org>, transcriptie van de zitting van 3 juli 2013.

¹⁴³ <http://www.icrwhale.org>, IWC 59. Briefing Note: Joji Morishita, Delegation of Japan.

¹⁴⁴ <http://www.icj-cij.org>, transcriptie van de zitting van 3 juli 2013.

¹⁴⁵ <http://www.icrwhale.org>, IWC 59. Briefing Note: Joji Morishita, Delegation of Japan.

¹⁴⁶ Ibid.

¹⁴⁷ Kalland en Moeran 1992: 1.

¹⁴⁸ Morishita 2006: 802-808.

bedreigd zijn. De populaties van bultruggen tonen positieve signalen van herstel, er zijn grote populaties vinvissen in de Noordelijke Atlantische Oceaan en rond Groenland en er is een groot aantal dwergvinvissen te vinden in de Atlantische Oceaan. De populatie van de blauwe vinvis in de Atlantische Oceaan daarentegen is nog niet hersteld.¹⁴⁹ Wereldwijd zouden er genoeg dwergvinvissen zijn om de komende 100 jaar telkens 2.000 exemplaren te vangen zonder dat dit een bedreiging voor het voortbestaan van deze soort vormt.¹⁵⁰

Het WC analyseert deze cijfers momenteel opnieuw, maar zelfs bij een lagere schatting zal het aantal dwergvinvissen voldoende zijn om er op een duurzame manier op te jagen. Daarnaast bevestigt het WC ook dat het aantal bultruggen met ongeveer 10% per jaar toeneemt. Deze gegevens tonen volgens Morishita aan dat de jacht onder strikte voorwaarden duurzaam kan zijn.¹⁵¹ Japanse schepen vangen nu jaarlijks maximum 590 dwergvinvissen, 50 Bryde walvissen, 50 noordse vinvissen en 10 potvissen.¹⁵²

In het verleden heeft de commerciële walvisvangst tot overexploitatie geleid maar sindsdien is er veel nieuwe kennis opgedaan. Zo heeft het Wetenschappelijke Comité een risicomijdende berekeningsmethode om vangstlimieten vast te leggen uitgewerkt de 'Revised Management Procedure' (RMP). In de combinatie met een goed georganiseerde controle en inspectie kan deze methode een duurzame commerciële walvisvaart verzekeren. De quota liggen hier heel laag en de berekening houdt rekening met risico's als onvoorziene gebeurtenissen en eventuele wetenschappelijke misrekeningen.¹⁵³ Deze resolutie werd in 1994 door de IWC aangenomen maar is niet bindend. De lidstaten van de IWC die tegen de walvisvangst zijn, dienden een resolutie in met aanpassingen die moeten uitgevoerd worden vooraleer de commerciële vangst aan de hand van RMP kan opgestart worden. Deze aanpassingen worden gebundeld in het 'Revised Management Scheme' (RMS). De belangrijkste zijn: een systeem van internationale waarnemers, een methode om gegevens te verzamelen in verband met het dierenwelzijn (wat volgens Morishita niet onder de bevoegdheden van de IWC valt), een verbod op wetenschappelijke vangst, een verbod op vangst op open zee en een verbod op de internationale handel in walvisproducten. Daarnaast vinden deze landen ook dat de walvisvarende landen de kosten van deze aanpassingen moeten dragen. Hoewel de RMS initieel opgezet is als een set voorwaarden om de commerciële walvisvaart te kunnen hervatten, beschouwen veel landen die tegen de walvisvangst zijn het

¹⁴⁹ Morishita 2013: 342-343.

¹⁵⁰ Ibid.: 802-808.

¹⁵¹ <http://www.icrwhale.org>, IWC 59. Briefing Note: Joji Morishita, Delegation of Japan.

¹⁵² <http://www.mofa.go.jp>

¹⁵³ <http://www.icrwhale.org>, IWC 59. Briefing Note: Joji Morishita, Delegation of Japan.

als een ontoereikend alternatief voor het moratorium. Morishita beschuldigt deze landen ervan dat ze op die manier het operatief worden van de RMP willen belemmeren.¹⁵⁴

Volgens Japan zal er ook geen sprake meer zijn van overexploitatie omdat walvissen nu enkel nog dienen als een voedselbron voor een beperkte afzetmarkt daar waar vroeger de walvisolie een industrieel product was met een wereldwijde afzetmarkt.¹⁵⁵

Dat het moratorium is ingevoerd omdat de walvissen bedreigd waren, is volgens Morishita een veel voorkomende misvatting. De ngo's die tegen de walvisvangst zijn misbruiken net dit moratorium om het idee van de bedreiging te versterken.¹⁵⁶

5.2.2. *Andere visies*

Het is om te beginnen belangrijk om na te gaan welke wetenschappelijke informatie er nog noodzakelijk is. Greenpeace bijvoorbeeld betwist het nut van het onderzoeken van de maaginhoud van nog meer walvissen aangezien hier al veelvuldig onderzoek naar gedaan is.¹⁵⁷ Indien bepaalde informatie nog noodzakelijk blijkt, moet er gekeken worden naar de manier waarop deze verkregen kan worden. Volgens John Frizel¹⁵⁸ zijn er meerdere methodes voorhanden om informatie te bekomen op een diervriendelijke manier. Zo kan de lichaamslengte van een walvis berekend worden op basis van foto's, kan het dieet bepaald worden aan de hand van biopsie van de uitwerpselen en kan zwangerschap vastgesteld worden door een hormoonanalyse van een afgenomen staal. Nu worden walvissen nog gedood om deze gegevens te bekomen. Toch zijn er volgens de IWC bepaalde andere data die enkel te bekomen zijn door de dieren te doden. Een voorbeeld hiervan is het vaststellen van de leeftijd.¹⁵⁹ Het thema van het diervriendelijk doden van walvissen staat al sinds 1959 op de agenda van de IWC. In 1980 werden niet exploderende harpoenen verboden. Vanaf datzelfde jaar worden er jaarlijks workshops en werkgroepen rond dit thema georganiseerd.¹⁶⁰ Ook volgens Noorwegen kan niet alle noodzakelijke informatie bekomen worden aan de hand van niet-dodelijk onderzoek. Australië daarentegen stelt dat deze informatie wel degelijk kan bekomen worden door middel van niet-dodelijk onderzoek. Verder beweert Australië dat de Japanse en IJslandse onderzoeksprogramma's geen informatie hebben opgeleverd die relevant

¹⁵⁴ Morishita 2006: 802-808.

¹⁵⁵ www.icrwhale.org, IWC 59. Briefing Note: Joji Morishita, Delegation of Japan.

¹⁵⁶ Morishita 2013: 342-343.

¹⁵⁷ <http://www.greenpeace.nl>

¹⁵⁸ John Frizell is de directeur van Greenpeace International.

¹⁵⁹ De leeftijd van een walvis kan afgeleid aan de hand van de waskegel in zijn oor. Daarin zijn groeilijnen te vinden (hetzelfde principe als de jaarringen bij bomen).

¹⁶⁰ Gales, Leaper, en Papastavrou 2008: 408.

is voor het behoud en het beheer van de walvispopulaties. Nieuw-Zeeland, Mexico en Monaco onderschrijven deze stelling.¹⁶¹

Belangrijk voor het niet-dodelijk onderzoek is het *Southern Ocean Research Partnership* (SORP). Dit consortium voert niet-dodelijk onderzoek uit naar de walvissen in de Zuidelijke IJszee bij Antarctica. Specifiek worden de ecologische situatie, de bedreigingen, de gezondheid en de dynamiek van de walvissoorten die binnen de regulering van de IWC vallen in kaart gebracht. Sinds 2009 krijgt dit onderzoek officieel steun van het Wetenschappelijke Comité van de IWC. De lidstaten zijn Frankrijk, Duitsland, Noorwegen, de Verenigde Staten, Chili, Argentinië, Brazilië, Zuid-Afrika, Nieuw-Zeeland en Australië.¹⁶² België is geen lid van deze samenwerking maar Frédéric Chemay hoopt dat hier in de toekomst verandering in komt. Dit onderzoek is volgens hem een goed alternatief voor de bestaande Japanse projecten.¹⁶³ Vooral Australië staat ver op het vlak van niet-dodelijk onderzoek. De Australian Marine Mammal Centre (AMMC) is een nationale organisatie die onderzoek uitvoert naar walvissen, dolfijnen, zeehonden en doegons¹⁶⁴ in de Australische wateren. Van groot belang is het Australian Whale Sanctuary dat ingesteld is binnen de Environment Protection and Biodiversity Conservation Act. Dit verdrag is van kracht sinds 1999 en beschermt alle walvisachtigen in Australische wateren. Toelatingen voor onderzoek zijn mogelijk maar enkel onder strikte voorwaarden. Het doden of levend vangen van een dier voor tentoonstellingen bijvoorbeeld is ten strengste verboden. Op het overtreden van de regels staan hoge geldboetes of een gevangenisstraf van maximum twee jaar. In een rapport van de AMMC worden enkele alternatieve methodes aangereikt: de akoestische methode, de moleculaire methode, de analyse van genetische gegevens, observatie vanuit de lucht en het gebruik van satellieten.¹⁶⁵

Met behulp van de akoestische methode kan meer informatie bekomen worden over de rol die walvisachtigen spelen in het ecosysteem. Walvissen maken andere geluiden naargelang de soort waartoe zij behoren. Soms hebben verschillende groepen hun eigen communicatiesysteem. Aan de hand van akoestisch onderzoek kan dus nagegaan worden welke walvissoorten er aanwezig zijn, kunnen individuele dieren gevolgd worden, kunnen door middel van de verschillende dialecten aparte groepen onderscheiden worden. Voorts kan

¹⁶¹ <http://www.iwcoffice.org>

¹⁶² <http://www.marinemammals.gov.au>

¹⁶³ Zie bijlage 1: Interview met Frédéric Chemay.

¹⁶⁴ Ook wel de Indische Zeekoe genoemd.

¹⁶⁵ <http://www.environment.gov.au>

de verspreiding tijdens de verschillende seizoenen en de hoeveelheid dieren van één walvissoort bepaald worden.¹⁶⁶

Door middel van de moleculaire methode kan informatie bekomen worden over de leeftijd en over de grootte, structuur en samenstelling van de populatie. Informatie bekomen over de leeftijd van walvissen wordt vaak als reden gebruikt om exemplaren te doden maar intussen bestaan er al twee niet-dodelijke methodes om dit soort data te verkrijgen: de analyse van lipiden (moleculen) en nucleïnezuren (DNA en RNA) Het staal huid of blubber dat hiervoor nodig is kan verzameld worden bij levende dieren door middel van biopsie-pijlen. DNA-analyse van de uitwerpselen kan dan weer meer informatie verschaffen over het voedsel van de walvisachtigen.¹⁶⁷

Aan de hand van genetische gegevens kan informatie bekomen worden over de migratiepatronen, het geslacht, relaties tussen individuele dieren en de samenstelling van populaties. Daarnaast kunnen deze gegevens ook helpen bij het opsporen van de oorsprong van vlees dat afkomstig is van commerciële, wetenschappelijke of illegale walvisvangst. Zo kan de illegale verkoop in kaart gebracht worden.¹⁶⁸

Middels observatie vanuit de lucht kan een beeld gevormd worden van de omvang van populaties en hun leven tussen het ijs. Ook vanaf het land en vanop het water wordt er waarnemend onderzoek uitgevoerd. Om migratiepatronen en de populatie in beeld te brengen worden er foto's verzameld van de staart, die bij elk dier uniek is. Op deze manier kan ook onderzocht worden wat de migratieroutes zijn, hoe trouw individuele dieren blijven aan voortplantings- en jachtgebieden en hoe de populaties zich herstellen na overexploitatie.¹⁶⁹

Het gebruik van satellieten maakt onderzoek mogelijk naar migratiepatronen, de samenstelling van de populatie en het herstel na exploitatie. Het AMMC gebruikt zelfontworpen satellieten die 170 dagen lang dagelijkse updates geven over de positie van het dier.¹⁷⁰

Er zijn meerdere voordelen verbonden aan het gebruik van niet-dodelijke onderzoeksmethodes. Naast het feit dat er geen dieren sterven, zijn ze ook beter geschikt voor onderzoek over langere termijn en kunnen via deze methodes sneller, goedkoper en effectiever dringende onderzoeksvragen opgelost worden.¹⁷¹

¹⁶⁶ <http://www.environment.gov.au>

¹⁶⁷ Ibid.

¹⁶⁸ Ibid.

¹⁶⁹ Ibid.

¹⁷⁰ Ibid.

¹⁷¹ Ibid.

Zowel Noorwegen als Japan als IJsland gaven op de IWC-meeting van 2007 aan waarom ze geen informatie meer geven in verband met het welzijn van de dieren die ze vangen. Noorwegen stelde dat het niet meer nodig is om informatie te hebben over elke vangst omdat voortdurende waarneming niet meer nodig is eens een methode algemeen aanvaard is. Japan verklaarde dat het leek alsof de informatie alleen gebruikt werd om de walvisvangst te bekritisieren. IJsland stelde dat de IWC geen neutraal forum is waar onderwerpen als dit besproken kunnen worden.¹⁷² Deze argumenten zijn alle strijdig met het eigenlijke doel van het wetenschappelijk onderzoek, namelijk het verzamelen van informatie.

5.2.3. Voorstel tot een compromis

Allereerst dringt zich hier een nood aan objectivering op. Niet een land zelf, maar een onafhankelijke commissie van experts zou in de toekomst moeten bepalen of en welke wetenschappelijke gegevens nog noodzakelijk zijn om de definitieve limieten voor de commerciële walvisvangst vast te leggen. Dezelfde commissie moet bepalen welke de uiterste datum is dat ze van kracht worden, met welke regelmaat ze geëvalueerd en herzien worden en de commissie moet de naleving ervan strikt controleren. Alleen deze commissie zou dus de beslissingen over de verschillende wetenschappelijke programma's nemen. Op die manier wordt de huidige regeling waarbij overduidelijk sprake is van belangenvermenging - een land is zowel aanvrager als beoordelaar - voorgoed doorbroken. Aangezien er binnen de IWC al een Wetenschappelijk Comité bestaat, samengesteld uit 200 biologen van over de hele wereld, volstaat het om deze bevoegdheden naar deze commissie over te hevelen. Hierbij is het belangrijk dat Japan in deze commissie een belangrijke rol vervult. Op deze manier geeft men het signaal dat de Japanse onderzoeksresultaten naar waarde geschat worden. Onder de huidige regelgeving gebeurt dit in het kader van Artikel VIII, vanaf 2020 zou dit gebeuren met de RMP en RMS als leidraad. Dit laatste voorstel bepleiten we verder in dit onderzoek meer in detail.

Wanneer Japan, grotendeels terecht, wijst op de sinds 1986 drastisch toegenomen aantallen van sommige walvissoorten (onder andere dwergvinvissen), dringt zich onvermijdelijk een andere, nog fundamenteelere vraag op: is walvisvangst nog van deze tijd, moeten we sowieso nog walvissen vangen. Er is in theorie immers voldoende voedsel beschikbaar om de hele wereldbevolking te voeden zonder walvisvangst en ook andere walvisproducten zijn vervangen door producten vervaardigd uit andere materialen. Indien de

¹⁷² Gales, Leaper, en Papastavrou. 2008: 408-409.

commerciële walvisvangst definitief zou verdwijnen, moet ook de aard van het onderzoek naar deze dieren bijgestuurd worden: het onderzoek krijgt dan een puur wetenschappelijk doel. Aangezien de huidige opdracht van de IWC er in bestaat om een ‘duurzame commerciële walvisvangst’ mogelijk te maken zal ook de rol van deze commissie herzien moeten worden. In dit onderzoek zullen we echter niet pleiten voor een totaal verbod. Dit wordt behandeld in een later hoofdstuk.

Maar we pleiten wel voor de invoering van de ‘Revised Management Procedure’ (RMP) en het daarbij behorende ‘Revised Management Scheme’ (RMS). Hierdoor zou de walvisvangst voor wetenschappelijke doeleinden niet meer toegestaan zijn, er zijn immers steeds meer efficiënte andere methoden beschikbaar. Eenmaal zover (we stellen 2020 voorop) zouden Australië en Japan samen het voortouw kunnen nemen bij het niet-dodelijk onderzoek. Japan omwille van de lange ervaring met wetenschappelijk onderzoek, Australië omwille van de specifieke kennis over niet-dodelijk onderzoek. Het argument om het vangen en doden van walvissen voort te zetten in functie van het wetenschappelijk onderzoek staat dus zwaar onder druk. Bovendien zou de uitspraak van het Internationaal Gerechtshof er in de zeer nabije toekomst kunnen voor zorgen dat dergelijk onderzoek nog nauwelijks mogelijk is. De IWC zou in ons voorstel uiterlijk in 2020, naar aanleiding van het invoeren van de RMP, een definitief verbod invoeren op dodelijk wetenschappelijk onderzoek.

5.2.4. Haalbaarheid van het compromis

Frédéric Chemay ziet het SORP project als een waardevol alternatief voor het huidige wetenschappelijk onderzoek. Hij ziet Australië daarbij als een belangrijke partner. De IWC erkent dat ze nog niet kan oordelen of alle noodzakelijke informatie ook via niet-dodelijk onderzoek verkregen kan worden. Het Wetenschappelijk Comité is van oordeel dat het nog te vroeg is om het moratorium te vervangen door nieuwe vangstlimieten. Dit zou nog 30 jaar kunnen duren.¹⁷³

Sea Shepherd houdt vast aan de overtuiging dat het wetenschappelijk onderzoek dat Japan uitvoert in de praktijk vermomde commerciële walvisvaart is. De organisatie pleit dan ook voor het beëindigen van alle vormen van walvisvangst, ook dat voor wetenschappelijk onderzoek.¹⁷⁴ Sea Shepherd is allerminst overtuigd van de noodzaak aan dodelijk onderzoek. Er zijn inderdaad gegevens die niet via niet-dodelijk onderzoek onderzocht kunnen worden, maar men moet vooral kijken naar de noodzaak van deze informatie. Zo is het bijvoorbeeld

¹⁷³ Zie bijlage 1: Interview met Frédéric Chemay.

¹⁷⁴ Zie bijlage 2: Interview met Stijn Bruers.

niet meer nodig om de inhoud van walvismagen te onderzoeken aangezien al lang geweten is waar het dieet van deze dieren uit bestaat.¹⁷⁵

Morishita stelt duidelijk dat het wetenschappelijk onderzoek van Japan geen manier is om misbruik te maken van de uitzonderingsclausule van het moratorium. Er wordt onderzoek gedaan om informatie te verzamelen die noodzakelijk is om het moratorium op te heffen. Maar niet alle noodzakelijke informatie kan aan de hand van niet-dodelijke methodes worden bekomen, al is Japan zeker begaan met deze methodes.¹⁷⁶ Een samenwerking met Australië ligt momenteel erg gevoelig omwille van het recente proces. Australië klaagde Japan hier aan omdat het wetenschappelijk onderzoek dat het uitvoert niet in overeenstemming zou zijn met de regelgeving van de ICRW.¹⁷⁷

De drie partijen erkennen het belang van niet-dodelijk onderzoek maar nemen drie verschillende standpunten in. Volgens Sea Shepherd is dodelijk onderzoek volledig overbodig. Volgens de Japanse overheid volstaat dit soort onderzoek dan weer niet. De IWC stelt zich hierin gematigder op en erkent het argument van Japan maar vindt het tegelijkertijd belangrijk om verder onderzoek naar de mogelijkheden van niet-dodelijke methodes te doen.

5.3. Het economische voordeel van de Japanse walvisvangst

Een ander veelgehoord argument ter verdediging van de walvisvangst is economisch van aard. Het verwerken en verhandelen van walvisvlees, dat bekomen werd bij het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek, is verplicht en dus legaal. Dit is een maatregel van de IWC om verspilling tegen te gaan¹⁷⁸.

Artikel VIII zegt daarover:

Any whales taken under these special permits shall so far as practicable be processed and the proceeds shall be dealt with in accordance with directions issued by the Government by which the permit was granted.¹⁷⁹

5.3.1. De Japanse visie op het economische voordeel van de walvisvangst

Volgens de Japanse regering is het geen optie om de walvisvangst stop te zetten omdat dat nadelige gevolgen zou hebben voor de betrokkenen.¹⁸⁰ De handel in walvisvlees is voor

¹⁷⁵ <http://www.seashepherd.org.au>

¹⁷⁶ <http://www.icrwhale.org>, IWC 59. Briefing Note: Joji Morishita, Delegation of Japan.

¹⁷⁷ <http://www.icj-cij.org>

¹⁷⁸ <http://www.iwcoffice.org>

¹⁷⁹ Ibid.

sommige kustgemeenschappen een primaire bron van inkomsten. Tegen de vroege jaren 1980 (de laatste jaren voor het moratorium) waren er zo'n 15.000 mensen financieel afhankelijk van de walvisvangst. Nu gaat het om enkele duizenden mensen.¹⁸¹

De verkoop van walvisvlees moet het wetenschappelijk onderzoek helpen financieren. Omdat de verkoop alleen niet voldoende opbrengt springt de regering bij met extra subsidies.¹⁸²

Ook voor dolfijnenvlees, maar nog meer voor levende dolfijnen, bestaat er een afzetmarkt. Waar een dode dolfijn 'slechts' 600 dollar opbrengt, worden levende dolfijnen voor 150.000 tot 250.000 Amerikaanse dollar per stuk verkocht aan pretparken en aquaria over de hele wereld.¹⁸³

Dolfijnenvlees wordt ook geconsumeerd door lokale gemeenschappen. Na het moratorium op de walvisvangst nam de exploitatie van dolfijnen toe en steeg de geproduceerde hoeveelheid vlees tot 3736 ton per jaar. Sinds 1989 zijn vangstlimieten opgesteld waardoor de hoeveelheden beperkt blijven tot ongeveer 1200 à 1700 ton per jaar. Volgens professor Toshio Kasuya 俊雄粕谷 staat het Japanese Ministry of Agriculture, Forestry and Fishery¹⁸⁴ toe dat er jaarlijks meer dan 20.000 dolfijnen en bruinvissen gevangen worden. Naast de intentionele vangst wordt ook het vlees van de accidenteel gevangen dieren, die in visnetten verstrikt raken, verkocht. De prijs van het vlees is sterk gedaald. In 1994 kostte een kilo dolfijnvlees 600 yen, in 2010 was dat nog 150 yen.¹⁸⁵

Morishita stelt dat de ngo's, zoals Greenpeace, evengoed en misschien nog meer economisch voordeel halen uit de walvisvangst. Zij zouden dankzij het verzet tegen de walvisvangst, dat wereldwijd bijval oogst, een dankbaar onderwerp hebben om campagnes aan op te hangen en om geld in te zamelen. De focus is, nog steeds volgens Morishita, bij deze organisaties verschoven van milieukwesties naar het in stand houden van de organisaties zelf. Als deze groeperingen zouden toegeven dat de walvispopulaties voldoende hersteld zijn en dat er op een verantwoorde manier aan walvisvangst kan gedaan worden, zouden ze een grote bron van inkomsten verliezen.¹⁸⁶

¹⁸⁰ Kalland en Moeran 1992: 1.

¹⁸¹ Abel 2005: 333.

¹⁸² Morishita 2006: 802-808.

¹⁸³ <http://www.opsociety.org>

¹⁸⁴ Het ministerie van Landbouw, Bosbouw en Visserij, verantwoordelijk voor het toezicht van de landbouw, de bosbouw en de visserij.

¹⁸⁵ Morikawa en Hoyt 2011: 94.

¹⁸⁶ Morishita 2006: 802-808.

5.3.2. *Andere visies*

Het aandeel van de bevolking dat voor zijn inkomsten afhankelijk is van de walvisvangst is beperkt. Voor het moratorium was dit slechts 0,013% van de bevolking.¹⁸⁷ Sindsdien is dit blijven afnemen en tegenwoordig zijn het vooral de jagers, en niet zozeer de handelaars, die er nog hun inkomsten uit derven.¹⁸⁸

Bovendien maakt de walvisindustrie zware verliezen. De Japanse regering geeft toestemming aan het Institute of Cetacean Research¹⁸⁹ (ICR) om aan walvisvangst in het kader van wetenschappelijk onderzoek te doen. Het ICR contracteert op zijn beurt het bedrijf Kyodo Senpaku¹⁹⁰ 共同船舶 om vaartuigen te leveren en van bemanning te voorzien. Dit bedrijf mag de opbrengst tegen een vastgelegde prijs verkopen. Deze verkoop zou het wetenschappelijk onderzoek en de jacht moeten bekostigen. Dat lukt echter niet. De vraag naar walvisvlees is de laatste jaren immers sterk gedaald. In het seizoen 2001-2002 zou de verkoop van de “bijproducten van het wetenschappelijk onderzoek” (lees: het walvisvlees) de Japanse overheid meer dan 10 miljoen Amerikaanse dollar gekost hebben. 1.803 ton walvisvlees werd verkocht, er bleef 70 ton onverkocht (ter vergelijking: in het topjaar 1962 werd 230.000 ton verkocht.)¹⁹¹ Deze gegevens werden gepubliceerd in een rapport van het World Wide Fund (WWF)¹⁹² en de Whale and Dolphin Conservation Society¹⁹³ (WDCS) op basis van studies van het studiebureau Economics for the Environment Consultancy¹⁹⁴. In Japan Today verklaarde Makoto Ito 誠伊藤, directeur van Kyodo Senpaku, dat de jaarlijkse jacht tussen de 65 en 75 miljoen Amerikaanse dollar kost. Een groot deel van de kosten wordt gedekt door de opbrengst van de verkoop van het vlees maar de Japanse regering moet gemiddeld per jaar voor 5 miljoen Amerikaanse dollar tussenkomen om het verlies bij te passen. In 2007-2008 was het de bedoeling 64,6 miljoen Amerikaanse dollar te verdienen aan de verkoop maar die bracht in totaal slechts 48,8 miljoen op.¹⁹⁵ Recent verscheen in een artikel in “The Telegraph” dat het ICR tussen november 2011 en maart 2012 regelmatig

¹⁸⁷ 117.060.396 inwoners.

¹⁸⁸ Abel 2005: 333.

¹⁸⁹ Een organisatie in Japan, gespecialiseerd in de biologische en sociale wetenschappen met betrekking tot walvissen.

¹⁹⁰ Dit privébedrijf is een samensmelting van 6 voormalige bedrijven die aan walvisvangst deden. Het levert enkel vaartuigen en bemanning aan het Institute of Cetacean Research en de Fisheries Agency en is dus afhankelijk van de regering voor werk.

¹⁹¹ <http://www.wdcs.org>

¹⁹² Het World Wide Fund for Nature is een wereldwijd opererende organisatie voor bescherming van de natuur.

¹⁹³ Whale and Dolphin Conservation Society is een liefdadigheidsinstelling die gewijd is aan behoud en welzijn van walvissen, dolfijnen en bruinvissen.

¹⁹⁴ Het belangrijkste adviesbureau van het Verenigd Koninkrijk, dat analyses aanreikt i.f.v. duurzaam milieubeheer.

¹⁹⁵ <http://www.wdcs.org>

veilingen hield om hun overschotten aan walvisvlees te verkopen. Maar 75% van de naar schatting 1.200 ton zou niet verkocht geraakt zijn.¹⁹⁶ Het is duidelijk dat er meer walvissen gedood worden dan dat er verkocht kunnen worden. Om de walvisvangst in stand te houden zijn subsidies van de overheid dus noodzakelijk.

Naast de subsidies voor de nationale JARPA en JARPN programma's is er ook een subsidie voorzien voor de kustvloot en worden kosten die het gevolg zijn van protestacties vergoed.¹⁹⁷ Het rapport van het Economics for the Environment Consultancy eindigt met de woorden: "this study strongly suggests that whaling is not an economically viable industry in the 21st century." De hoge kosten voor de jacht en een dalende afzetmarkt zijn hier de hoofdredenen voor.¹⁹⁸

Volgens Sea Shepherd is na de aardbeving en de tsunami van 2011 een deel van de fondsen voor de wederopbouw van de getroffen gebieden geïnvesteerd in de walvisvaart. In het totaal zou het hier over ongeveer 30 miljoen euro gaan. Het geld werd besteed aan de financiering van de bemanning, aan professionele beveiliging en aan spionageapparatuur om de schepen van Sea Shepherd op te sporen. Dit kon verantwoord worden omdat er in de getroffen dorpen enkele walvisvaarders gestationeerd waren. Dank zij deze fondsen kan de walvisvangst momenteel nog blijven bestaan.¹⁹⁹ Op 7 december 2011 verscheen over hetzelfde onderwerp een artikel in de Australische krant The Sydney Morning Herald waarin achttien Japanse milieu- en consumentenorganisaties middels een brief aan premier Yoshihiko Noda 佳彦野田 protesteerden tegen het investeren van dit geld in de walvisvangst.²⁰⁰

Hun drijfveer is niet ethisch maar maatschappelijk:

We demand the government not waste any more taxpayers' money on the whaling program, but instead spend this money on projects that actually help the people, communities and region affected by the tragic March 11 earthquake, tsunami and nuclear crisis.²⁰¹

¹⁹⁶ <http://www.telegraph.co.uk>

¹⁹⁷ <http://www.opsociety.org>

¹⁹⁸ Kalland en Moeran 1992: 1.

¹⁹⁹ Zie bijlage 2: Interview Stijn Bruers.

²⁰⁰ <http://www.smh.com.au>

²⁰¹ <http://www.smh.com.au>

Volgens de Japanse overheid is het geld wel degelijk nodig, omdat dorpen waar de traditionele walvisvangst belangrijk is, zwaar getroffen zijn door de tsunami.²⁰²

Vanuit de IWC wordt er op Japan en op andere landen met walvisvangst druk uitgeoefend om walvistoerisme te overwegen als mogelijk alternatief. Landen in Zuid-Afrika en Centraal-Amerika hebben de overstap van de walvisvangst naar het walvistoerisme al gemaakt.²⁰³ Meer dan vijftig landen hebben nationale richtlijnen of verordeningen voor het walvistoerisme aangenomen.²⁰⁴ Zoals hieronder besproken zal worden, is het walvistoerisme wereldwijd een bloeiende industrie. Nochtans blijven buitenlandse walvistoeristen weg uit Japan. Dit zou te wijten zijn aan het imago van het land: walvisvangst en walvistoerisme lijken voor veel mensen onverzoenbaar. Het voortzetten van de walvisvangst kost het land dus toeristen en aanzienlijke inkomsten.²⁰⁵ Hierbij kan de bedenking gemaakt worden dat de toeristen misschien wel het walvistoerisme in Japan zullen mijden maar daarom niet het land op zich.

5.3.3. Voorstel tot een compromis

Uit bovenstaande informatie blijkt dat de walvis- en dolfijnvangst vanuit economisch standpunt niet rendabel is. Dolfijn- en walvisvlees wordt maar op kleine schaal geconsumeerd, er is maar een beperkt aantal mensen in deze sector actief, de handel is uiterst miniem en de vangst moet bovendien gesubsidieerd worden. Hoewel we dus verderop in deze thesis zullen pleiten voor een beperkte commerciële walvisvangst in het kader van de 'Revised Management Procedure'²⁰⁶ (RMP), lijkt het ons toch aangeraden om tegelijkertijd zwaar in te zetten op een economisch erg interessant alternatief: het walvistoerisme. Walvistoerisme is een veelbelovende sector. Overall waar dit toerisme gepromoot wordt, worden nieuwe banen gecreëerd en aanzienlijke inkomsten gegenereerd. Bovendien is walvistoerisme duurzaam en diervriendelijk.²⁰⁷

Beide activiteiten kunnen eventueel naast elkaar blijven bestaan maar het walvistoerisme zal op termijn allicht economisch vele malen interessanter worden dan de walvisvangst. Tussen 1991 en 2008 kende het walvistoerisme een enorme groei. Het aantal toeristen steeg van 4 tot 13 miljoen. Dit maakte van deze tak één van de snelst groeiende

²⁰² Ibid.

²⁰³ Zie bijlage 1: Interview met Frédéric Chemay.

²⁰⁴ <http://www.iwcoffice.org>

²⁰⁵ <http://wwf.panda.org>

²⁰⁶ Een methode van voor de berekening van de vangstlimieten voor een duurzame walvisvangst.

²⁰⁷ <http://www.greenpeace.org>

toeristische industrieën.²⁰⁸ In 2009 zorgde het walvistorisme wereldwijd voor zo'n 2,1 miljard Amerikaanse dollar aan inkomsten en voor ongeveer 13.000 jobs. Op basis van studies in opdracht van het International Fund for Animal Welfare (IFAW)²⁰⁹ is voor een groot aantal landen (die niet of slechts kleinschalig aan walvistorisme doen) een schatting gemaakt van de voordelen van het walvistorisme. In het totaal omvatte de studie 144 maritieme landen, verdeeld over 21 subregio's over de hele wereld. Hiervan hadden 68 landen al geïnvesteerd in het walvistorisme. Uit de studie blijkt dat walvistorisme al in vier van de vijf Oost-Aziatische landen bestaat.²¹⁰ Het walvistorisme neemt er jaarlijks 3,06% van het totaal aantal toeristen voor zijn rekening. De jaarlijkse uitgaven aan deze sector bedragen gemiddeld 72 Amerikaanse dollar per hoofd van de bevolking. Per 4215 toeristen kan één job gecreëerd worden. Een groot voordeel is dat walvistorisme lokaal opgestart kan worden door vissers die een gebied goed kennen.²¹¹

Sinds het moratorium in 1986 groeide het walvistorisme erg snel. In 1991 waren er 31 landen die walvistorisme aanboden, goed voor ongeveer 4 miljoen toeristen en een opbrengst van 318 miljoen Amerikaanse dollar. In 1998 waren er al 87 landen, 9 miljoen toeristen en bedroeg de opbrengst 1,05 miljard Amerikaanse dollar. In 2008 waren er zo'n 13 miljoen walvistoristen en bedroeg de opbrengst 2,1 miljard Amerikaanse dollar. Deze snelle groei van de sector heeft wel tot enkele problemen geleid zoals de aanwezigheid van te veel boten in eenzelfde gebied en druk op de infrastructuur van de lokale gemeenschappen. Om deze negatieve gevolgen onder controle te houden is een goed management noodzakelijk.²¹²

Het WWF stelt dat zowel de sector van het walvistorisme als de algemene toeristische sector ervan overtuigd zijn dat een hervatting van de commerciële walvisvangst een negatief effect zal hebben op het bestaande walvistorisme. Ten eerste zijn de twee incompatibel. Walvisvangst doet het aantal dieren afnemen en heeft invloed op het gedrag van de dieren. Hierdoor daalt de voldoening voor de toeristen. Ten tweede bestaat de kans dat toeristen met een negatieve houding ten opzichte van de walvisvangst zullen twijfelen om aan het walvistorisme deel te nemen. Uit een onderzoek dat in 2003 werd gedaan in IJsland blijkt dat

²⁰⁸ <http://www.ifaw.org>

²⁰⁹ Het International Fund for Animal Welfare is een in 1969 in Canada opgerichte organisatie die tot doel heeft dieren te beschermen.

²¹⁰ Zie het volledige artikel voor een gedetailleerde uitleg over de gebruikte methode voor het onderzoek.

²¹¹ Cisneros-Montemayor, Sumaila, Kaschner en Pauly 2010: 1273-1278.

²¹² Kuo, Chen en McAleer 2012: 1321-1323.

alvast 91,4% van de toeristen geen walvissen zou komen spotten indien IJsland opnieuw op walvissen zou beginnen jagen.²¹³

IJsland is trouwens een goed voorbeeld van de mogelijkheden en de gevoeligheden van het walvistorisme. In 1991 waren er 100 toeristen die 17.000 Amerikaanse dollar uitgaven. In 1998 waren dit er al 30.330, goed voor 3,5 miljoen Amerikaanse dollar. Die toename is ondertussen wel gedaald tot 14%, wat wel degelijk te maken zou kunnen hebben met de hervatting van de walvisvangst. Maar dit is moeilijk aan te tonen.²¹⁴

De afgelopen jaren groeide Azië uit tot de belangrijkste nieuwe bestemming voor walvistorisme. Het aantal toeristen liep er op van 10.992 in 1991 tot meer dan één miljoen (8% van het totale aantal walvistoristen) in 2008. Sinds 1998 neemt het aantal walvistoristen in Azië jaarlijks toe met 17%. In Japan is het aantal walvistoristen sinds 1998 jaarlijks met 6,4% gegroeid: van 102.785 in 1991 naar 191.970 in 2008. In Japan is de groei dus opvallend kleiner dan voor heel Azië.²¹⁵ 98% van de bezoekers komt uit Japan zelf, slechts een klein deel is afkomstig uit het buitenland.²¹⁶

Ook de IWC houdt zich sinds 1975 intens bezig met het walvistorisme. De organisatie werkte een vijfjarenplan uit, 'The Strategic Plan', dat van start ging in 2011. Het plan structureert de inspanningen van de IWC betreffende het walvistorisme. Het streeft naar een duurzaam walvistorisme met gezonde populaties walvisachtigen in een gezonde omgeving. Concreet omvat het plan vijf objectieven: onderzoek, controle, uitbouw van capaciteit, ontwikkeling en beheer. Om te beginnen mag het walvistorisme geen nadelige invloed hebben op individuele walvissen, op de populaties in het algemeen of op hun habitat. Hiertoe moet een leidraad geschreven worden die gebaseerd is op wetenschappelijk onderzoek. Verder moet men die walvissoorten identificeren waarover niet veel informatie beschikbaar is of die met uitsterven bedreigd zijn. Voor deze soorten is specifieke begeleiding en advies nodig. Als laatste moet er ook een geïntegreerd, lange termijn onderzoeksprogramma overwogen worden om een beter zicht te krijgen op de gevolgen van het walvistorisme.²¹⁷

Op vlak van de controle zullen programma's ontwikkeld worden om eventuele nadelige gevolgen van het walvistorisme te detecteren. Betreffende de uitbouw van de capaciteit bevat het plan methodes om de uitwisseling van informatie en ervaringen tussen deelnemende landen te vereenvoudigen. Om de ontwikkeling van het walvistorisme te bevorderen worden

²¹³ Ibid.

²¹⁴ Ibid.

²¹⁵ Kuo, Chen en McAleer 2012: 1321-1323.

²¹⁶ Morikawa en Hoyt 2011: 96-97.

²¹⁷ <http://iwc.int>

verschillende maatregelen voorgesteld zoals een makkelijke toegang tot fondsen en tot programma's om een economische en sociale kosten-batenanalyse te berekenen. Het laatste objectief, beheer, streeft naar een omkadering voor het management gebaseerd op wetenschappelijke gegevens.²¹⁸

Uit de voorgaande gegevens kunnen we besluiten dat het voor Japan economisch erg interessant zou zijn om, veel meer dan nu het geval is, in te zetten op het walvistoerisme. De succesvoorbeelden zijn legio, de cijfers spreken duidelijke taal en aan de hand van het vijfjarenplan van de IWC kan dit walvistoerisme op een doordachte en duurzame wijze uitgebreid worden. Voor de financiering kan aanvankelijk een gedeelte van de overheidssubsidies die nu naar de walvisvangst gaan, gebruikt worden maar de verwachting is dat de deze sector al snel rendabel wordt en dus geen subsidies meer nodig zal hebben.²¹⁹

5.3.4. Haalbaarheid van het compromis

Volgens Frédéric Chemay is het walvistoerisme zeker een waardig economisch alternatief. Het zorgt voor jobs en inkomsten. Daarom is het van belang om landen te overtuigen van de waarde van deze toeristische sector. De IWC houdt zich al enige tijd met dit onderwerp bezig. Daarbij benadrukt Chemay dat het probleem van de tewerkstelling niet mag vergeten worden. Er moet een sociale vangnet voorzien worden voor vissers die hun werk verliezen bij de omschakeling. Een mogelijke oplossing ligt in de oprichting van werkgroepen binnen de IWC die zich richten op de economische en sociale aspecten van de omschakeling. Deze kunnen binnen de werkgroep van het walvistoerisme opereren of er alleszins nauw mee samenwerken.²²⁰

Aangezien het er Sea Shepherd om te doen is om zoveel mogelijk individuele dieren te redden, beschouwt deze organisatie het walvistoerisme als een valabel alternatief voor de walvisvangst.²²¹ Op 15 september 2013 organiseerde Sea Shepherd zelf een benefiet in de vorm van een rondvaart in New Jersey om walvissen en dolfijnen te spotten.²²²

Volgens Morishita wordt de waarde van het walvistoerisme overschat. Bij de berekeningen van de voordelen wordt namelijk een foute methodologie gebruikt. Hij stelt ook dat de huidige walvispopulaties voldoende groot zijn om beide activiteiten, walvisvangst en walvistoerisme, naast elkaar te beoefenen. Dit gebeurt nu al in Japan, Noorwegen en IJsland

²¹⁸ <http://iwc.int>

²¹⁹ Zie bijlage 1: Interview met Frédéric Chemay.

²²⁰ Ibid.

²²¹ Zie bijlage 2: Interview met Stijn Bruers.

²²² <https://my.seashepherd.org>

en veroorzaakt nergens problemen. De twee activiteiten hebben volgens Morishita trouwens ook een gemeenschappelijk doel: gezonde en overvloedige walvispopulaties.²²³

Zowel de IWC als Sea Shepherd zien het walvistoerisme als een waardevol economisch alternatief. Volgens de Japanse overheid is dit alternatief minder voordelig dan algemeen wordt aangenomen en kan het bovendien perfect gecombineerd worden met de walvisvangst.

5.4. Het belang van de Japanse walvisvangst voor de voedselzekerheid

De Japanse overheid beschouwt de discussie over de walvisvangst niet als een milieukwestie want zij ziet deze dieren eerder als een normale bron van voedsel. Als met deze voedselbron duurzaam omgesprongen wordt, zal die blijvend kunnen aangesproken worden. De walvisvangst is voor de Japanse overheid, net zoals de landbouw, een logische manier van zelfvoorziening.²²⁴

5.4.1. De Japanse visie op het belang van de walvisvangst voor de voedselzekerheid

Volgens de Japanse overheid is het eten van walvisvlees noodzakelijk voor de voedselvoorziening van de steeds groeiende bevolking. Zij hebben hiervoor drie argumenten. Ten eerste zou het eten van walvisvlees deel uitmaken van de Japanse cultuur. Walvissen zijn voor de Japanners een gewone schakel in de voedselketen. Er is geen wereldwijde eensgezindheid over het feit dat walvissen ‘bijzonder’ zouden zijn. In 1995 tekenden 95 landen die aan de International Conference on the Sustainable Contribution of Fisheries to Food Security²²⁵ deelnamen de Declaration and Plan of Action.²²⁶

In die verklaring staat:

Call(s) for an increase in the respect and understanding of social, economic and cultural differences among States and regions in the use of living resources, especially cultural diversity in dietary habits, consistent with management objectives.²²⁷

Het principe van de duurzame walvisvangst en de consumptie van walvisvlees worden gesteund door deze declaratie.²²⁸

²²³ <http://www.icrwhale.org>, IWC 59. Briefing Note: Joji Morishita, Delegation of Japan.

²²⁴ Morikawa 2009:11.

²²⁵ Deze conferentie vond plaats in Kyoto, Japan.

²²⁶ <http://www.icrwhale.org>, IWC 59. Briefing Note: Joji Morishita, Delegation of Japan.

²²⁷ Ibid.

Ten tweede is volgens de overheid het walvisvlees een belangrijke bron van voedsel. Op deze twee argumenten werd eerder in hoofdstukken 5.1.1. en 5.1.2. uitvoerig ingegaan.

Ten derde stelt de overheid dat walvissen en de dolfijnen ernstige concurrenten zijn voor de mens. De IWC onderscheidt twee soorten van dergelijke concurrentie tussen zeezoogdieren en vissers: de operationele en de ecologische interactie. Bij de eerste soort is er fysiek contact tussen de zeezoogdieren en het materiaal van de vissers. Het gaat hier meestal over schade die aangericht wordt door de zeezoogdieren. Met ecologische concurrentie wordt de situatie bedoeld waarbij zeezoogdieren jagen op de prooien, of de voedselbronnen van prooien, die belangrijk zijn voor vissers. Binnen de IWC is de focus verschoven van de operationele naar de ecologische interactie.²²⁹ Japan stelt dat walvissen en dolfijnen enorme hoeveelheden vis eten. Wanneer er niet meer op ze gejaagd wordt, zal er minder vis overblijven voor menselijke consumptie²³⁰ Ook het herstel van momenteel beschermde vispopulaties wordt door de walvissen vertraagd.²³¹ Niet de mens maar de walvis eet deze beschermde soorten, met uitroeiing tot mogelijk gevolg. In 2003 stelde de IWC in een rapport dat er niet genoeg bewijzen waren om de relatie tussen walvisachtigen en de daling van het visbestand aan te tonen. Maar een nieuw rapport uit 2006 stelde dan weer dat uit wetenschappelijk onderzoek bleek dat walvisachtigen wel degelijk enorme hoeveelheden vis consumeren. Dit rapport wordt door twee andere grote onderzoeken ondersteund. Deze werden uitgevoerd door het Japanese Institute of Cetacean Research (ICR) en het Noorse Institute of Marine Research²³² (IMR). Het IMR deed in 1980 onderzoek in de Barentszee²³³ naar de gevolgen van de consumptie van vis door zeezoogdieren. Het werk bevat informatie over de samenstelling van het dieet van de dieren en de hoeveelheid vis die ze consumeren.²³⁴

In het “Annual Report of the International Whaling Commission 2012” steunden Japan, Rusland en IJsland de opmerking van Noorwegen dat de handel in walvisvlees niet onder de bevoegdheden van de IWC valt. Het is de Convention on International Trade in Endangered Species (CITES)²³⁵ dat deze materie behandelt. Zowel IJsland als Noorwegen als Japan hebben binnen dit verdrag een vrijstelling bekomen. De handel in walvisvlees tussen deze

²²⁸ Ibid.

²²⁹ <http://www.wwf.at>

²³⁰ Ibid.

²³¹ Morishita 2006: 804.

²³² The Institute of Marine Research in Bergen, Noorwegen, doet onderzoek naar maritieme bronnen, naar maritieme omgevingen en naar aquacultuur.

²³³ Een zee ten noorden van Noorwegen en Rusland.

²³⁴ <http://www.wwf.at>

²³⁵ De Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora is een internationale overeenkomst over de handel in dieren en planten. De overeenkomst, die uit 1974 stamt, is ondertussen door bijna 180 landen ondertekend.

landen is dus legaal.²³⁶ Bovendien argumenteert Morishita dat Japan niet aansprakelijk gesteld mag worden voor het feit dat walvisvlees tot een delicatessen is geworden en er dus meer vraag naar is. Dit is een gevolg van de in 1960 verstrengde regelgeving die ook de niet bedreigde walvissoorten omvat.²³⁷

5.4.2. Andere visies

Om te beginnen moeten we vaststellen dat de bewering dat de bevolking alsnog toeneemt niet klopt, althans wat Japan betreft. Aan het begin van de 20e eeuw telde Japan bijna 44 miljoen inwoners; begin 21e eeuw was dat aantal verdrievoudigd tot 127 miljoen. Sindsdien neemt de bevolking af en vergrijsst ze. In 1950 was 5% van de bevolking 65 jaar of ouder, in 2010 was dit al opgelopen tot 23% en in 2050 zal volgens schattingen het aandeel van deze bevolkingsgroep 40% bedragen. Voor jongeren tot 15 jaar zijn de respectievelijke cijfers 35%, 13% en 9%. Het bevolkingsaantal zal dus afnemen omdat het sterftecijfer hoger ligt dan het geboortecijfer. Momenteel telt Japan 127.253.075 (2013) inwoners. In 2050 zal het aantal inwoners van Japan volgens de huidige demografische tendens gedaald zijn tot 95 miljoen.²³⁸

Bekijken we nu even de argumenten van de Japanse overheid uit het vorige hoofdstuk. Over het eerste argument kunnen we kort zijn. Zoals eerder in hoofdstuk 5.1.2. besproken, blijkt dat walvisvlees slechts voor een kleine groep bewoners deel uitmaakt van de dagelijkse eetcultuur.

Het tweede argument van de Japanse regering wordt in onderzoeken uitgebreid weerlegd. Uit onderzoeken (zie verderop in dit hoofdstuk) blijkt dat walvisvlees slechts in beperkte mate geconsumeerd wordt. Het zijn vooral de ouderen, geboren tijdens of net na de WOII, die dit vlees eten. De naoorlogse periode werd gekenmerkt door voedseltekort. Walvisvlees was goedkoop en diende daarom als oplossing voor het proteïnetekort. Na de jaren 1960 daalde de consumptie van walvisvlees drastisch. Dit was het gevolg van het herstel van de economie waardoor mensen teruggrepen naar hun eerdere eetgewoonten.²³⁹ In de vroege jaren 1980, voor de invoering van het moratorium, was het aantal Japanners dat walvisvlees at nog slechts 1/10^e van het aantal tijdens de naoorlogse periode. Die dalende trend zette zich sindsdien verder.²⁴⁰ De periode waarin walvisvlees een noodzakelijk

²³⁶ <http://www.iwcoffice.org>

²³⁷ <http://www.icrwhale.org>, IWC 59. Briefing Note: Joji Morishita, Delegation of Japan.

²³⁸ <http://www.soumu.go.jp>

²³⁹ Morikawa en Hoyt 2011: 90-91.

²⁴⁰ Abel 2005: 328-329.

onderdeel was van de dagelijkse voedselketen duurde dus maar 20 à 25 jaar.²⁴¹ In 2002 organiseerde de Asahi Shinbun 朝日新聞 een enquête naar de consumptie van walvisvlees. Hieruit bleek dat nog slechts 4 procent van de ondervraagde Japanners regelmatig walvisvlees at, dat 53 procent het niet meer gegeten had sinds de schooltijd en dat 33 procent het nog nooit had gegeten.²⁴²

Omdat er onvoldoende walvisvlees geconsumeerd wordt, wordt het vlees dat de ongeveer duizend overgebleven Japanse walvisjagers vangen, voor het overgrote deel ingevroren. Op die manier heeft Japan door de jaren heen een voorraad van enkele duizenden ton walvisvlees verzameld. Die voorraad probeert Japan nu weg te werken door in lagere scholen campagnes op te starten die het eten van walvisvlees promoten.²⁴³ De stijging van de consumptie die hiermee gepaard gaat is dus artificieel.

Maar er is meer. Volgens Sea Shepherd verkoopt men in de winkels dolfijnenvlees met een etiket van walvisvlees en dat uiteraard aan de (hogere) prijs van walvisvlees. Omdat dolfijnenvlees hoge kwikgehalten bevat houdt deze praktijk een risico in voor de volksgezondheid.²⁴⁴ Deze hoge kwikgehalten zijn het gevolg van bio-accumulatie: het kwikgehalte neemt sterk toe met elke stap hogerop in de voedselketen. Zo kan het kwikgehalte in een vis honderdduizenden keren hoger liggen dan de kwikconcentratie in het water.²⁴⁵ Aangezien dolfijnen zich aan de top van de voedselketen bevinden, zijn de kwikgehalten in het vlees heel hoog. De site bluevoice.org voerde in 2008 een onderzoek uit naar kwikvergiftiging door dolfijnenvlees bij bewoners van Taiji. Het hoogste cijfer dat uit het onderzoek naar voren kwam bedroeg 8.9 ppm, terwijl het Ministerie van Gezondheid een maximum kwikgehalte van 0.4 ppm²⁴⁶ aanbeveelt. Mensen die al jaren geleden gestopt waren met het eten van dolfijnenvlees hadden nog steeds gehalten kwik in het bloed die schommelden tussen 7.2 en 7.9 ppm.²⁴⁷ Ook studies van Tetsuya Endō 哲也遠藤²⁴⁸ en Kōichi Haraguchi 浩一原口²⁴⁹ hebben uitgewezen dat er hoge hoeveelheden kwik en andere giftige stoffen te vinden zijn in verschillende stalen vlees die in supermarkten in de rekken liggen.²⁵⁰

²⁴¹ Morikawa en Hoyt 2011: 90-91.

²⁴² <http://www.asahi.com>

²⁴³ <http://mediawiki.arts.kuleuven.be>

²⁴⁴ <http://www.seashepherd.org>

²⁴⁵ Mahaffey 1999: 398.

²⁴⁶ Parts per million.

²⁴⁷ <http://www.bluevoice.org>

²⁴⁸ Professor aan de Health Sciences University of Hokkaido.

²⁴⁹ Onderzoeker verbonden aan de universiteit van Kumamoto, gespecialiseerd in milieuwetenschappen.

²⁵⁰ Morikawa en Hoyt 2011: 94-95.

Het derde argument, de voedselconcurrentie tussen mens en walvis, is eveneens een onderwerp van discussie. Onderzoeken van Kaschner en Pauly, Gales et al., Holt en Leaper en Lavigne weerleggen namelijk de onderzoeken aangehaald in hoofdstuk 5.4.1.²⁵¹

K. Kaschner²⁵² en D. Pauly²⁵³ onderzochten in 2004 in welke mate de gebieden waar zeezoogdieren leven en waar vissers jagen elkaar overlappen, in hoeverre het dieet van de zeezoogdieren de prooien van de vissers bevat en hoe groot de hoeveelheden zijn die door de zeezoogdieren geconsumeerd worden. Hun conclusie was dat er inderdaad interactie bestaat tussen de zeezoogdieren en de vissers maar dat de impact van deze interactie op de voedselzekerheid van de mens kleiner is dan eerdere theorieën beweerden.²⁵⁴

Nick Gales²⁵⁵, coauteur van een recensie uit 2005 over het wetenschappelijke belang van Artikel VIII van de IWC, stelde dat er mogelijk een belangenconflict is tussen de wetenschappelijk programma's onder dit Artikel en de noodzaak om walvisvlees te verkopen om net dat onderzoek te kunnen financieren. Men zou dus geneigd kunnen zijn om eerder voor dodelijke methodes te kiezen.²⁵⁶

Sidney Holt²⁵⁷ weerlegde in zijn onderzoek uit 2006 de stelling van verschillende wetenschappers dat walvissen meer voedsel uit de zee eten dan dat er gevangen wordt door vissers. Verder stelt hij dat de beperkte consultatie van data en het beperkte gebruik van methodes er op gericht lijken te zijn om aan te tonen dat walvissen de grootst mogelijke hoeveelheden zeevoedsel consumeren. Hij suggereert ook dat de resultaten overschat zouden zijn.²⁵⁸

Russell Leaper²⁵⁹ en David Lavigne²⁶⁰ onderzochten in 2008 de stofwisseling van zeezoogdieren. Leaper en Lavigne tonen aan dat enkele onderzoeken²⁶¹ waarop de Japanse overheid zich baseert, vertrekken van onrealistische schattingen van de stofwisseling van walvissen. Bijgevolg zou de consumptie van vis door walvissen overschat worden.²⁶²

²⁵¹ <http://www.wwf.at>

²⁵² Werkzaam bij het Evolutionary Biology and Ecology Lab, Institute of Biology I (Zoology) in Duitsland.

²⁵³ Werkzaam bij het Fisheries Centre, Aquatic Environment Research Laboratory (AERL) in Canada.

²⁵⁴ <http://www.wwf.at>

²⁵⁵ Werkzaam bij de Australian Antarctic Division in Australië.

²⁵⁶ <http://www.wwf.at>

²⁵⁷ Een bioloog gespecialiseerd in de dynamiek binnen de populaties van vissen en zeezoogdieren.

²⁵⁸ <http://www.wwf.at>

²⁵⁹ Werkzaam bij de International Fund for Animal Welfare in het Verenigd Koninkrijk.

²⁶⁰ Werkzaam bij de International Fund for Animal Welfare in Canada.

²⁶¹ Meer bepaald dat van Tamura en Oshumi (2000), Okamura et al. (2001), Tamura et al. (2004) en Murase et al. (2005)

²⁶² <http://www.wwf.at>

Volgens het World Wide Fund (WWF) worden de kwalijke invloeden van menselijke activiteiten en een fout beheer van de visserij geminimaliseerd wanneer de schuld van de dalende vispopulaties bij de zeezoogdieren wordt gelegd.²⁶³ Het argument dat walvisachtigen vis opeten die voor menselijke consumptie bestemd is, geldt alvast niet voor de planktonetende walvissen. Dolfijnen daarentegen eten wel degelijk vis. In de film ‘The Cove’²⁶⁴ zegt één van de dolfijnenjagers in Taiji letterlijk dat hij met het doden van dolfijnen aan ‘*pest control*’ doet.²⁶⁵ De vissers lijken hiermee de zaken op hun kop te zetten en schuiven zo de verantwoordelijkheid voor de overbevissing af op de dolfijnen. Want vispopulaties dalen net door overbevissing en vervuiling door de mens. Hierdoor krijgen ook de dolfijnen het steeds moeilijker om genoeg voedsel te vinden.²⁶⁶

5.4.3. Voorstel tot een compromis

Aangezien te verwachten valt dat het Japanse bevolkingsaantal zal dalen, aangezien de consumptie van walvis- en dolfijnenvlees thans laag is en aangezien de bewering dat er sprake is van voedselconcurrentie tussen mens en walvis op zijn minst betwistbaar is, lijkt de stelling dat walvisvlees voor Japan noodzakelijk is voor de voedselzekerheid niet meer verdedigbaar. Het invoeren van een wereldwijd verbod op de consumptie van walvisvlees daarentegen lijkt dan weer een brug te ver: de ene cultuur kan bezwaarlijk voedselgewoonten opleggen aan een andere. Mensen hebben nu eenmaal erg verschillende eetculturen: honden, kangoeroes en insecten behoren in sommige culturen tot het dagelijks menu. Zo kan iemand bijvoorbeeld ook overtuigd vegetariër of veganist zijn. Uiteraard moet men bij de vangst en bij het doden van dieren rekening houden met hun welzijn. In het ‘Revised Management Scheme’ (RMS), dat we verderop zullen bepleiten, gebeurt dit wel degelijk.

Vanwege het aangetoonde gevaar voor de volksgezondheid valt een verbod op de verkoop van dolfijnenvlees in Japan ernstig te overwegen. Een mogelijke oplossing is het invoeren van een meerjarenplan om de verkoop van dolfijnenvlees stapsgewijs terug te brengen tot nul. Bedrijven die momenteel afhankelijk zijn van de verkoop van het vlees zouden door middel van premies gestimuleerd kunnen worden om deze verkoop zo snel mogelijk af te bouwen. Wie meteen stopt met de verkoop krijgt 100% van de premie, daarna

²⁶³ Ibid.

²⁶⁴ The Cove is een documentairefilm uit 2009 over de dolfijnenjacht in de Japanse cultuur.

²⁶⁵ The Cove.

²⁶⁶ <http://www.worldofwildlife.nl>

zakt deze premie geleidelijk tot nul voor wie niet gestopt is tegen een vast te leggen einddatum. Tegelijk moet er voor deze bedrijven gewerkt worden aan een reconversieplan.

5.4.4. Haalbaarheid van het compromis

Frédéric Chemay ziet vooral een probleem in de promotie van het vlees bij de bevolking. Dolfijnenvlees blijkt heel ongezond te zijn maar wordt voorgesteld als vitaminerijk en gezond. Organisaties zoals de World Health Organisation²⁶⁷ zouden de bevolking hierover moeten informeren.²⁶⁸

Sea Shepherd wijst vooral op het feit dat Japan de consumptie van walvisvlees actief blijft promoten in een poging de verkoop te doen stijgen.²⁶⁹ Stijn Bruers leidt hieruit af dat Japan misschien een poging onderneemt om de markt voor walvisvlees in stand te houden. Zo zal Japan een marktoverwicht hebben als de commerciële walvisvangst eventueel weer toegestaan zou worden.²⁷⁰

Ook bij dit thema komt Morishita terug op het feit dat walvissen voor Japan een duurzaam te beheren natuurbron zijn.²⁷¹ Omdat het een eiland is, kent Japan het belang van natuurbronnen en is het afhankelijk van de exploitatie van deze bronnen.²⁷² Japanners hebben geen emotionele band met deze dieren. Morishita vraagt dan ook om respect voor de eetcultuur van Japan.²⁷³

Een einde stellen aan de publieke verkoop van dolfijnenvlees zou zowel door de IWC als door Sea Shepherd aanvaard worden omdat het geen grote gevolgen zou hebben. Bovendien is het in het belang van de volksgezondheid. De Japanse regering blijft echter bij haar standpunt dat walvisvlees een noodzakelijke voedselbron is voor de inwoners.

5.5. Het politieke nut van de Japanse walvisvangst

De Japanse regering streeft ernaar om de walvisvangst in stand te houden en zelfs terug uit te breiden. Drie officiële instanties spelen hierbij een rol. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken, dat als doel heeft om de Japanse economie veilig te stellen, voert de onderhandelingen met betrekking tot de internationale visserij. Het Institute for Cetacean Research (ICR) neemt

²⁶⁷ De Wereldgezondheidsorganisatie is een gespecialiseerde organisatie van de Verenigde Naties gevestigd in Genève met als doel wereldwijde aspecten van de gezondheidszorg in kaart te brengen, activiteiten op het gebied van de gezondheidszorg te coördineren en de gezondheid van de wereldbevolking te bevorderen.

²⁶⁸ Zie bijlage 1: Interview met Frédéric Chemay.

²⁶⁹ Zie bijlage 2: Interview met Stijn Bruers.

²⁷⁰ Ibid.

²⁷¹ Briefing Note IWC 59.

²⁷² <http://www.icj-cij.org>, transcriptie van de zitting van 2 juli 2013.

²⁷³ Briefing Note IWC 59.

het wetenschappelijk aspect en de distributie voor zijn rekening en het Japanse Fisheries Agency (JFA) organiseert de feitelijke vangst. Dit laatste agentschap is de meest invloedrijke instantie van de drie omdat het beschikt over de meeste middelen, het meeste personeel en over uitgebreide netwerken.²⁷⁴

Japan is op politiek en diplomatiek vlak erg actief om de commerciële walvisvangst te herstellen en zelfs uit te breiden en komt hier ook voor uit. Anderzijds wordt de walvisvangst gebruikt om de identiteit van het land te verstevigen en om zich af te zetten tegen bepaalde vormen van Westers imperialisme.²⁷⁵

5.5.1. De Japanse visie op het politieke nut van de walvisvangst

Op politiek vlak neemt de Japanse overheid een duidelijke houding aan tegenover de landen die zich tegen de walvisvangst hebben gekeerd. Deze negatieve houding van het Westen wordt door Japan bestempeld als onterecht emotioneel, cultureel imperialistisch, commercieel geïnspireerd, politiek opportunistisch en onwetenschappelijk.²⁷⁶ De inmenging van het westen in deze kwestie wordt bovendien opgevat als een inbreuk op de soevereiniteit van Japan als land en sommige acties worden bestempeld als illegaal en zelfs als terroristisch.²⁷⁷

De emotionele kijk van de westerse landen op walvissen zorgt ervoor dat zij de dieren een speciaal statuut toeschrijven, terwijl ze voor Japan, net als andere dieren, gewoon een voedselbron zijn.²⁷⁸ De westerse kijk is geen universele of tijdloze ingesteldheid. Er zijn meerdere landen waar walvisachtigen als voedselbron dienen. Het duurzaam aanwenden van deze natuurlijke voedselbron wordt niet alleen door Japan, Noorwegen en IJsland maar ook door Rusland en China gesteund.²⁷⁹ Ook een aantal ontwikkelingslanden erkennen de noodzaak om beschikbare bronnen duurzaam te beheren om de voedselzekerheid veilig te stellen en de economische ontwikkeling te ondersteunen.²⁸⁰ De stelling dat walvissen uitzonderlijke dieren zijn en de jacht er op onethisch maakte opgang in de jaren 1970 van de 20^e eeuw n.a.v. de 'save the whale' campagnes.²⁸¹ Hierna volgden twee decennia van 'Japan bashing' door de Verenigde Staten. Deze houding werd volgens Morishita ingegeven door de

²⁷⁴ Morikawa 2009: 5-6.

²⁷⁵ Morikawa en Hoyt 2011: 92.

²⁷⁶ Nihon Kujirarui Kenkyūjo 1998.

²⁷⁷ Morikawa 2009: 25.

²⁷⁸ Naomichi 2009: 303-304.

²⁷⁹ <http://www.icrwhale.org>, IWC 59. Briefing Note: Joji Morishita, Delegation of Japan.

²⁸⁰ Morishita 2006: 802-808.

²⁸¹ Abel 2005: 332-335.

angst voor Japan dat in die tijd een snelgroeiende economische macht was. De kwestie van de walvisvangst werd hier aan gekoppeld en de weerstand van de westerse landen tegenover Japan groeide mede daardoor erg snel.²⁸²

Morishita benadrukt dat dit meningsverschil geen invloed mag hebben op de relaties tussen Japan en de westerse landen. Het betekent evenmin dat Japan zich aan de visie van de westerse landen moet aanpassen, noch dat deze laatsten de visie van Japan moeten overnemen. Wederzijds respect is de enige goede oplossing.²⁸³ Zo vroeg ook Minister van Visserij Yoshimasa Hayashi 林芳正林 begrip voor deze traditie en vergeleek ze met de Koreanen die hond eten en met de consumptie van kangoeroes in Australië.²⁸⁴ Ook in het aan de gang zijnde proces in Den Haag (zie verder) komt dit argument aan bod.²⁸⁵

Volgens Japan heeft het westen niet alleen een andere visie op de walvissen, het dringt deze visie aan Japan op onder het mom van globalisering en modernisering.²⁸⁶ Japan gebruikt hiervoor nogal eens de term ‘culinair imperialisme’, omdat de houding van het westen impliceert dat beschaafde volkeren enkel vee eten en geen walvisachtigen: "This is like telling your nextdoor neighbor not to eat his dinner because you don't like his food. That is awfully rude, isn't it?"²⁸⁷

Voor de Japanse overheid staat de vrije keuze om walvisvangst te beoefenen symbool voor de nationale soevereiniteit en voor het duurzaam gebruik van natuurlijke bronnen.²⁸⁸ Het land stelt dat het als vrije handelsnatie recht heeft op het vangen, verwerken, produceren, distribueren en consumeren van walvissen.²⁸⁹

Als de Japanners zouden toegeven aan deze buitenlandse druk dan dreigt er volgens hen een ‘domino’ effect aan te komen: ook de economisch gerechtvaardigde handel in andere (betwiste) dierlijke producten, zoals tonijn en olifanten, zou dan bedreigd worden.²⁹⁰

Japan kwam herhaaldelijk in botsing met de Verenigde Staten. Na de aanvaarding van het moratorium door de IWC, diende de Japanse regering officieel bezwaar in, een procedure waardoor het land toch aan commerciële walvisvangst mocht doen. Prompt dreigde de VS ermee dat Japan alle visrechten in Amerikaanse wateren zou verliezen tenzij ze hun bezwaar introkken. Hierop trok Japan het bezwaar daadwerkelijk in en bereikten de twee landen een

²⁸² Morishita 2006: 802-808.

²⁸³ www.icrwhale.org, IWC 59. Briefing Note: Joji Morishita, Delegation of Japan.

²⁸⁴ <http://www.japantimes.co.jp>

²⁸⁵ Epstein 2008: 226.

²⁸⁶ Morishita 2006: 802-808.

²⁸⁷ Nihon Kujirarui Kenkyūjo 1998.

²⁸⁸ Ibid.

²⁸⁹ Morikawa 2009: 25.

²⁹⁰ Ibid.: 13.

akkoord waarbij Japan binnen de twee jaar na de ingang van het moratorium alle vormen van commerciële walvisvangst zou stoppen.²⁹¹ Japan laakte bij deze gelegenheid de ambigue houding van de Verenigde Staten. De VS zelf waren immers pas gestopt met de walvisvangst toen er een alternatief voor walvisolie (die de VS onder andere gebruikte als smeermiddel voor hun onderzeeërs) beschikbaar was onder de vorm van petroleumderivaten. Volgens Japan was de Amerikaanse houding louter economisch geïnspireerd en dus allerm minst ethisch, iets wat de Amerikanen zelf nochtans pretendeerden.²⁹² Ook voor andere industrielanden was de rechtstreekse aanleiding om met de walvisvangst te stoppen commercieel van aard: omdat goedkopere alternatieven voor walvisolie, zoals kerosine, beschikbaar werden, werd de handel in die olie economisch oninteressant. Hetzelfde gold voor andere walvisproducten. Sindsdien is het de politiekers met hun opportunistische afwijzing van de walvisvangst er vooral om te doen om te scoren bij de bevolking. Ze hebben meer te verliezen wanneer ze de walvisvangst zouden steunen dan wanneer ze zich er tegen keren.²⁹³

De bescherming van de biodiversiteit is ook voor Japan een belangrijk thema.²⁹⁴ Dit wordt weerspiegeld in het duurzaam en respectvol omgaan met walvissen. Bij de walvisvangsten is er dan ook absoluut geen sprake van verspilling, geen enkel onderdeel van de walvis blijft onbenut. Daarnaast worden de dieren ook gerespecteerd: er worden tempels gebouwd voor hun zielen en er worden herdenkingsceremonies gehouden om hun offer te eren.²⁹⁵ Waar het gaat om het in stand houden van sommige walvissoorten, schaarft Japan zich, volgens een verklaring van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, tot op zekere hoogte aan de zijde van de partijen die tegen de walvisvangst gekant zijn: "If the protest [of anti-whaling groups] is along the lines of protecting the endangered whale species, we are on the same ground. Japan strongly supports the international protection of endangered whale species such as blue whales."²⁹⁶ Het recht van landen en organisaties om zich, gebaseerd op wetenschappelijke feiten, te verzetten tegen de walvisvangst wordt door de Japanse overheid geenszins betwist. Maar Sea Sheperd overschrijdt volgens hen wel de grenzen van het aanvaardbare. Zo verklaarde Japan tijdens de opening van de jaarlijkse vergadering van de IWC in 2009 dat het de acties Sea Sheperd als een bedreiging voor het maritieme wetsysteem

²⁹¹ Abel 2005: 327-328.

²⁹² Abel 2005: 331-332.

²⁹³ Morishita 2006: 802-808.

²⁹⁴ Naomichi 2009: 303-304.

²⁹⁵ <http://www.iwcoffice.org>

²⁹⁶ <http://animal.discovery.com>

beschouwt.²⁹⁷ Sea Sheperd zelf omschrijft zijn acties als “noodzakelijk om illegale activiteiten op de oceanen aan te klagen en te verhinderen.” Waarop Japan dan weer stelt dat deze acties de bemanning van hun schepen in gevaar brengen terwijl deze mensen enkel hun job uitvoeren binnen de limieten van de internationale wetten. De acties van Sea Sheperd worden door Japan dan ook als eco-terrorisme bestempeld.²⁹⁸ Japan wordt daarbij tot op zekere hoogte gevolgd door de IWC.²⁹⁹

5.5.2. *Andere visies*

In juni 2006 deed het Nippon Research Centre een opinieonderzoek over de walvisvangst in opdracht van Greenpeace. Het onderzoek werd uitgevoerd in het hele land bij 1047 mannen en vrouwen tussen 15 en 59 jaar oud. 35% van de ondervraagden zijn voor de herneming van de commerciële walvisvangst, 26% is tegen en 39% heeft geen mening. Van de voorstanders zijn 40% mannen tussen de 40 en de 59 jaar oud. De tegenstanders zijn gemiddeld jonger. Van de ondervraagden steunt 35% de huidige aanpak van Japanse walvisvangst. De jongere ondervraagden zijn niet echt bekend met de walvisvangst en de meesten hebben nog nooit walvisvlees gegeten. Ze weten doorgaans zelfs niet dat er walvisvlees, bekomen via wetenschappelijk onderzoek, verkocht wordt in Japan. De meesten beschouwen de walvisvangst ook niet als onderdeel van de Japanse cultuur.³⁰⁰ Dit onderzoek toont dus aan dat het standpunt van de overheid niet overeen lijkt te komen met dat van een groot deel van de Japanse bevolking.

In zijn vergelijking van de consumptie van walvisvlees met de consumptie van hond in Korea en kangoeroes in Australië ziet Minister Hayashi alvast één groot verschil over het hoofd: walvissen worden niet gekweekt door de mens. In het geval van vee, of honden of kangoeroes, kweekt de mens dieren die bedoeld zijn voor consumptie. Op die manier hebben zij een invloed op de toename én de afname van deze populaties. In het geval van de walvissen worden er enkel individuele dieren gedood waarmee de mens dus wel invloed heeft op het dalen van de populatie maar niet op de toename ervan. Dit betekent natuurlijk niet dat enkel dieren die gekweekt worden door de mens geconsumeerd kunnen worden, maar het is wel belangrijk om dit onderscheid te maken. De vergelijking van Minister Hayashi loopt dus gedeeltelijk mank.

²⁹⁷ Ibid.

²⁹⁸ <http://www.seashepherd.org>

²⁹⁹ Epstein 2008: 226.

³⁰⁰ <http://www.greenpeace.org>

Soevereiniteit, een ander argument, lijkt van minder groot belang te zijn dan Japan laat uitschijnen. De Japanse vertegenwoordigers hebben er al meerdere keren mee gedreigd om uit de IWC te stappen maar hebben dit nooit effectief gedaan. Japan verkiest dus uitdrukkelijk om te functioneren als een meewerkend lid van de internationale maatschappij dat zich strikt aan de wetgeving houdt. Ook in het proces voor het Internationaal Gerechtshof in Den Haag (juli 2013) herhaalden de Japanse vertegenwoordigers meerdere malen dit standpunt.³⁰¹ Japan gaat bovendien enigszins hypocriet om met dit argument. De Japanse overheid zelf ontzegt al vele jaren een minderheidsgroep binnen zijn eigen bevolking, de Ainu アイヌ, het recht om hun traditionele zalmvisvangst uit te oefenen.³⁰²

Dat Japan zelf ook niet afkerig is van enig opportunisme blijkt uit volgende verklaring tijdens het proces. Het feit dat Japan onder druk van de VS het moratorium ondertekende, anders zou het de toegang tot belangrijke visgronden ontzegd worden (economisch van veel grotere waarde dan de walvisvangst) krijgt in een commentaar tijdens het proces een heel andere wending. Japan argumenteert dat het land dat moratorium ondertekend heeft omdat het zich terdege bewust is van het belang van een proper milieu en een grote biodiversiteit. Om dit te verwezenlijken is er internationale samenwerking vereist en vandaar de ondertekening. Over de bedreigde visrechten wordt hier met geen woord gerept.³⁰³

Waar Japan begrip kan opbrengen voor de houding van Sea Shepherd is dat geenszins wederzijds. Sea Shepherd laat er geen verwarring over bestaan dat ze stellig tegen alle vormen van walvisvaart gekant zijn. Volgens hen heeft het Japanse onderzoek geen wetenschappelijke meerwaarde, worden traditie en cultuur als uitvlucht gebruikt en is het ronduit belachelijk om het slachtoffer van cultureel imperialisme te spelen.³⁰⁴

Op 26 juni 2013 is in Den Haag een proces tussen Australië en Japan van start gegaan en op 31 maart 2014 viel de uitspraak. Australië klaagde Japan aan omdat het twijfels had bij de wetenschappelijke argumentatie voor JARPA II. Het Internationaal Gerechtshof oordeelde in dat het onderzoeksprogramma wel degelijk wetenschappelijk is maar dat “the evidence does not establish that the programme’s design and implementation are reasonable in relation to achieving its stated objectives.”³⁰⁵ Het Hof haalt hiervoor meerdere argumenten aan. Een eerste is ontbreken van onderzoek naar de effectiviteit van niet-dodelijke methodes. Verder stelt het hof dat er grote overeenkomsten zijn tussen JARPA II en zijn voorganger JARPA op

³⁰¹ Epstein 2008: 226.

³⁰² Hirata 2005: 29.

³⁰³ Ibid.

³⁰⁴ <http://www.seashepherd.org>

³⁰⁵ <http://www.icj-cij.org>, persbericht 2014/14, 31 maart 2014

vlak van onderwerpen, doelen en methodes. Dit scheidt volgens het Hof is reden tot twijfel over het Japanse argument dat JARPA II zinvol is omdat het meer focust op het in kaart brengen van het ecosysteem en de concurrentie tussen de verschillende walvissoorten. Deze focuspunten zijn voor Japan net de motivatie om het aantal te vangen dwergvinvissen en de vangst van twee extra walvissoorten te verhogen. Ook heeft Japan niet gewacht op het eindrapport van het Wetenschappelijk Comité over de resultaten van JARPA om JARPA II op te starten. De zwakke argumentatie van Japan hieromtrent is voor het Internationaal Gerechtshof reden tot twijfel over de wetenschappelijke overwegingen om de opstart van JARPA II te verantwoorden. Een ander argument is dat de beslissingen omtrent het aantal te vangen dieren onvoldoende geanalyseerd en verantwoord werd. Verder stelt het Hof een noemenswaardig verschil tussen de beoogde en de effectieve steekproefomvang vast. Dit ondermijnt het Japanse argument dat een verhoging van het aantal te vangen dieren ten opzichte van JARPA noodzakelijk was om het ecosysteem en de concurrentie tussen de verschillende walvissoorten in kaart te kunnen brengen. Ook het niet vastleggen van een einddatum, de tot op heden lage wetenschappelijke toevoegingen en het gebrek aan samenwerking met andere onderzoeksprogramma's in de Antarctische Oceaan doen twijfel rijzen over het belang van JARPA II. De eindconclusie was dan ook dat JARPA II geen wetenschappelijk onderzoek zoals beschreven in Artikel VIII tot doel heeft. Dit betekent dat geoordeeld werd dat Japan paragrafen 7 (b), 10 (d) en 10 (e) overtreedt. Japan heeft daarbij zowel het moratorium als het verbod op commerciële walvisvaart in de Southern Ocean Sanctuary overtreden. De uiteindelijke uitspraak was dat Japan de bestaande vergunningen in het kader van JARPA II moet intrekken en geen nieuwe toelatingen mag uitvaardigen binnen dit programma.³⁰⁶

Op de dag van de uitspraak publiceerde het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Japan een verklaring van de Kabinetssecretaris. Hierin staat dat Japan teleurgesteld is door het verdict maar dat het zich er aan zal houden. De boodschap eindigt met de volgende zin: “we will consider our concrete future course of actions carefully, upon studying what is stated in the Judgment.”³⁰⁷

5.5.3. Voorstel tot een compromis

³⁰⁶ <http://www.icj-cij.org>, persbericht 2014/14, 31 maart 2014

³⁰⁷ <http://www.mofa.go.jp/>

Politieke problemen zijn altijd een samengaan van een veelheid aan belangen en meningen en daardoor moeilijk op te lossen. In het geval van de walvisvangst is dit niet anders. Een mogelijke, en al ver uitgewerkte, oplossing zou een herwaardering van de 'Revised Management Procedure' (RMP) kunnen zijn. We verwezen ook in de oplossingen van de vorige hoofdstukken al meermaals naar deze procedure. Zoals eerder uitgelegd is deze risicomijdende methode uitgewerkt door het Wetenschappelijk Comité op vraag van de IWC. De RMP is bedoeld als alternatief voor het moratorium. Concreet is het een methode om, op basis van een wiskundig algoritme, uit te rekenen welke vangstquota toegestaan kunnen worden zonder dat de verschillende walvispopulaties hierbij een risico lopen. Zo zou kleinschalige, duurzame, commerciële walvisvangst terug mogelijk worden. In 1994 werd de RMP met een gewone meerderheid aangenomen maar ze is nog steeds niet ten uitvoer gebracht.^{308 309}

De lidstaten van de IWC die tegen de walvisvangst gekant waren, reageerden onmiddellijk na de aanname met het 'Revised Management Scheme' (RMS). Dit is een set van voorwaarden, toegevoegd aan de RMP, om te voorkomen dat de vangstquota overtreden worden.³¹⁰ In 1994 werd een RMS-werkgroep opgericht die zich bezig hield met de uitwerking van een regeling voor controle en waarneming, met regelingen om ervoor te zorgen dat de vangsten de limieten niet overschrijden en met de incorporatie van de RMS in de RMP. In 2003 en 2004 kwamen vertegenwoordigers van Denemarken, IJsland, Japan, Nederland, Spanje, Zweden en de Verenigde Staten samen om te discussiëren over een voorstel aangaande de inhoudelijke elementen van de RMS. Een eerste aanpassing was een stappenplan om de herneming van de commerciële walvisvangst te regelen. In de eerste jaren na de opheffing van het moratorium zou deze jacht enkel toegestaan zijn in nationale wateren. Ook de noodzaak van een plan voor nationale inspectie en observatie kwam aan bod. Vervolgens was extra verificatie van de vangsten noodzakelijk om zo niet-gerapporteerde vangsten en bijvangst tegen te gaan. Een vierde voorstel betrof de oprichting van een comité dat de naleving van de regelgeving evalueert en inbreuken rapporteert. Op financieel vlak werd een systeem voorgesteld om de kosten te verdelen onder de deelnemende staten. De staten die aan walvisvangst doen zouden hiervan het grootste deel op zich moeten nemen. Verder moesten er maatregelen opgesteld worden om Paragraaf 10(e) (volgens dewelke de

³⁰⁸ Omdat de vangstlimieten in Paragraaf 10(e) vastgelegd zijn op nul en deze in de RMP het RMS hier niet mee overeen stemmen, moet er een amendement voor deze regel worden ingediend. Om dit goed te keuren is een drie-vierde meerderheid nodig.

³⁰⁹ <http://iwc.int>

³¹⁰ Morishita 2006: 802-808.

vangstlimieten van de commerciële walvisvangst nul zijn) op een specifieke datum te laten vervallen. De twee laatste aanpassingen betroffen de erkenning van walvisvangst met een *'special permit'* volgens strikte regels en het maken van een lijst met overwegingen in verband met dierenwelzijn.³¹¹

In 2006 suggereerden de landen binnen de IWC die tegen de walvisvangst gekant zijn nog nieuwe bijkomende aanpassingen: een verbod op wetenschappelijke vangst³¹², op vangst op open zee en op internationale handel in walvisproducten.³¹³ Het daaropvolgende jaar erkende de IWC dat de gesprekken rond de RMS in een impasse beland waren, een impasse die tot op de dag van vandaag aanhoudt.³¹⁴

Een compromis lijkt hier de enige uitweg. Beide partijen hebben baat bij een akkoord over de RMP en het RMS. Enerzijds zullen de toegestane vangsten heel laag liggen (om te voorkomen dat een walvissoort met uitsterven bedreigd raakt), anderzijds krijgen de walvisvarende landen de toestemming om aan commerciële walvisvangst te doen. Dit impliceert wel degelijk een erkenning van de walvisvangst door de andere landen. In het geval van Japan is dit allicht een afdoende antwoord op hun voornaamste bezwaren zoals het zogenaamde westerse imperialisme en de bedreiging van de soevereiniteit.

Voor de reeks aanpassingen binnen het RMS zorgt al lange tijd voor discussie. Er lijkt overeenstemming mogelijk voor het stappenplan dat een geleidelijke herneming van de commerciële walvisvangst begeleidt, voor het plan dat de nationale inspectie en observatie moet regelen, voor het comité dat de naleving van de regelgeving evalueert en inbreuken rapporteert, voor de afschaffing van Paragraaf 10(e) en voor de erkenning van walvisvangst met een *'special permit'*. Met betrekking tot de overige discussiepunten echter zullen zowel voor- als tegenstanders van de walvisvangst belangrijke toegevingen moeten doen. Japan (en medestanders) moet zich neerleggen bij de verificatie van de vangsten³¹⁵, bij de overwegingen in verband met dierenwelzijn³¹⁶ en bij een verbod op wetenschappelijke vangst (lees dodelijk onderzoek). De andere partij (het *'anti-whaling'* kamp) zal zijn standpunt in verband met de financiële verdeling³¹⁷, met het verbod op jacht op open zee en met het verbod op

³¹¹ <http://iwc.int>

³¹² Wetenschappelijk onderzoek zou dus enkel nog aan de hand van niet-dodelijk methodes gedaan mogen worden.

³¹³ Morishita 2006: 802-808.

³¹⁴ <http://iwc.int>

³¹⁵ Japan vindt dat het op dit vlak al genoeg maatregelen heeft genomen door middel van DNA registers en het periodiek nemen van monsters op de markten.

³¹⁶ Volgens Morishita valt dit niet onder de bevoegdheden van de IWC.

³¹⁷ Morishita noemt het onrealistisch om de walvisvarende landen alle kosten te laten dragen.

internationale handel moeten herzien. Onnodig te zeggen dat hiervoor veel goede wil nodig zal zijn bij alle betrokkenen.

Een heikel punt van de RMP is dat de kwaliteit afhangt van de verzamelde wetenschappelijke gegevens en dat er momenteel nog steeds veel te weinig gegevens beschikbaar zijn over de bestaande populaties van de verschillende walvissoorten. Een tweede bedenking is het feit dat walvispopulaties maar heel traag veranderen. Hierdoor kan het lang duren vooraleer onderzoekers kunnen vaststellen dat een bepaalde populatie in aantal aan het dalen is terwijl er ondertussen al aanzienlijke schade kan aangericht zijn.³¹⁸ De IWC zal zich moeten buigen over een oplossing van deze twee punten.

Het huidige moratorium door de RMP en het RMS vervangen zal hoe dan ook een project op lange termijn zijn. Het Wetenschappelijk Comité oordeelt dat het nog te vroeg is om het moratorium op te heffen om dat er nog te weinig wetenschappelijke gegevens zijn.³¹⁹ Maar de RMP is gebaseerd op de beschikbare kennis en kan dus niet starten zolang deze kennis niet voldoende groot is. Binnen de IWC zou men kunnen voorstellen om over 15 jaar (2020) het moratorium door de RMP en het RMS te vervangen. Wanneer na 15 jaar zou blijken dat er nog steeds niet voldoende gegevens voorhanden zijn om het moratorium te vervangen, wordt deze deadline opnieuw met drie jaar verlengd. In de tussentijd moet het doelgericht wetenschappelijk onderzoek verder gezet en uitgebreid worden door middel van de bestaande methodes en binnen de geldende bepalingen van de ICWR. Zo kan de noodzakelijke kennis verzameld worden. Deze 15 jaar moeten ook gebruikt worden om de besprekingen rond het RMS opnieuw op te starten en tot een set van aanpassingen te komen waar minstens 3/4e van de lidstaten mee kan instemmen. Ook de overgangsmaatregelen, zoals de schrapping van Paragraaf 10(e), moeten voorbereid worden.

5.5.4. Haalbaarheid van het compromis

Frédéric Chemay staat open om een beperkte vorm van walvisvangst toe te staan maar denkt hierbij vooral aan inheemse jacht. Als ondervoorzitter van het Wetenschappelijk Comité is hij van mening dat het nog te vroeg is om het moratorium af te schaffen en een vorm van commerciële jacht toe te staan. Op langere termijn ziet hij de mogelijkheid om misschien een uitzondering te maken voor een specifieke soort in een specifiek gebied maar dit zou pas binnen tientallen jaren overwogen kunnen worden.³²⁰

³¹⁸ <http://www.hsi.org>

³¹⁹ Zie bijlage 1: Interview met Frédéric Chemay.

³²⁰ Zie bijlage 1: Interview met Frédéric Chemay.

Het doel van Sea Shepherd is alle vormen van walvisvangst te stoppen. Het enige waar ze eventueel vrede mee zouden kunnen nemen is de inheemse jacht. Zowel jacht voor wetenschappelijk onderzoek als commerciële jacht zijn volgens hen zelfs op kleine schaal onnodig en onaanvaardbaar.³²¹

Japan ziet in de RMP een goed alternatief voor het moratorium maar stemt niet met alle voorgestelde aanpassingen in. Een RMS is ook voor Japan noodzakelijk om overtreding van de vangstlimieten te voorkomen maar de aangedragen veranderingen zijn onhaalbaar. Morishita bestempelt de strategie om steeds nieuwe maatregelen voor te stellen (door de landen die tegen de walvisvangst zijn) als een poging om de RMP en het RMS tegen te houden.³²²

De IWC zou op langere termijn dus kunnen instemmen met een vervanging van het moratorium door de RMP (die in de feiten al aanvaard is). Ook Japan ziet hier een oplossing in mits de voorgestelde aanpassingen gematigder worden. Enkel Sea Shepherd lijkt momenteel de RMP niet als oplossing te kunnen aanvaarden omdat zo commerciële walvisvangst weer toegelaten zou worden.

6. Rol van de International Whaling Commission

Zoals al eerder aangehaald, is de International Whaling Commission (IWC) de meest gezaghebbende en meest representatieve internationale organisatie met betrekking tot de walvisvangst. In de voorgestelde compromissen komt de IWC meermaals aan bod. Daarom is het belangrijk om de structuur, de beheersprocedures en de toekomstvisie van deze commissie en de positie die Japan inneemt ten opzichte van deze organisatie meer in detail te bekijken.

6.1. De structuur van de IWC

De IWC heeft een permanent dagelijks bestuur, verschillende comités, subcomités en werkgroepen en twee belangrijke fora: de tweejaarlijkse Commissievergadering en de jaarlijkse vergadering van het Wetenschappelijk Comité. De volgende tweejaarlijkse vergadering van de IWC zal gehouden worden in Portoroz in Slovenië van 11 tot 14 september 2014.³²³

³²¹ Zie bijlage 2: Interview met Stijn Bruers.

³²² Morishita 2006: 804-805.

³²³ <http://www.iwcoffice.org>

6.1.1. De samenstelling van de commissie

Het dagelijks bestuur bestaat uit 7 mensen. Jeannine Compton-Antoine (St. Lucia) is voorzitter, Frédéric Chemay (België) is ondervoorzitter. Verder zijn de vertegenwoordigers van de Verenigde Staten, Panama, Ghana en Japan lid van het bureau. De commissievergadering bestaat uit ongeveer 400 mensen: de afgevaardigden per land, waarnemers uit landen die geen lid zijn, vertegenwoordigers van intergouvernementele organisaties, van niet-gouvernementele organisaties en van de media.

Het Wetenschappelijk Comité geeft wetenschappelijk advies. Dit comité bestaat uit circa 200 vooraanstaande biologen. De beheerscommissie neemt initiatieven om botsingen van zeedieren met schepen te voorkomen (naar schatting sterven er jaarlijks 308.000 walvissen en dolfijnen op deze manier), neemt maatregelen voor de ontwikkeling van het walvismoerisme, stelt beheersplannen op en doet voorstellen over de reservaten.³²⁴

De commissie ‘financiën en administratie’ adviseert de IWC over uitgaven en budgetten. De subcommissie ‘traditionele walvisvangst’ onderzoekt in hoeverre inheemse gemeenschappen afhankelijk zijn van de traditionele walvisvangst voor hun levensonderhoud. De subcommissie overtredingen waakt over de naleving van het verdrag.³²⁵ De werkgroep ‘walvissen doden en dierenwelzijn’ werd opgericht in 2000 om de IWC te adviseren.³²⁶

6.1.2. Het Wetenschappelijk Comité

Het Wetenschappelijk Comité (WC) werd in 1950 opgericht door de IWC en vergadert sindsdien jaarlijks. Het Verdrag van 1946 stelt immers dat wijzigingen in het ‘Schema’ (dat de vangstlimieten bevat) gebaseerd moeten zijn op wetenschappelijke inzichten. Het WC neemt dit wetenschappelijk onderzoek op zich en publiceert de resultaten, de statistieken en de rapporten. Het Comité bestaat uit nationale afgevaardigden, uitgenodigde deelnemers, vertegenwoordigers van intergouvernementele organisaties, wetenschappelijke vertegenwoordigers van niet aangesloten regeringen en waarnemers van niet-gouvernementele organisaties. Voor het seizoen 2012-2013 bedroeg het onderzoeksbudget 314.984 Britse pond.³²⁷

³²⁴ Ibid.

³²⁵ <http://www.iwcoffice.org>

³²⁶ Ibid.

³²⁷ Ibid.

Het Wetenschappelijk Comité beschikt over een zeer grote hoeveelheid gegevens. Sommige van deze gegevens zijn verplicht verstrekt door regeringen aangesloten bij de IWC. In 2011 dienden 15 landen (van de 89 IWC-leden) een rapport in over hun onderzoeksactiviteiten, met name Argentinië, Australië, Brazilië, Kroatië; Denemarken, Frankrijk, Duitsland, Italië, IJsland, Ierland, Japan, Korea, Mexico, Nederland en Nieuw-Zeeland.³²⁸ Andere gegevens worden beschikbaar gesteld door diverse overheden, organisaties en individuen. De beschikbaarheid en het gebruik van deze gegevens is een complexe en gevoelige kwestie. Er moet een evenwicht worden gevonden tussen de behoeften van het WC en de rechten van de wetenschappers, die veel tijd en moeite investeren in het verzamelen van deze gegevens. Om dit alles in goede banen te leiden werd een speciale Data Availability Group (DAG) opgericht.³²⁹

6.2. Beheersprocedure van de IWC

Een erg belangrijke beslissing voor de IWC was de invoering van het moratorium in 1986. In de jaren daarna stelde het Wetenschappelijk Comité een praktische benadering (bestaande uit regels en een opsomming van de vereiste gegevens) op voor een duurzame walvisvangst: de ‘herziene beheersprocedure’ of ‘Revised Management Procedure’ (RMP). Deze RMP werd op de jaarvergadering van 1994 bij resolutie aangenomen. Bedoeling is dat de RMP (een mathematisch model om vangstbeperkingen voor een duurzame commerciële walvisvangst vast te leggen) in de plaats komt van het moratorium zodra er tenminste voldoende wetenschappelijke gegevens beschikbaar zijn. Meteen werd ook een werkgroep opgericht om de onderhandelingen over het ‘Revised Management Scheme’ (RMS) op te starten. Het RMS is een inspectie- en observatieregeling die ervoor moet zorgen dat de in de RMP overeengekomen vangstbeperkingen niet worden overschreden. De onderhandelingen over het RMS verliepen zeer moeizaam en erg langzaam. Men geraakte het maar niet eens over de procedures en er werden steeds opnieuw onderwerpen aangedragen die niet meteen gerelateerd waren aan het wetenschappelijk onderzoek of aan de RMP. Deze onderwerpen varieerden van de controle op de handhaving van de regels, over de methoden voor het doden van de dieren, over het al dan niet opheffen van het moratorium tot de vraag of commerciële walvisvangst überhaupt wel wenselijk is. De discussie is, naar eigen zeggen van de IWC,

³²⁸ Ibid.

³²⁹ Ibid.

sinds 2006 in een volkomen impasse terechtgekomen en ligt sindsdien stil.³³⁰ Het is volstrekt onduidelijk wanneer de gesprekken over het RMS zullen hervat worden. De Japanse vertegenwoordiging was allerm minst opgezet met deze gang van zaken en beschuldigde de andere landen ervan de onderhandelingen moedwillig tegen te werken.³³¹

6.2.1. Beheersplannen

In 2008 voerde de IWC beheersplannen in om het behoud van 's werelds meest bedreigde walvispopulaties te verzekeren. Want hoewel de grootschalige industriële walvisvangst werd stopgezet (als gevolg van het moratorium van 1986) blijven de populaties van sommige soorten erg uitgedund. Ze worden immers geconfronteerd met een heel scala aan bestaande en nieuwe bedreigingen: bijvangst, verstremgeling in netten, akoestische verstoring, botsingen met schepen, verlies van habitat, vervuiling en de globale klimaatverandering. Drie van dergelijke plannen worden momenteel ontwikkeld. Ze hebben betrekking op de grijze walvispopulatie in het westen van de Noordelijke Stille Oceaan en op twee populaties van de zuidkapers aan de oostelijke en westelijke kusten van Zuid-Amerika. Deze plannen zijn aanvullingen op bestaande internationale verdragen en nationale wetgevingen. Verdere plannen zijn in voorbereiding. Essentieel voor het slagen van deze plannen is de betrokkenheid van alle belanghebbenden, ook van die partijen waarvan de acties bijdragen tot de bedreiging van de walvissen.³³²

6.2.2. Kleine walvisachtigen

De Conventie van 1946 geeft geen definitie van het begrip 'walvis' maar bevat enkel een lijst van 13 grote walvissoorten die het onderwerp zijn van het verdrag.³³³ Sommige lidstaten zijn van mening dat de IWC enkel met betrekking tot de opgesomde soorten wettelijke bevoegdheid heeft. Anderen zijn van mening dat alle walvisachtigen, ook de kleinere dolfijnen en bruinvissen, onder de jurisdictie van de IWC vallen.³³⁴

Ondanks dit verschil in standpunt erkent de IWC de noodzaak aan verdere internationale samenwerking om bedreigde bestanden van kleine walvisachtigen te behouden en te herstellen.³³⁵ Net als de grote walvissen zijn kleine walvisachtigen immers kwetsbaar

³³⁰ <http://www.iwcoffice.org>

³³¹ www.icrwhale.org, IWC 59. Briefing Note: Joji Morishita, Delegation of Japan.

³³² <http://www.iwcoffice.org>

³³³ Zie bijlage 3: De 13 grote walvissoorten.

³³⁴ <http://www.iwcoffice.org>

³³⁵ Ibid.

voor menselijke bedreigingen.³³⁶ Het Wetenschappelijk Comité bestudeert dan ook deze kleine walvisachtigen en verstrekt de nodige adviezen aan de IWC. De IWC Small Cetacean Conservation Research Fund ondersteunt dit onderzoek. Dit fonds wordt gevoed met giften uit Frankrijk, Italië, Nederland, het Verenigd Koninkrijk en door een consortium van ngo's.³³⁷

6.3. Moeilijkheden binnen de IWC

De IWC werd en wordt voortdurend geconfronteerd met moeilijkheden die in de loop der jaren steeds groter werden. Vele resoluties en regels worden keer op keer afgewezen en discussies draaien vaak uit op complexe procedurekwesties. De eerder aangehaalde impasse rond het RMS is daar een duidelijk en pijnlijk voorbeeld van. Dikwijls groeperen landen zich rond voorstellen naargelang ze voor- of tegenstanders zijn van de commerciële walvisvangst.³³⁸

Volgens Morishita interpreteren de landen die het moratorium steunen het als een permanent verbod op alle vormen van walvisvangst, als een veroordeling van de walvisvangst op moreel en ethisch vlak, als een erkenning van het speciale statuut van walvissen en als de plicht om ze te beschermen. Deze verschillende perceptie van het moratorium zorgt voor conflicten binnen de IWC en blokkeert alle pogingen om een oplossing te vinden.³³⁹

In het jaarverslag van 2012 zien we dikwijls eenzelfde groep landen gezamenlijk een voorstel steunen of afwijzen. Deze situatie ontstond in periodes dat het moratorium dreigde weggestemd te worden. Beide blokken, voor- en tegenstanders, overtuigden andere landen om lid te worden.³⁴⁰

Een ander voorbeeld is al even typerend. Op de (toen nog) jaarlijkse meeting van de IWC van 2006 in St. Kitts and Nevis werd er een verklaring aangenomen, zij het met een erg nipte meerderheid: de St. Kitts and Nevis Declaration. Hierin stond dat "the moratorium which was clearly intended as a temporary measure is no longer necessary" en verder stelt de verklaring:

... the position of some members that are opposed to the resumption of commercial whaling on a sustainable basis irrespective of the status of whale stocks is contrary to the object and purpose of the International Convention for the Regulation of Whaling.³⁴¹

³³⁶ Ibid.

³³⁷ Ibid.

³³⁸ Ibid.

³³⁹ Morishita 2013: 347-349.

³⁴⁰ <http://www.icj-cij.org>, transcriptie van de zitting van 2 juli 2013.

³⁴¹ <http://iwc.int>

De lidstaten die tegen de walvisvangst zijn waren uiteraard sterk gekant tegen deze declaratie. Net omdat de meerderheid zo nipt was, erkenden sommigen landen het lidmaatschap (en de doorslaggevende stem) van IJsland niet met het argument dat het land, dat eerder ontslag had genomen (in 1992) was en daarna weer lid werd (in 2002), niet geldig kon stemmen. Maar aangezien IJsland de ‘opzichter’ van de conventie, zijnde de VS, conform de regels op de hoogte had gesteld, moest de stem wel degelijk meegeteld worden.³⁴²

Deze voorbeelden tonen duidelijk aan hoe stroef en moeizaam het er aan toegaat binnen de IWC. Ter wille van de efficiëntie dringt zich allicht een grondige mentaliteitswijziging en een wijziging van een aantal regels (onder meer met betrekking tot de stemprocedures) op. Maar voor dit laatste zijn dus 75% van de stemmen nodig. De kampen zijn zo verdeeld dat deze drie vierde meerderheid nooit gehaald wordt. Toch worden aan het eind van dit hoofdstuk enkele voorstellen geformuleerd om de IWC te hervormen. De organisatie kan immers een centrale rol spelen in het nastreven van de voorgestelde compromissen.

6.4. De toekomst van de IWC

In de nasleep van de discussie rond de St. Kitts and Nevis Declaration ontstond een dialoog over de balans van de stemmen binnen de IWC. Veel lidstaten waren van mening dat een status quo of voortzetting van de bestaande conflicten een bedreiging waren voor de IWC als een werkbare, internationale organisatie. Dit leidde tot het Future of the IWC Process. Er werden eerst en vooral regels opgesteld voor dialoog en er werd gezocht naar een voorstel waar beide partijen (voor- en tegenstanders van de walvisvangst) mee akkoord zouden kunnen gaan, mits wederzijdse toegevingen. Na meer dan twee jaar van onderhandelingen werd een voorstel ingediend op de bijeenkomst van 2010: A Proposed Consensus Decision to Improve the Conservation of Whales. Er werd echter weer geen consensus bereikt over de voorgestelde maatregelen.³⁴³ De kern van dit voorstel was de instelling van een interim periode van tien jaar tijdens dewelke nieuwe vormen van walvisvangst toegelaten zouden worden onder leiding van de IWC. Daartegenover stond een vermindering van sommige quota: met name die van de commerciële vangsten door Noorwegen en van de vangsten in het kader van wetenschappelijk onderzoek door Japan. Voor de walvisvarende landen betekende dit voorstel dat de IWC walvisvangst zou accepteren in ruil voor een verlaging van de vangstlimieten.

³⁴² Morishita 2013: 346-347.

³⁴³ <http://www.iwcoffice.org>

Voor de landen die niet aan walvisvangst doen, betekende dit voorstel een noemenswaardige daling van het aantal gevangen walvissen in ruil voor het accepteren van de walvisvangst. Zowel Australië als de ngo's waren sterk gekant tegen dit voorstel en zagen het als de opheffing van het moratorium. In realiteit zou er nochtans net een daling van de vangsten zijn. Deze verschillende interpretaties maakten elke vorm van overeenkomst moeilijk en er volgde dus opnieuw geen consensus.³⁴⁴ Volgens Morishita lagen drie belangrijke redenen aan de basis van deze nieuwe mislukking. Ten eerste werd het voorstel door de ngo's en de media voorgesteld als het einde van het moratorium op commerciële walvisvangst en als een grootschalige hervatting van de jacht. Dit komt niet overeen met de werkelijke inhoud van het voorstel. Ten tweede zouden veel van de ngo's liever willen dat de conflicten blijven bestaan. Zij hebben dit nodig om hun campagnes te versterken, het zorgt voor wereldwijde inkomsten uit individuele bijdragen en ze krijgen er ruime media-aandacht door. Ten derde hebben de regeringen van de landen die tegen de walvisvangst zijn geen werkelijke drijfveer om tot een overeenkomst te komen omdat ze zo tegen de ngo's en de media in zouden gaan. Zolang de diplomatieke relaties met Japan, Noorwegen of IJsland niet in gevaar komen, is er voor deze landen geen reden om tegenstanders van de walvisvangst te overtuigen. Ingaan op het voorstel zou een politiek risico zijn. In veel van deze landen is de kwestie van de walvisvangst geen prioriteit waardoor een status quo wenselijk is.³⁴⁵

Na de mislukking van 2010 slaagde de IWC er wel in om in 2011 enkele aanbevelingen op te stellen. Hierin werd de dialoog tussen de leden aangemoedigd, werden leden gestimuleerd om voorstellen of initiatieven zo breed mogelijk te coördineren vooraleer ze in te dienen bij de IWC en werden ze aangespoord om samen te werken ondanks hun verschil in standpunten.³⁴⁶

Morishita zie twee mogelijke scenario's voor de toekomst. Een eerste omvat een opsplitsing van de IWC in twee groepen: een groep die streeft naar duurzaam beheer en een groep die streeft naar totale bescherming van alle walvissen. Een tweede scenario is er één waarbij alle partijen accepteren dat er verschillende meningen bestaan. In dit geval moeten de regels van de IWC streng opgevolgd worden en landen die zich niet neer kunnen leggen bij een diversiteit aan visies mogen uit de IWC stappen.³⁴⁷

³⁴⁴ Morishita 2013: 335-337.

³⁴⁵ Morishita 2013: 347-349.

³⁴⁶ <http://www.iwcoffice.org>

³⁴⁷ Morishita 2006: 802-808.

6.5. De houding van Japan binnen de IWC

Uit het Annual Report of the International Whaling Commission 2012 blijkt dat de Japanse delegatie erg uitgebreid was. In het totaal waren er 34 Japanse vertegenwoordigers en waarnemers aanwezig. Twee hiervan behoorden tot de All Japan Seamen's Union³⁴⁸, elf tot de Japan Whaling Association³⁴⁹ en één tot de Japan Small-Type Whaling Association³⁵⁰. Enkele voorbeelden illustreren duidelijk hoe Japan te werk gaat en hoe de verhoudingen binnen de IWC liggen.³⁵¹

De Japanse vertegenwoordiging blijft telkens opnieuw proberen om het moratorium aan te passen, maar vindt daar nooit een meerderheid voor. De belangrijkste reden voor deze aanpassingen is de bezorgdheid om de vier kustgemeenschappen die begaan zijn met de walvisvangst.³⁵² Op de bijeenkomst van 2012 diende de Japanse delegatie een voorstel in om de jacht op dwergvinvissen op kleine schaal toe te staan. Dit was geen verzoek om de opheffing van het moratorium maar wel om een uitzondering in het kader van de '*Aboriginal Subsistence Whaling*'. Het voorstel kreeg steun van Korea, IJsland, Saint Vincent en de Grenadines. Rusland gaf voorzichtig aan het voorstel te steunen en Nieuw-Zeeland toonde begrip omwille van de tsunami in 2011. Australië, de Verenigde Staten, Cyprus, Ecuador, Chili en Brazilië waren tegen. Er werd geen meerderheid bereikt en Japan besloot om niet verder aan te dringen.³⁵³

Japan verwijt veel van de andere landen dat ze meer met politiek bezig zijn dan met wetenschap. Er worden met regelmaat resoluties aangenomen tegen de Japanse walvisvangst. Deze resoluties worden met een gewone meerderheid aangenomen en zijn niet bindend, in tegenstelling tot de reglementen waarvoor een 3/4^e meerderheid nodig is. Japan ziet deze resoluties daarom als uitingen van politieke standpunten die niets te maken hebben met wetenschap. Deze worden meestal met een nipte meerderheid aangenomen, wat volgens Japan betekent dat de andere helft van de landen niet achter deze resoluties staat.³⁵⁴

Vanuit Japanse hoek komt er dus veel kritiek op de IWC. Laten we die kritiek verder analyseren. Japan baseert zijn houding op Artikel VIII van de conventie. Dit laat walvisvangst voor wetenschappelijk onderzoek toe en stelt dat de walvissen die gevangen worden zo grondig mogelijk verwerkt moeten worden. Japan stelt duidelijk dat het de bedoeling heeft om

³⁴⁸ Een vakbond voor zeelui.

³⁴⁹ De Japanse vereniging van walvisvaarders.

³⁵⁰ De vereniging die het STCW beheert.

³⁵¹ <http://www.iwcoffice.org>

³⁵² Ibid.

³⁵³ <http://www.iwcoffice.org>

³⁵⁴ www.icrwhale.org, IWC 59. Briefing Note: Joji Morishita, Delegation of Japan.

binnen de IWC een meerderheid op de been te brengen om het moratorium van 1986 te doorbreken. Het wilt dit doen omdat het een voorstander is en blijft van een duurzame, en dus wetenschappelijk verantwoorde, walvisvangst.³⁵⁵

Japan verwijt de IWC dat het zelf één van de originele doeleinden van de organisatie met name de ‘orderly development of the whaling industry’ met de voeten treedt en dat de IWC verworden is tot een organisatie die tegen de walvisvangst is. Japan benadrukt bijvoorbeeld dat het zelf enkel jaagt op dwergvinvissen, die niet bedreigd zijn, terwijl de Inuit, als uitzondering op het verbod, mogen jagen op de Groenlandse walvis, die wel degelijk bedreigd is. Hier is het wel belangrijk te melden dat de Inuit op kleinere schaal jagen dan Japan. Tussen 2008 en 2012 kregen de Inuit toestemming om jaarlijks 217 walvissen te vangen.³⁵⁶

Ook de samenstelling van de IWC wordt door Japan gehekd. De meerderheid van de IWC bestaat namelijk uit naties die niet aan walvisvangst doen en die zich, zonder enig wetenschappelijk inzicht, aan de zijde scharen van de groep die tegen de walvisvangst gekant is. Sinds de jaren ‘70 werden steeds meer landen die zich verzetten tegen de walvisvangst lid van de IWC. In de vroege jaren ‘80 hadden zij een meerderheid, enkele jaren later stemden ze het nog steeds geldende moratorium.³⁵⁷

Japan doet dus pogingen om de structuur en de agenda van de IWC naar zijn hand te zetten. Dat gebeurt op 4 manieren. Allereerst pogen ze de banden met de traditionele walvisvarende landen (IJsland en Noorwegen) aan te halen en begrip voor het Japanse standpunt te kweken bij de neutrale landen van de IWC. Daarnaast probeert Japan landen die begrip hebben voor het Japanse standpunt over te halen om lid te worden van de IWC. Zelfs een aantal niet aan zee gelegen landen, zoals Mongolië, is toegetreden tot de IWC en stemt met Japan mee. In ruil verstrekt Japan deze landen economische hulp, iets wat, ook op andere terreinen dan de visserij, een vaste strategie is in de Japanse diplomatie. Als reactie en ter bestrijding van mogelijke corruptie werd tijdens de vergadering van de IWC in 2011 een voorstel aangenomen waarmee cash betalingen van lidmaatschapsgelden werden verboden. Vervolgens probeert Japan deze landen over te halen om op de jaarlijks IWC vergaderingen voor de Japanse voorstellen te stemmen. Door dergelijke bondgenootschappen te sluiten, hoopt Japan een blok van ‘pro walvisvangst landen’ om zich heen te verzamelen. Dat blok moet dan groot genoeg zijn om bij alle toekomstige stemmingen van de IWC op basis van een

³⁵⁵ Ibid.

³⁵⁶ Abel 2005: 331.

³⁵⁷ Abel 2005: 331.

gewone meerderheid de doorslag te geven. Dit blok heeft er al voor gezorgd dat voorstellen voor het inrichten van meer walvisreservaten in de Zuidelijke Stille Oceaan en de Zuidelijke Atlantische Oceaan werden weggestemd.³⁵⁸

Deze werkwijze wordt bevestigd door Frédéric Chemay. Hij beaamt dat Japan stemmen heeft afgekocht om zo een 3/4e meerderheid proberen te bereiken. Toen daardoor het moratorium in gevaar kwam, zijn een groep landen die tegen de walvisvangst zijn, waaronder België, lid geworden van de IWC om het evenwicht te herstellen.³⁵⁹ Maar Morishita ontkent dan weer deze gang van zaken. Hij zegt dat de aantijgingen vals zijn. Japan is één van de grootste donoren ter wereld maar doet dit ongeacht het walvisbeleid van de landen die gesteund worden. Landen zoals Argentinië, Brazilië, India en Mexico, die tegen de walvisvangst zijn, krijgen ook hulp van Japan. Dat andere landen waar Japan geld aan geeft wel achter Japan gaan staan heeft enkel en alleen te maken met het feit dat zij begrip hebben voor het Japanse standpunt. In het geval van bijvoorbeeld de Caraïben mag het geen verrassing zijn dat deze gebieden, die ook afhankelijk zijn van de zee, gelijkgezind zijn met Japan.³⁶⁰

Het laatste doel is het isoleren en verzwakken van het anti-walvisvangst kamp. Japan slaagde erin om sinds 2000 een aantal nieuwe landen die de walvisvangst steunen de IWC binnen te loodsen. Zo was er in 2006 al een nipte meerderheid (33-32) te vinden voor een Japanse resolutie die oproep om de taken van de IWC te normaliseren. Japan beschouwde dit als een grote stap voorwaarts al werd de 3/4^e meerderheid, nodig om deze resolutie bindend te maken, niet bereikt.³⁶¹

6.6. Hoe de IWC kan bijdragen aan de voorgestelde compromissen

In dit hoofdstuk bekijken we hoe de IWC een rol zou kunnen spelen in de verschillende compromissen die in de vorige hoofdstukken voorgesteld zijn. Het doel van de IWC, het ondersteunen van een duurzame walvisvangst zonder hierbij het voortbestaan van de verschillende walvissoorten in gevaar te brengen, blijft hierbij hetzelfde. De compromissen worden hieronder apart besproken. Of ze compatibel zijn of eerder tegenstrijdig zal uit het uiteindelijke besluit van deze thesis blijken.

³⁵⁸ <http://www.ifaw.org>

³⁵⁹ Zie bijlage 1: Interview met Frédéric Chemay.

³⁶⁰ www.icrwhale.org, IWC 59. Briefing Note: Joji Morishita, Delegation of Japan.

³⁶¹ Morikawa 2009: 83.

6.6.1. Toestemming voor beperkte vangst in vier kustdorpen

Naar alle waarschijnlijkheid blijft het moratorium nog enige tijd in voege. Commerciële walvisvaart blijft dus verboden. In de toekomst kunnen er twee dingen gebeuren: de commerciële walvisvaart wordt definitief afgeschaft of ze wordt net terug toegestaan. Wat de toekomst ook brengt en welke regels er ook aanvaard zullen worden, de kleinschalige traditionele jacht in de vier Japanse kustdorpen³⁶² kan als een bijzondere situatie beschouwd worden. De eerstvolgende jaren zouden deze dorpen zich kunnen redden met het ingevroren walvisvlees dat nu niet verkocht geraakt en dat door de Japanse overheid ter beschikking zou kunnen gesteld worden. Indien de IWC deze kustgemeenschappen toestaat om, onder de noemer van ‘*Aboriginal Subsistence Whaling*’, walvisvlees van aangespoelde walvissen te consumeren en aan kleinschalige jacht te doen, zou dit alvast een belangrijk deel van de onenigheid tussen Japan en de IWC oplossen.

6.6.2. Uitbreiding van de bevoegdheden

De belangrijkste vraag in verband met het wetenschappelijk onderzoek is hoeveel en welke gegevens nog noodzakelijk zijn. Aangezien de IWC tot nu stelt dat er nog steeds te weinig gegevens voorhanden zijn om het moratorium op te heffen, blijft het Wetenschappelijk Comité van de IWC voluit gegevens verzamelen. Het WC zou bevoegdheid moeten krijgen om te beslissen over welke onderwerpen specifiek onderzoek gedaan moet worden. Enkel het WC zou het recht moeten hebben om onderzoeksprogramma's toe te staan of af te wijzen en dus niet meer de landen die zelf een voorstel indienen. Binnen dit nieuwe systeem zou Japan, omwille van de expertise op vlak van wetenschappelijk onderzoek, een belangrijke rol kunnen toebedeeld krijgen. Om bij dit onderzoek zoveel mogelijk niet-dodelijk methodes te gebruiken en toch de noodzakelijke informatie te bekomen, lijkt een samenwerking tussen Japan en Australië (dat erg veel expertise heeft met deze methodes) een logische stap. Ook hier kan de IWC een ondersteunende rol spelen. De informatie die verkregen wordt is namelijk noodzakelijk om beslissingen te nemen in verband met de toekomst van het moratorium.

6.6.3. Ondersteuning van het walvistoerisme

Indien de commerciële walvisvangst verboden of ingeperkt wordt, zou een alternatief moeten voorzien worden voor de mensen die hierdoor hun inkomen verliezen. Het

³⁶² Abashiri (Hokkaido), Ayukawa (Miyagi), Wadamachi (Chiba) en Taiji (Wakayama).

walvisterisme lijkt hier een geschikt alternatief te zijn. In andere landen is het al succesvol gebleken en in Japan is het al op kleine schaal aanwezig. Het zou dan de taak van de IWC zijn om de groei van het walvisterisme te ondersteunen. Een werkgroep binnen de IWC die zich met de economische en sociale aspecten van deze overgang bezighoudt kan hier een belangrijke bijdrage bieden.

6.6.4. Meerjarenplan voor de handel

Indien de handel in walvisproducten verboden wordt, moet dit geleidelijk gebeuren. Aan de hand van een premie kunnen de handelaars gemotiveerd worden om zo snel mogelijk te stoppen met deze handel. Dit is niet enkel van belang om een einde te stellen aan de walvisvangst maar (in het geval van dolfijnenvlees) is het ook belangrijk voor de volksgezondheid. Deze premie kan uitbetaald worden aan de hand van de subsidies die nu aan de walvisvangst besteed worden. Een samenwerking tussen de Japanse overheid en de IWC kan de overgang objectief en gereguleerd doen verlopen.

6.6.5. Toevoeging van de kleine walvisachtigen

Een onderwerp dat niet meteen verband houdt met de voorgestelde compromissen is dat van de bevoegdheid over de kleine walvisachtigen. Volgens Frédéric Chemay is het niet meer dan logisch dat ook deze walvissoorten aan de bevoegdheid van de IWC zouden worden toegevoegd.³⁶³ Indien dit zou gebeuren, zal de dolfijnenjacht in Taiji ook onder de regulering van de IWC vallen. Dit zal een positieve invloed hebben op het internationale protest waardoor Japan zich minder aangetast zal voelen in zijn soevereiniteit.

7. Besluit

Dit besluit is opgebouwd uit 4 delen: drie vaststellingen en een voorstel. Net als in de voorgaande hoofdstukken zullen we deze delen ook hier benaderen vanuit verschillende invalshoeken: de walvisvangst als traditie, de wetenschappelijke urgentie van de jacht, het nut van de walvisvangst om inkomsten te genereren, het belang van de vangsten voor de voedselzekerheid, de achterliggende politieke motieven en de rol van de IWC

De eerste vaststelling: Japan lijkt consequent een hervatting van de commerciële walvisvangst na te streven. Dit is af te leiden uit het officiële standpunt van de Japanse overheid maar blijkt ook uit de grondige analyse van deze visie in dit onderzoek. De overheid

³⁶³ Zie bijlage 1: Interview met Frédéric Chemay.

streeft er naar om de (vermeende) traditie rond de walvisvangst en rond de consumptie van walvisvlees in stand te houden. Japan ijvert ervoor om de inheemse jacht toe te laten en de festivals in eer te houden en promoot actief de cultuur rond de walvisvangst. Om de consumptie aan te moedigen wordt walvisvlees toegevoegd aan lunchpakketten op school waardoor een nieuwe generatie kennis kan maken met dit traditioneel voedsel. Binnen de IWC maakt Japan volop gebruik van de mogelijkheid om wetenschappelijke programma's in te dienen en goed te keuren. Het verkrijgen van noodzakelijk wetenschappelijke gegevens is de enige officiële doelstelling van deze programma's. Maar een belangrijk neveneffect bestaat er ongetwijfeld in dat Japan, in het geval van een herneming van de commerciële walvisvangst, meteen een voorsprong zou hebben op vlak van materiaal en kennis. Op economisch vlak komt de Japanse overheid met subsidies over de brug om de verlieslatende jacht en handel boven water te houden. In de binnenlandse politiek neemt het thema walvisvangst een prominente plaats in. Dat deel van het politieke apparaat dat zich over dit onderwerp buigt, heeft veel macht. De traditionele partijen geven hun steun. Internationaal komt er wel veel kritiek en protest. Maar Japan blijft onwrikbaar achter zijn standpunt en de bijbehorende praktijken staan. Er wordt wel nadrukkelijk gecommuniceerd dat de onenigheid op vlak van de walvisvangst geen invloed heeft op de algemene diplomatieke contacten met andere landen. Japan heeft gedurende de jaren dat het lid is van de IWC een groep landen rond zich geschaard die de meeste voorstellen van het land telkens weer steunen

De tweede vaststelling: de Japanse overheid beseft maar al te goed dat de weg naar een eventuele heropstart van de internationale commerciële walvisvangst nog zeer lang en zeer moeilijk is en zeer moeilijk te beargumenteren valt. Het argument bijvoorbeeld dat de walvisvangst een oude traditie is, lijkt veel op een 'uitgevonden traditie' en is dus moeilijk hard te maken. Het argument wordt vooral gebruikt om de walvis in Japan als gewone voedselbron voor te stellen. Het wetenschappelijk onderzoek is erg moeilijk, het vordert zeer traag en het nut en de resultaten ervan worden betwist. Economisch gezien is de walvisvangst niet rendabel en genereert erg weinig jobs en onvoldoende inkomsten. Het vlees is geen significante aanvulling op het bestaande voedselaanbod. Een snel groeiende en welvarende industrie zal de walvisvangst waarschijnlijk nooit meer worden. De bescherming van de politieke soevereiniteit lijkt de belangrijkste reden om niet toe te geven aan de soms felle buitenlandse kritiek die voor de nodige imagoschade zorgt. Binnen de IWC bevinden de onderhandelingen zich al enige tijd in een impasse. Er wordt bijzonder weinig vooruitgang geboekt en daar lijkt niet snel verandering in te zullen komen.

Derde vaststelling: het behoud van de huidige situatie is minder nadelig voor Japan dan het op het eerste zicht lijkt. Aan een dergelijk status-quo zijn zelfs enkele voordelen verbonden. De bestaande cultuurhistorische tradities kunnen zo moeiteloos en a.h.w. geruisloos aangehouden worden. Ze zijn immers eerder beperkt in aantal en omvang en genieten de nodige binnenlandse steun. De subsidies die toegekend worden aan de verlieslatende industrie zijn bij het huidige status-quo toereikend en kunnen dus op hetzelfde, relatief bescheiden, niveau gehandhaafd blijven. Een hervatting van een uitgebreide commerciële walvisvangst daarentegen zou erg grote investeringen vergen (o.a. voor de vernieuwing van de vloot). Omdat het Wetenschappelijk Comité oordeelt dat het nog veel te vroeg is om het moratorium af te schaffen, kan Japan er vanuit gaan dat het de huidige walvisvangst voor wetenschappelijke doeleinden nog erg lang kan voortzetten. In de binnenlandse politiek kan met dit status-quo de rust bewaard worden. Mensen met functies die afhankelijk zijn van de walvisvangst hoeven immers niet bang te zijn om deze posities te verliezen. De buitenlandse politiek heeft weinig te lijden van een dergelijk status-quo. Hoewel er veel kritiek komt, is de walvisvangst binnen de wereldpolitiek een onderwerp met een eerder verwaarloosbaar belang. De imagoschade is dus al met al gering: Japan is immers nog steeds de derde grootste economische macht ter wereld, een macht die men dus onmogelijk kan negeren. De IWC bevindt zich momenteel overduidelijk in een institutionele impasse. Indien Japan en zijn medestanders achter hun standpunten blijven staan, zal hier weinig aan veranderen. Geen van beide partijen, voor en tegen de walvisvangst, kan op dit moment een voldoende grote meerderheid op de been brengen. De huidige ambigue impasse rond de regulering van de walvisvangst zal dus hoogstwaarschijnlijk nog een hele tijd behouden blijven.

In het vierde en laatste deel van dit besluit willen ik pleiten voor een voorstel dat de gehele discussie uit het slop zou kunnen halen: de definitieve aanname van de 'Revised Management Procedure' (RMP) en van het bijbehorend 'Revised Management Scheme' (RMS). Deze methode en dit schema kunnen immers voordelig zijn voor Japan, voor de andere landen, voor de IWC. Maar ze zijn ook nuttig ook voor de bescherming van de walvissen zelf: de jachtquota zouden immers laag liggen, misschien wel lager dan de huidige quota voor wetenschappelijk onderzoek. Deze quota worden in de RMP telkens per soort bekeken, waardoor het risico op het uitsterven van een walvissoort tot een minimum wordt beperkt. Het belangrijkste verschil met de huidige situatie, het moratorium, bestaat er in dat commerciële walvisvangst terug toegelaten wordt. Door de aanname van de RMP zouden alle

lidstaten deze vorm van walvisvangst aanvaarden en erkennen. Bij de aanname van de RMP (wij pleiten voor een aanname in 2020) zou meteen het moratorium definitief vervallen.

We zullen tot slot aangeven hoe de eerder voorgestelde compromissen perfect te integreren zijn in het algemeen voorstel, zijnde de definitieve aanname van de RMP en van het RMS. Het voorstel om de walvisvangst door de zes Japanse kustdorpen op te nemen in het kader van ‘*Aboriginal Subsistence Whaling*’ (ASW) zou een duidelijke en ondubbelzinnige maatregel zijn. Dit stelt deze gemeenschappen in staat om hun traditie in stand te houden en toont tegelijkertijd enige welwillendheid van de IWC tegenover Japan. In de praktijk zou ASW een overgangmaatregel zijn die wordt aangehouden tot de aanname van de RMP. Vanaf dan kunnen deze dorpen hun walvisvangst binnen de RMP verder zetten. De ASW regeling voor de Japanse kustdorpen vervalt dus op hetzelfde moment als het moratorium.

Ook al zou de RMP aangenomen worden, het walvismoerisme zal in de toekomst meer en meer uitgroeien tot een waardevolle sector waarin blijvend geïnvesteerd moet worden. Het kent namelijk een snel groeiende populariteit en levert erg veel jobs en aanzienlijke inkomsten op. Het valt te verwachten dat het walvismoerisme de walvisvangst steeds meer zal overvleugelen qua economische relevantie.

Binnen de RMP zijn de consumptie en de handel in walvisvlees mogelijk maar ze zouden wel grondig ingeperkt worden. Strenge regels in verband met de walvissoorten waarin gehandeld mag worden, zullen automatisch ondersteund worden door de RMP aangezien deze procedure gebaseerd is op het principe van duurzaamheid. De handel in het vlees van dolfijnen (en andere kleine walvisachtigen) die veel kwik bevatten is dan weer een zaak van de volksgezondheid: een verbod dringt zich hier op.

Investeren in wetenschappelijk onderzoek zou ook binnen de RMP belangrijk blijven want ook hier vormen wetenschappelijke gegevens de basis van de vangstquota. Japan zou zich wel moeten neerleggen bij een belangrijke aanpassing in het kader van het ‘Revised Management Scheme’ (RMS): er zou geen jacht meer mogen plaats vinden in het kader van wetenschappelijk onderzoek. Enkel onderzoek door middel van niet-dodelijke methodes zou nog mogelijk zijn. De toelating voor wetenschappelijk onderzoek zou van de landen zelf naar het Wetenschappelijk Comité verschuiven. Op deze manier wordt een grotere objectiviteit gewaarborgd.

De aanname van de RMP zal weinig of geen invloed hebben op de binnenlandse politieke situatie. Internationaal krijgt Japan de acceptatie en de erkenning waar het om vraagt. Tegelijkertijd zou de ‘bedreiging van de soevereiniteit’ vervallen.

Bij de definitieve verwezenlijking van de RMP (principeel reeds in 1994 aanvaard) zal de IWC een grote rol spelen. Aangezien de IWC zich momenteel in een impasse bevindt, zou zelfs de minste bereidheid van de leden om de RMP opnieuw te bespreken al een grote doorbraak betekenen. Wanneer ons voorstel om deze procedure ten vroegste in 2020 van start te laten gaan (met een optie op uitstel van maximum 3 jaar) geaccepteerd wordt, geeft dit de IWC ruim de tijd om de inhoudelijke problemen op te lossen.

Kortom, de aan de kant geschoven RMP terug op tafel leggen, lijkt een waardevol en efficiënt voorstel om de vastgelopen discussie rond de walvisvangst terug open te breken. Zowel voor- als tegenstanders zullen deels hun zin krijgen maar zoals bij elke onenigheid ligt de oplossing in de bereidheid tot toegevingen van beide kanten. Dit lijkt immers de reden te zijn waarom alle pogingen momenteel vastlopen of zelfs gestaakt worden. Het valt te vrezen dat er in de onmiddellijke toekomst niets zal veranderen omtrent de regulering van de walvisvangst. Maar er is wel degelijk een mogelijkheid om op iets langere termijn tot een duidelijk, objectief en aanvaardbaar compromis te komen. Respect voor elkaars visies en objectief durven kijken naar de voorstellen die op tafel komen, zijn hierbij de sleutel.

8. Bibliografie

Boeken en tijdschriften

Abel, Jessamyn R. 2005. "The Ambivalence of Whaling: Conflicting Cultures in Identity Formation". In: Pflugfelder, Gregory M. en Walker, Brett L. (eds.) *JAPANimals: History and Culture in Japan's Animal Life*. 2005: 315-340.

Blok, Anders. 2008. "Contesting Global Norms: Politics of Identity in Japanese Pro-Whaling Countermobilization." In: *Global Environmental Politics*. Vol. 8, No. 2: 39-66.

Brown, Michael en May, John. 1992. *Het verhaal van Greenpeace*. Weert: M&P Uitgeverij.

Bruers, Stijn. 2008. *De Odyssee van Medeleven. De walvisstrijd en mijn inzet voor mens, dier, natuur*. Soest: Uitgeverij Boekscout.

Cisneros-Montemayor A.M., Sumaila U.R., Kaschner K. en Pauly D. 2010. "The global potential for whale watching." In: *Marine Policy*. 2010.

Cowan, Richard. 2011. "A Contemporary View of the International Whaling Commission". In: Brakes Philippa, Simmonds Mark (eds.). *Whales and Dolphins. Cognition, culture, conservation and human perceptions*. 2011: 100-103.

- Darby, Andrew. 2008. *Harpoon. Into the heart of whaling*. Cambridge: Da Capo Press.
- Epstein, Charlotte. 2008. *The Power of Words in International Relations: Birth of an Anti-Whaling Discourse*. Cambridge: MIT Press.
- Gales, N., Leaper, R. en Papastavrou V. 2008. "Is Japan's whaling humane?". In: *Marine Policy*. 2008. Vol. 32: 408-412.
- Greenland, Felicity. 2011. "Whaling Songs in Japan as a Reflection of Cultural Attitudes." In: *Bukkyō Daigaku Bungakubu Ronshū 佛教大学文学部論集*. 2011: 87-101.
- Herrera G.E., Hoagland P. 2006. "Commercial whaling, tourism, and boycotts: An economic perspective." In: *Marine Policy*. 2006: 261–269.
- Hirakawa, Sukehiro. 2005. *Japan's Love-Hate Relationship with the West*. Kent: Global Oriental LTD.
- Hirata, Keiko. 2005. "Why Japan Supports Whaling". In: *Journal of International Wildlife Law and Policy* 8: 129-149.
- Hobsbawn, Eric en Ranger, Terence. 1983. *The Invention of Tradition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Imamura, Keiji. 1996. *Prehistoric Japan. New perspectives on insular East Asia*. Londen: UCL Press Limited.
- Ishii Atsushi, Okubo Ayako. 2007. "An Alternative Explanation of Japan's Whaling Diplomacy in the Post-Moratorium Era". In: *Journal of International Wildlife Law and Policy*. 2007: 55-87.
- Kalland, Arne en Moeran, Brian. 1992. *Japanese Whaling. End of an Era?* London: Curzon Press Ltd.
- Kalland, Arne. 1993. "Whale Politics and Green Legitimacy: A Critique of the Anti-Whaling Campaign" In: *Anthropology Today*. 1993. Vol. 9, No. 6: 3-7.
- Kalland, Arne. 1995. *Fishing Villages in Tokugawa Japan*. Surrey: Curzon Press Ltd.

- King, Angela. 1975. "Whales and the Whaling Industry." In: *The Friends of the Earth*. 1975: 89-94.
- Kishigami, Nobuhiro. 2008. "Trends in Japanese Cultural Anthropological Research on Whaling Cultures." In: *Japanese Review of Cultural Anthropology*. Vol. 9: 71-99.
- Kuo H., Chen C. en McAleer M. 2012. "Estimating the impact of whaling on global whale-watching." In: *Tourism Management*. 2012. Vol. 33: 1321-1328.
- Mahaffey, Kathryn. 1999. "Methylmercury: A New Look at the Risks." In: *Public Health Reports (1974-...)*. Vol. 114, No. 5: 396-399, 402-413.
- Marino, Lori. 2011. "Brain Structure and Intelligence in Cetaceans". In: Brakes Philippa, Simmonds Mark (eds.). *Whales and Dolphins. Cognition, culture, conservation and human perceptions*. 2011: 100-103.
- Mitchell, Ronald B. 1998. "Discourse and Sovereignty: Interests, Science, and Morality in the Regulation of Whaling" In: *Global Governance* 4. 1998: 275-293.
- Morikawa Jun, Hoyt Erich. 2011. "Of Whales, Whaling and Whale Watching in Japan: A Conversation." In: Brakes Philippa, Simmonds Mark (eds.). *Whales and Dolphins. Cognition, culture, conservation and human perceptions*. 2011: 89-99.
- Morikawa, Jun. 2009. *Whaling in Japan. Power, Politics and Diplomacy*. Londen: C. Hurst & Co.
- Morisaki, Kazue. 1995. "Tabisaki no kujira no hanashi 旅先の鯨の話" (Reisverhalen over walvissen) In: *Fukuoka Style*, Vol. 12: 8-10.
- Morishita, Joji. "Multiple analysis of the whaling issue: Understanding the dispute by a matrix." In: *Marine Policy*. 2006. Vol. 30: 802-808.
- Morishita, Joji. "The Truth about the Commercial Whaling Moratorium" In: *Senri Ethnological Studies*. 2013. Vol. 83: 335-351.
- Nakabana, Hiroshi. 1995. "Jon Manjiro to amerika hokei ジョン万次郎とアメリカ捕鯨" (John Manjiro en de Amerikaanse walvisvaart) In: *Fukuoka Style*, Vol. 12: 26-27.

- Naomichi, Ishige. 2009. "Food culture". In: Sugimoto, Yoshio (ed.). *The Cambridge companion to Modern Japanese Culture*. 2009: 300-316.
- Nihon Kujirarui Kenkyūjo. 1998. *Japanese position on whaling and anti-whaling campaign*. Tokyo: The Institute of Cetacean Research.
- Obata, Kei en Tomimatsu, Yuki. 1995. "Kujira o kataru 鯨を語る" (Spreken over walvissen) In: *Fukuoka Style*, Vol. 12: 89-96.
- Orians, Gordon. 2003. "'Scientists versus Whaling': Whose Errors of Judgment?". In: *BioScience*, Vol. 53, No. 3: 200-202.
- Peterson, M.J. 1992. "Whalers, Cetologists, Environmentalists, and the International Management of Whaling". In: *International Organization*. Vol. 46, No. 1: 147-186.
- Slooten, Liz. 2011. "The Nature of Whales and Dolphins". In: Brakes Philippa, Simmonds Mark (eds.). *Whales and Dolphins. Cognition, culture, conservation and human perceptions*. 2011: 100-103.
- Spong, Paul. 2011. "Communication". In: Brakes Philippa, Simmonds Mark (eds.). *Whales and Dolphins. Cognition, culture, conservation and human perceptions*. 2011: 100-103.
- Steinar, Andersen. 1989. "Science and politics in the international management of whales" In: *Marine Policy*. 1989: 99-117.
- Takahashi, Mutsuo . 1995. "Kujira no shimajima o nazoru chisana tabi 鯨の島島をなぞる小さな旅" (Een korte reis om de eilanden van de walvissen op te sporen) In: *Fukuoka Style*, Vol. 12: 38-43.
- Tatehira, Susumu. 1995. "Nishikai hogeï kankei kokiroku 西海捕鯨関係古記録" (Oude documenten betreffende de walvisvaart in de westelijke zeeën) In: *Fukuoka Style*, Vol. 12: 18-19.
- Tonnessen, J.N. en Johnsen, O.A. 1982. *The History of Modern Whaling*. C Hurst & Co Publishers Ltd.
- Torisu, Kyoichi. 1995. "Nishikai hogeï shoushi 西海捕鯨小史" (Een korte geschiedenis van de walvisvaart in de westelijke zeeën) In: *Fukuoka Style*, Vol. 12: 30-34.

Tsurumi, Shunsuke. 1987. *A cultural history of postwar Japan 1945-1980*. New York: Columbia University Press.

van der Lugt, Dick. 2009. *Interviewen in de praktijk*. Groningen: Noordhoff Uitgevers bv.

Watanabe, Hiroyuki. 2009. *Japan's Whaling. The Politics of Culture in Historical Perspective*. Victoria: Trans Pacific Press.

Watson, Paul. 2001. *Ocean Warrior. Mijn gevecht tegen de plunderaars van de zee*. Rijswijk: Uitgeverij Elmar.

William Aron, William Burke en Milton Freeman. 2002. "Scientists versus Whaling: Science, Advocay, and Errors of Judgment". *BioScience*, Vol. 52, No. 12: 1137-1140.

Online artikels

"2012 Nendo Dainiki Hokusei Taiheiyou Geirui Hokaku Chousa (JARPNII) 2012 年度第二期北西太平洋鯨類捕獲調査(JARPNII)" (Onderzoek naar de vangst van walvisachtigen in de noordwestelijke Stille Oceaan in het tweede kwartaal van 2012) op <http://www.icrwhale.org> (Laatst geraadpleegd op 12/05/2012)

"Amazon.com Removes Whale Products From Japan Website" op <http://www.hsi.org> (Laatst geraadpleegd op 12/05/2012)

"Are whales eating too many fish, revisited" op <http://www.wwf.at> (Laatst geraadpleegd op 21/12/2013)

"Dainiki Nankyokukai Geirui Hokaku Chousa (JARPA II) 第二期南極海鯨類捕獲調査(JARPAII)" (Onderzoek naar de tweede periode van vangst van walvisachtigen in de Antarctische Oceaan) op <http://www.icrwhale.org> (Laatst geraadpleegd op 27/05/2012)

"De walvisvangst: barbaars, meedogenloos en hypocriet" op <http://www.hln.be> (Laatst geraadpleegd op 12/05/2012)

"Iceland tourism chiefs warn whalers" op <http://news.bbc.co.uk> (Laatst geraadpleegd op 27/05/2012)

“Japan en de walvisvaart” op <http://mediawiki.arts.kuleuven.be> (Laatst geraadpleegd op 14/05/2012)

“Japan sluit walvisseizoen af met minder buit” op <http://www.deredactie.be> (Laatst geraadpleegd op 10/05/2012)

“Japan uses \$28.5m in disaster funds for whaling: claim” op <http://www.smh.com.au> (Laatst geraadpleegd op 30/06/2012)

“Kujira Shokubunka Mamorou: Kyūshoku ni Tatsutaage Tojō クジラ食文化守ろう: 給食に竜田揚げ登場” (Het behoud van de voedselcultuur betreffende walvis: de introductie van tatsutaage in schoollunchen) op <http://www.asahi.com> (Laatst geraadpleegd op 12/05/2012)

Tinch, Rob en Phang, Zara. 2009. “Sink or Swim : The Economics of Whaling Today” op <http://www.wdcs.org> (Laatst geraadpleegd op 28/05/2012)

Internetbronnen

<http://animal.discovery.com> (Laatst geraadpleegd op 30/06/2012)

<http://iwc.int> (Laatst geraadpleegd op 09/04/2013)

<http://janjan.voicejapan.org> (Laatst geraadpleegd op 16/11/2013)

<http://wwf.panda.org> (Laatst geraadpleegd op 19/12/2013)

<http://www.abc.net.au> (Laatst geraadpleegd op 09/04/2013)

<http://www.asahi.com> (Laatst geraadpleegd op 01/12/2013)

<http://www.ascobans.org> (Laatst geraadpleegd op 01/12/2013)

<http://www.bluevoice.org> (Laatst geraadpleegd op 28/05/2012)

<http://www.ceta-base.com> (Laatst geraadpleegd op 28/12/2013)

<http://www.cites.org> (Laatst geraadpleegd op 03/12/2013)

<http://www.cms.int> (Laatst geraadpleegd op 01/12/2013)

<http://www.demorgen.be> (Laatst geraadpleegd op 23/11/2013)

<http://www.deredactie.be> (Laatst geraadpleegd op 18/12/2013)

<http://www.eftec.co.uk> (Laatst geraadpleegd op 27/05/2012)

<http://www.encyclo.nl> (Laatst geraadpleegd op 23/11/2013)

<http://www.environment.gov.au> (Laatst geraadpleegd op 09/12/2013)

<http://www.greenpeace.org> (Laatst geraadpleegd op 29/12/2013)

<http://www.gva.be> (Laatst geraadpleegd op 04/12/2013)

<http://www.hln.be> (Laatst geraadpleegd op 22/12/2013)

<http://www.hsi.org> (Laatst geraadpleegd op 29/12/2013)

<http://www.icrwhale.org> (Laatst geraadpleegd op 28/05/2012)

<http://www.ifaw.org> (Laatst geraadpleegd op 20/12/2013)

<http://www.iwcoffice.org> (Laatst geraadpleegd op 22/12/2013)

<http://www.japantimes.co.jp> (Laatst geraadpleegd op 03/12/2013)

<http://www.marinemammals.gov.au> (Laatst geraadpleegd op 09/12/2013)

<http://www.mofa.go.jp> (Laatst geraadpleegd op 01/12/2013)

<http://www.oceania.org.au> (Laatst geraadpleegd op 27/05/2012)

<http://www.opsociety.org> (Laatst geraadpleegd op 28/05/2012)

<http://www.rspca.org.uk> (Laatst geraadpleegd op 18/06/2012)

<http://www.sciencedirect.com> (Laatst geraadpleegd op 09/04/2013)

<http://www.sciencemag.org> (Laatst geraadpleegd op 10/12/2013)

<http://www.seashepherd.org> (Laatst geraadpleegd op 22/12/2013)

<http://www.smh.com.au> (Laatst geraadpleegd op 27/05/2012)

<http://www.soumu.go.jp> (Laatst geraadpleegd op 23/12/2013)

<http://www.ualberta.ca> (Laatst geraadpleegd op 27/05/2012)

<http://www.wdcs.co.uk> (Laatst geraadpleegd op 28/05/2012)

<http://www.wdcs.org> (Laatst geraadpleegd op 28/05/2012)

<http://www.whale-and-dolphin-facts.com> (Laatst geraadpleegd op 18/06/2012)

<http://www.whalefacts.org> (Laatst geraadpleegd op 09/04/2013)

<http://www.worldofwildlife.nl> (Laatst geraadpleegd op 28/05/2012)

<https://my.seashepherd.org> (Laatst geraadpleegd op 28/12/2013)

Films

The Cove

Interviews

Frédéric Chemay (27 november 2013)

Stijn Bruers (6 december 2013)

9. Bijlagen

9.1. Bijlage 1: Interview met Frédéric Chemay van de IWC

Interview met Frédéric Chemay - 27 november 2013

Mijn doel is om te proberen een oplossing te bedenken maar dat bleek al snel heel moeilijk te zijn. Daarom heb ik het probleem opgedeeld in onderwerpen: politiek, traditie, economie en politiek. Ik heb overal de argumenten van Japan opgezocht en dan gekeken of dit goede argumenten zijn of dat ik er een tegenargument voor kon vinden. Het grootste probleem zijn de politieke argumenten, omdat het onderdeel is van de Japanse identiteit.

Ja, je kan bijna niets zeggen. Het hangt af van de Japanse mensen en ook van de verkiezingen daar. Het is inderdaad moeilijk, maar dat is een werkelijkheid.

Japan zegt dat het een traditie is en dat ze het al heel lang doen. Ik heb dat dan opgezocht en blijkt dat dit niet helemaal klopt. Het was vooral tijdens de Tweede Wereldoorlog en de periode erna dat ze veel walvisvlees aten, omdat er toen hongersnood was en de Amerikanen het als oplossing hebben bedacht. Ook de methodes die ze gebruiken zijn niet traditioneel Japans omdat ze beïnvloed zijn door Noorwegen en andere landen. Dus mijn conclusie was dat het niet zozeer een traditie is maar dat het wel een onderdeel is van de cultuur. Vooral de festivals, niet de jacht op zee. Mijn idee was om voor te stellen dat die festivals kunnen blijven bestaan maar dan alleen met walvisvlees van aangespoelde walvissen en van al het vlees dat nu nog ingevroren is, wat op het moment 4000 ton zou zijn, die niet verkocht geraakt.

Inderdaad. Er is een eerste poging geweest een paar jaar geleden die 'The Future of IWC' heette. Dit was op initiatief van de VS. De bedoeling was om een soort politieke package te laten goedkeuren met een officiële erkenning van scientific whaling. Nu zijn we aan het kijken hoe we een soort evenwicht kunnen vinden binnen de IWC want nu is het probleem dat er een karikatuur van whaling versus conservation bestaat. We zijn nu bezig met een andere aanpak te vinden, om dit te vermijden. De ngo's zijn zeer zenuwachtig en de media hier ook: ze hebben het over conservation, behoud. Binnen de IWC sfeer zijn we aan het denken over een andere aanpak. Dus je hebt whaling en de focus ligt op regulated whaling want we moeten vermijden dat het unregulated wordt. We moeten de zero-catchlimit behouden en dus moeten wij proberen deze separatie niet meer te laten gelden en een moto vinden waar iedereen achter kan staan. Dit moet gebeuren door middel van goede argumenten, goede persoonlijke relaties met de mensen en ook een goede uitleg naar onze eigen ngo's hier in België, het VK en de VS toe. Er zijn ook veel mensen die zeggen: geen whaling meer, maar binnen de IWC zal dat nooit lukken. Dus we moeten vanaf nu, en ik weet niet wanneer dit punt op de agenda gezet zal worden, een nieuwe aanpak voor verdere samenwerking bedenken. Dus alles, ook de interviews, met jou of met andere collega's, zijn altijd interessant want we hebben een eerlijk gesprek met al de argumentatie van iedereen.

Het is toch ook een kritiek van Japan dat het IWC zich te veel zou bezighouden met tegen de walvisvaart te zijn terwijl hun doel eigenlijk is om het te laten voortbestaan maar dan in beperkte mate en gereguleerd. Want het moratorium is al van 1986.

In feite, als je het echt procedureel bekijkt, is het geen ban maar een regulation of commercial whaling with a zero limit catch. Het is niet waar als iemand zegt dat de IWC nu niets meer

doet met whaling. Het is een formele, politieke beslissing voor ik weet niet hoeveel jaren. Er bestaat een catch limit en die is nul. Dat is de formele taak van de IWC. En het zal op nul blijven tot op het moment dat we zeker zijn dat er geen onaanvaardbare, negatieve druk meer bestaat op de specifieke soorten die in de bijlage van het verdrag staan. Er zijn veel bedreigingen vanuit contaminanten. De zorg van de commissie is zeker te zijn dat de status van de stock goed is. Misschien kunnen we binnen twintig jaar, ik weet niet wanneer, misschien nooit, opnieuw bekijken of de zero limit catch moet blijven gelden of niet. Voorlopig is dat te gevaarlijk. Daarnaast komen ook andere elementen van welfare en de methodes enzo. Dus de algemene boodschap is: het is nog te vroeg. En ik denk dat het Japan op politiek niveau nooit zal lukken om een poging te laten goedkeuren om opnieuw commerciële jacht toe te staan.

Maar ze proberen wel? Want elk jaar dienen ze toch een voorstel in?

Nee. De laatste keer hebben ze geprobeerd om een nieuwe type whaling, Small Type Coastal Whaling toe te laten. Zuid Korea heeft dat ook geprobeerd. Het is een soort van chantage en politieke onderhandeling, dat lukt nooit. Er is een duidelijke boodschap: er zijn twee mogelijke whaling, commercial met een catch limit van nul en aboriginal subsistence whaling. Dat laatste is zeer ingewikkeld maar geldt niet voor Japan. En dan is er nog de uitzondering van scientific permits. Die wordt niet als whaling beschouwd maar als iets apart. En dat is een beetje hypocriet want normaal is het puur wetenschappelijk maar we weten dat ze handel drijven. Op de Japanse markt kan je whale meat vinden, die komt zeer vaak vanuit IJsland maar ook vanuit Japan. Dus het is een beetje hypocriet. Maar dus, de bedoeling van je thesis is om een goede tegenargumenten en concrete voorstellen te vinden.

Ja, zodat Japan zou kunnen accepteren om te stoppen met walvissen te vangen maar toch ook voldoende alternatieven aandragen. Bijvoorbeeld het walvistoerisme. En daar heeft het IWC ook een vijfjarenplan voor?

Ja, klopt. Binnen de conservation committee is er nu een vijfjarenplan over whale watching. Dat is inderdaad een interessant economisch alternatief. We zeggen in het Frans: c'est mieux une baleinde vivante qu'une baleine morte. En we voeren veel druk op Japan en op andere pro-whaling staten uit om te zeggen dat ze dit moeten bekijken want het is een economische werkelijkheid.

En reageert Japan daar op?

Nee. Maar het is wel een mogelijkheid. Ik heb ook gezien dat er in Zuid-Korea pogingen zijn geweest om whale watching te organiseren maar de Koreaanse regering zegt: nee, pas op, het is gevaarlijk voor je veiligheid. Dus de staat geeft geen steun. Het probleem is ook financieel. Ook de subsidies voor de boten en voor de jagers moeten verdwijnen. En andere subsidies zijn nodig voor de ontwikkeling van de nieuwe economische tak van whale watching. Dus het is aan elkaar gelinkt. Al je dat doet, moet je op regeringsniveau een transitie van de subsidies voor jacht naar de subsidies voor andere economische activiteiten, zoals whale watching, doorvoeren. Op economisch niveau is dat inderdaad een goed alternatief.

En dan op wetenschappelijk niveau. Japan heeft JARPA I en JARPA II. Er bestaat ook een partnership: SORP, Southern Ocean Research Partnership. Dit zijn tien landen, met Australië als trekker en dan nog andere landen waaronder Frankrijk en Duitsland. Hun doel is non-lethal research. Ze willen aantonen dat je uitstekende resultaten op wetenschappelijk vlak kan verkrijgen zonder lethal research. Er is dus geen nood voor JARPA I en II want we kunnen dat op een andere manier doen. België is geen lid. Ik probeer om België er ook aan toe te voegen, met onze wetenschappelijke departementen en universiteiten. Het is interessant, want als dit lukt kan je zeggen dat non-lethal research beter is dan lethal research te. Dit is dus een goed alternatief.

Kunnen alle gegevens die noodzakelijk zijn bekomen worden op deze manier?

Dat weet ik niet. Nu ben ik de resultaten aan het bekijken, want er zijn zeer waarschijnlijk gaps. Maar je moet inderdaad objectief blijven en je moet niet alleen ideologisch zijn maar je moet echt de resultaten bekijken. Dat is nu dus aan de gang en we steunen het. Zelfs over de scientific permits van Japan zijn we aan het twijfelen. En dan heb je Sea Shepherd met Watson. Dat is de enige druk die echt werkt want Japan is er niet in geslaagd om zelfs maar 1/3^e van hun quota's te bereiken dankzij hun druk. Dat is de werkelijkheid. Ze zijn het echt beu.

Dus je voorstel is een soort folklore?

Ja, om de festivals die er bestaan verder te laten bestaan. Maar dat is maar een paar keer per jaar op een klein aantal plaatsen.

Persoonlijk ben ik geen voorstander om te zeggen niets meer mag. Dat is niet normaal. We zijn hier bezig met kippen enzo, waarom mogen walvissen dan niet? Maar het moet wel echt op kleine schaal zijn, als een traditie. Diversiteit is biodiversiteit maar ook culturele

diversiteit. Dat moet je ook erkennen. Maar de scientific permits zijn geen traditie, dat is een industrie. Dus alles dat gelinkt is met grootschalige industriële aanpak moet stoppen.

Er is geen economische nood. Voor tonijn is er een grote vraag, er bestaat een markt maar voor walvis bestaat er geen markt meer. Het blijft in de koelkast liggen voor twintig jaar. Dat is echt schandalig. Als liberaal kan je zeggen dat het moet stoppen omdat er geen markt meer is. Het is inefficiënt.

Maar voor Japan is dat geen overtuigend argument?

Het is een kwestie van nationalisme en ideologie. Want je moet erkennen dat we de echte vijanden van walvissen waren tot 40 jaar geleden. Nederland, het VK, Frankrijk, iedereen was aan het jagen. En destijds in de jaren 60 heeft onze regering besloten om te stoppen. Er waren genoeg economische alternatieven en het werd te duur. Japan heeft dat destijds niet beslist. Misschien onder druk van de VS na de tweede wereldoorlog, ik weet het niet. Maar het is zo. Je moet Japan overtuigen dat het iets van het verleden is. En ze mogen toch trots zijn op hun cultuur via een andere economische aanpak. Maar je moet iemand vinden die dat binnen de Japanse sfeer kan uitleggen. Ook op diplomatische wijze, met bilaterale contacten via de ministeries. Aan de hand van een negatieve boodschap zal het nooit lukken. Je moet hen ervan overtuigen dat er geen nood meer is. Misschien lukt dat binnen tien jaar, we moeten blijven hopen.

Daarom vraag ik mij soms ook af of wat Sea Shepherd doet wel een goed idee is, omdat ze daarmee de politiciers volgens mij alleen maar kwaad maken.

Ik weet het niet. Daarom dat ik vanaf nu in nauw contact zal blijven met de Japanse commissaris. Want als hij onze ideeën interessant vindt, kan hij ze intern binnen Japan ook uitleggen. Het probleem is dat de vissers een andere baan moeten vinden. Er is sociale zekerheid voor deze personen nodig. Maar ik ben geen specialist in het Japanse systeem voor sociale zekerheid, subsidies of staatssteun. Het is hetzelfde als bij onze landbouwers en onze eigen vissers. Het is dus echt een politiek, economisch en financieel probleem. De algemene oplossing hangt af van de oplossing voor deze economische en financiële problemen. Dat is mijn persoonlijke indruk. Het is een campagne, je moet altijd goede argumenten hebben. Het probleem is dat de IWC wel een wetenschappelijk comité heeft maar geen economisch of sociaal comité om deze vragen te kunnen bespreken. Voor mij is dat een zwak aspect van de IWC, we hebben geen structuur om dit op een professionele wijze te kunnen bespreken. Zo blijft het dus een nota van een regering of van een ngo maar we hebben geen gezamenlijke

structuur om deze elementen te bespreken. Ik ga dat misschien proberen. Ofwel moet het gebeuren via de bestaande werkgroepen, net zoals whale watching. Bijvoorbeeld een kleine werkgroep die zich bezig houdt met de sociaaleconomische aspecten van whale watching. Maar ik moet eerst bedenken hoe deze argumenten gebruikt en besproken kunnen worden binnen de huidige IWC structuur. Anders zal het nooit lukken.

Ik had inderdaad ook gevonden dat Australië al ver staat voor non-lethal onderzoek. En dan was mijn voorstel om die methodes over te nemen en eventueel Japanners naar Australië te sturen om daar omgeschoold te worden zodat ze die kennis ook hebben en dan te onderzoeken of er zo voldoende gegevens bekomen kunnen worden. En ook nog bij het wetenschappelijke had ik als punt om eventueel de kleine walvisachtigen die nu buiten het IWC vallen

Dat ligt heel gevoelig. Het is een kwestie van een procedure en politieke goodwill. Je hebt een bijlage met een aantal species, waaronder kleine walvissen. Destijds waren het alleen grote walvissen maar nu is het evident dat er steeds meer kleine walvissen aan worden toegevoegd. Zij worden nu ook gevangen. Idealiter zouden we op wettelijk vlak, na een advies van het wetenschappelijk comité, enkele soorten moeten toevoegen aan de bijlage. Maar Japan is echt tegen. Japan zegt altijd dat de IWC zich niet moet bezighouden met kleine walvissen. Anderen zeggen dat dat niet waar is, dat het een kwestie van interpretatie is. Als er een politieke meerderheid zou bestaan dan zou het wel aanvaardbaar worden. Dat is een belangrijk element.

Maar nu kan het IWC dus niets doen?

Nu doet iedereen wat hij wilt. Behalve dan binnen CMS. Je hebt CITES, Convention of International Trade of Endangered Species, binnen het Washington Verdrag. Japan probeert hier altijd de handel in walvissen, vis en tonijn open te houden, ook voor de beschermde soorten. Dit is ook een groot gevecht. Er is een tweede verdrag: Convention on Migratory Species. Met lokale, regionale agreements. Voor onze regio heet dat ASCOBANS, dit is een specifiek akkoord voor kleine walvissen in de Atlantische regio. Hier gelden de internationale beschermingsmaatregelen, maar alleen voor de kleine walvissen. Voor de Middellandse en Zwarte Zee heb je een akkoord dat ACOBAMS heet. Als je het ganse aspect voor Japan, Noorwegen en IJsland wilt bekijken, moet je altijd rekening houden met de IWC maar ook met CITES en CMS. Want Japan heeft voor het moratorium, CITES en CMS een wettelijk voorbehoud. Ze gelden dus voor iedereen maar niet voor Japan. Op internationaal vlak is zo'n

uitzondering legaal, maar het is niet moreel. Ook al heb je een schitterend verdrag, als er iemand zegt 'dat geldt niet voor mij', dan zet men simpelweg een kruisje en dan geldt het niet voor bijvoorbeeld Japan. Binnen het territorium van de EU is er een verbod, walvissen worden totaal beschermd. Zowel kleine als grote. Maar er is altijd een gap. Bijvoorbeeld: IJsland doet aan whaling en moet zijn whale meat naar Japan brengen. Dat moet via een EU haven, ofwel Rotterdam ofwel Antwerpen. Omdat dit een doorvoer is, is het legaal. Want het is een doorvoer van één land naar een tweede land die niet gebonden zijn aan de CITES verplichting. Maar het mag niet aan land komen, het blijft in een boot of in een transitzone. Maar het gebeurt wel via onze havens. De ngo's zijn het beu maar het is legaal, je kan er niets aan doen. Daarom heb je Watson en Sea Shepherd en Greenpeace. Het is zeer ingewikkeld. Het is van groot belang om aan te tonen dat whale watching voor de toekomst de beste aanpak is. Het is een bron van banen, geld en ecotoerisme. Het zijn argumenten dat vaak gebruikt wordt door een paar landen. Destijds waren ze pro-whaling maar nu niet meer. Vaak zijn dit landen in Zuid- en Centraal-Amerika. Nu vindt men whale watching interessanter dan whaling. Ik hoop dat whale watching ook in Zuid-Korea, Japan en de andere pro-whaling landen belangrijk zal worden.

Het andere gaat dan over dat ze het zien als een bron van voedsel maar dat blijkt dat de consumptie helemaal niet groot is en dat ze het niet verkocht krijgen.

Ja en een probleem is dat je ook aanbevelingen hebt. De IWC zegt dat je moet oppassen want er wordt gezegd dat het gezond voedsel is omdat er veel vitamines in zitten. Maar er zijn te veel contaminanten. Dus dit argument moet binnen Japan verspreid worden. Dit kan via internationale organisaties zoals World Health Organisation. Als je te veel walvis eet met veel contaminanten, onder andere als je zwanger bent, dan is dat heel slecht voor je gezondheid. Het tegenargument is zeggen dat het oké is als er geen contaminanten zijn maar dat gaat niet meer. Het vlees is echt gepolteerd en besmet door pathogenen en ziektes. Het is niet goed meer voor je gezondheid. Via de public health sfeer moet die boodschap verspreid worden door de dokters, de WHO en de ngo's. Het is ook steeds meer het geval, ik krijg veel berichten die zeggen dat volgens de laatste analyses het walvisvlees in Japan, maar ook in Groenland, echt gecontamineerd is. Het is ook een verkeerd signaal en een verkeerde boodschap naar je eigen inwoners toe om toch te zeggen dat ze dat moeten eten en dat het goed is voor je gezondheid. Dat is vaak niet waar meer.

Het gaat er dus vooral over dat ze het cultureel imperialisme vinden en dat het een Westers standpunt is om walvissen te beschermen en dat het niet universeel is.

Er is ook een procedurele discussie binnen IWC want je moet soms 2/3^e van de stemmen hebben om een amendement of de zware aanpassingen van de eisen van IWC goed te laten keuren. En Japan gaf destijds veel geld, cash, aan een paar landen. Op een bepaald moment kwam het moratorium in gevaar. België is pas lid sinds negen jaar. Destijds was mvr Onkelinx minister. Er was grote druk van ngo's en ze schreven een brief naar haar waarin stond dat de meerderheid binnen de IWC in de richting van Japan ging. Toen waren er plots 20 nieuwe lidstaten, waaronder België, om het conservatie-kamp te behouden en een evenwicht te hebben tussen de twee. Dat is dus een politiek element. Japan probeerde de andere kleine landen te gebruiken. Ze zeiden bijvoorbeeld: als je voor mij stemt, krijg je geld voor je ziekenhuis. Dat is nu steeds moeilijker want cash mag niet meer. Destijds kwamen ze op het laatste moment. Dat was echt een ramp. Maar nu, dankzij de nieuwe regels is dat beperkt.

Het probleem is dat het politiek is. Het hangt af van een evenwicht tussen een minderheid en een meerderheid. Er bestaat altijd een risico dat op een bepaald moment een paar leden tegen het moratorium zullen stemmen, maar ik denk van niet. Mijn gevoel is dat het nog ten minste tien jaar zal blijven.

Er is zeker nog te veel druk en we zullen er alles aan doen om te bewijzen dat het bedreigde diersoorten blijven. Binnen de wetenschappelijke comité zal het advies altijd zijn dat het nog te vroeg is en dat we nog moeten wachten, misschien zelfs nog 30 jaar. Misschien dat één soort, in een zeer beperkt deeltje van ik weet niet welke oceaan, een uitzondering kan zijn. Maar nu nog niet.

In Japan heb je geen participatieve democratie. Je hebt de regering, de ministerie, die in nauw contact staan met de lobies en de federatie. Druk van ngo's bestaat niet in Japan. Het traditioneel Japans politiek model is moeilijk dus je moet vinden hoe je dat kan bijsturen en welke aanpak je moet kiezen om een invloed te kunnen hebben op de beslissers in Japan zelf. Misschien via de bevolking zelf. Het is ook een kwestie van humiliatie, ze durven niet te zeggen dat ze een fout gemaakt hebben.

9.2. Bijlage 2: Interview met Stijn Bruers van Sea Shepherd

Interview met Stijn Bruers - 6 december 2013

Het concept van mijn thesis is om te kijken naar alle argumenten die Japan aandraagt om de walvisvaart goed te praten en te kijken of die argumenten overeind blijven en kijken of ik een compromis of oplossing kan vinden zodat ze uiteindelijk akkoord zouden kunnen gaan om de walvisvaart te stoppen of op z'n minst heel erg terug te schroeven zonder dat ze daar grote nadelen aan ondervinden.

Okee. Ik weet niet of ik op alles een antwoord ga kunnen hebben.

Wat ik mij eerst en vooral af vraag is wat nu precies het standpunt en het doel van Sea Shepherd zijn. Is het echt de bedoeling om de walvisvaart volledig te stoppen zodat er niets meer gebeurt.

Ja, dat is duidelijk het doel.

En er is geen mogelijkheid om het op kleine schaal nog toe te staan?

Dat soort jacht niet. Wat Sea Shepherd hoogstens in het midden laat is inheemse jacht. Maar au fond zijn we zelfs tegen jacht voor wetenschappelijke onderzoek, dus grootschalige jacht. En over de Indianen in Alaska die nog jagen daar zwijgen we over. Daar gaan we niet echt iets rond doen.

Wat Japan betreft is er volgens Sea Shepherd dus geen reden om door te zetten?

Nee, er is geen moreel verantwoorde reden.

Zelf zeggen ze dat het een deel is van hun traditie. Ik heb dat onderzocht en ik heb gevonden dat het iets recent is. Vroeger waren het vooral aangespoelde walvissen die geconsumeerd werden en bestaan er nog wel festival maar die zijn heel kleinschalig en op beperkte plaatsen. Het is dus niet noodzakelijk voor hun traditie om op zo'n grote schaal walvissen te vangen.

De vraag is hoever traditie gaat. In een walvisreservaat aan de andere kant van de wereld gaan jagen is geen oude traditie. Moest het een kustdorpje zijn, dan zouden we er over kunnen discussiëren. Maar voor zover ik weet was het vooral sinds de Tweede Wereldoorlog dat ze hun jacht uitgebreid hebben. Daarnaast is er nog de vraag of traditie wel een rechtvaardiging is. Mijn persoonlijke mening is dat traditie er niet echt toe doet. We laten hoogstens overlevingsjacht in het midden. Dus als je er echt afhankelijk van bent. Maar tegen de zeehondenjacht hebben we ook gestreden, terwijl dat een langere traditie is. Canada is al langer met zeehondenjacht bezig. Maar de grootschalige jacht is iets anders dan wat de Inuit

doen. Dus ja, vanaf wanneer is het een traditie? Die 300.000 zeehonden die Canada bejaagde, is dat zuiver traditie? Want als dat er vroeger 100 waren en dan plots ga je zeggen ‘we doen dat al jaren lang’ dan is dat in die zin voor ons niet echt belangrijk, of het nu traditie genoemd wordt of niet.

Dus als er kleine dorpjes zouden zijn waar die festivals nog gehouden worden, dan zou dat acceptabel kunnen zijn als zij af en toe een walvis zouden vangen voor die festivals?

Ik weet niet hoe ver we daar in zouden gaan. Nu zijn er die dolfijnenslachting en daar zijn we ook sterk tegen aan het protesteren. De houding is over het algemeen: als het niet om te overleven is, dan is het niet nodig. Maar we zullen er dan misschien in woorden tegen zijn maar als dat echt heel kleinschalig is, zoals bijvoorbeeld één walvis per jaar, dan zullen we er gewoon tegen de regering zeggen dat dat niet hoeft maar het is iets anders dan wat er nu gebeurt met de dolfijnenslachtingen. Zoveel dolfijnen per jaar...

Die dolfijnen vallen dus niet onder de bescherming van de IWC?

Nee. Maar op zich doen we ook andere dingen dan de IWC. We doen acties tegen die dolfijnenslachtingen, tegen de zeehondenjacht, tegen de haaienvinnen.

Maar zou het dan een deel van de oplossing zijn, voor die dolfijnenslachtingen, als die wel aan de IWC worden toegevoegd? Zodat zij dat dan ook strenger kunnen reguleren, of zou dat ook nog niet genoeg zijn?

Dat weet ik niet. Ja die dolfijnenslachting is ook commercieel zou je kunnen zeggen en zouden dan ook verboden moeten zijn. In die zin zou dat misschien wel helpen. Maar het probleem ervan is vooral dat het nationale wateren zijn. Het blijft nog altijd moeilijk om actie tegen te voeren. Japan kan zeggen dat het internationaal gezien legaal is. Maar in Antarctica kunnen we wel, dat zijn internationale wateren. Dat is een groot verschil. De actie tegen de dolfijnenslachting noemt niet voor niets ‘Operation Infinite Patience’ omdat we daar eigenlijk niet zo hard kunnen optreden. Het is in het land zelf. Terwijl we in Antarctica wel van alles doen.

Komt er van Japanners zelf steun tegen de dolfijnenslachtingen?

Ja, vooral bij de jeugd heb ik gehoord. Die zijn wel verontwaardigd als ze het te horen krijgen. Heel veel mensen weten niet dat er in Japan zelf een dolfijnenslachting gebeurt. Eén

van de dingen die Sea Shepherd doet is met beeldmateriaal de straat op gaan. Dan merken we zeker bij jongeren dat die er echt tegen zijn.

En bij de walvisjacht zegt Japan dat het noodzakelijk is voor wetenschappelijk onderzoek omdat er gegevens nodig zijn. En ze vinden dat het aantal walvissen dat ze vangen geen bedreiging kan vormen. Maar ik heb dan ook gevonden dat er manieren zijn om aan die gegevens te komen zonder daar walvissen bij te doden.

Hetgeen dat ik weet is dat een paar jaar geleden de wetenschappelijke raad van de IWC heeft gezegd dat het onderzoek van Japan, die maar een zestal papers hadden gepubliceerd, ook te bereiken was met niet-dodelijk onderzoek. Maar dat is al zes jaar geleden dus ik weet niet of Japan nu nieuwe artikels heeft gepubliceerd waarin ze aantonen dat het wel belangrijk is, dat het enkel met dodelijk onderzoek kan gebeuren.

Ze blijven toch volhouden dat het nodig is. Ik heb ook met Frédéric Chemay erover gepraat, hij zit in het Wetenschappelijk Comité, en hij zegt dat hij zelf niet precies weet welke gegevens bekomen kunnen worden zonder daarbij walvissen te doden. Dus dat er nog veel onderzoek gedaan moet worden naar wat er mogelijk is en wat niet. Het is natuurlijk ook nog een kwestie van welke gegevens nog noodzakelijk zijn.

En wat willen ze eigenlijk weten? Voor mij blijven die praktijken nog altijd heel louche. Ik zie niet in wat ze hiermee als waardevol wetenschappelijk onderzoek kunnen bereiken. Je zou kunnen zeggen bij dierproeven enzo dat dat voor medicijnen is, zelfs dat is al een discutabel onderwerp. Maar die walvissen dat is niet voor medisch onderzoek.

Voor het goed van de walvissen zelf.

Ja maar als het dat is, dan is het denk ik interessanter om wat ze eten en hun trekroutes enzo in kaart te brengen.

Maar het is de IWC die het onderzoek toestaat, om zo genoeg gegevens te kunnen bekomen om dan uiteindelijk het moratorium te vervangen door vangstlimieten. Maar of dat er binnenkort van zal komen... Het lijkt erop dat dat moratorium nog lang in stand zal blijven waardoor het wetenschappelijk onderzoek ook nog lang legaal kan blijven. Dus dat lijkt mij ook iets dat binnen de IWC zal moeten aangepast worden want op het moment zijn zij de enigen die hier een regelgeving rond hebben.

Het enige waarvoor ik zou pleiten is dat die clause die het wetenschappelijk onderzoek toestaat geschrapt wordt. Voor de rest ziet het er naar uit om later te onderzoeken welke vorm van duurzame jacht nog haalbaar is. Maar als het dat is, zijn we er zeker tegen.

Bij Sea Shepherd komen er eigenlijk twee dingen samen: milieubehoud en een sterke focus op individuele dieren, zeehonden en walvissen die niet bedreigd zijn maar waar Paul Watson en vooral dierenrechtenmensen zich wel hard op richten. Want het is de bescherming van de dierenrechten. En bij Sea Shepherd zelf is er een gemengd publiek. De helft zijn conservationists en de helft zijn dierenrechtenmensen. Om te strijden tegen de jacht die Japan doet op dwergvinvissen die niet bedreigd zijn, moet je al sterk dierenrechten-minded zijn. Maar af en toe beslist Japan ook te proberen jagen op bultruggen en vinvissen en dan komen de conservationists in actie. Dus in die zin komen die twee samen en aan boord heb je eigenlijk fifty fifty. Dus de conservationists eten vaak nog vlees en de dierenrechtenmensen eten geen vlees. En ze werken samen. Bij Paul Watson is het ook vooral een persoonlijke kwestie. Als je in het oog van een stervende walvis hebt gekeken, beloof je aan jezelf te strijden voor elke walvis, los van of die nu bedreigd is of niet, of het duurzame jacht is of niet. Wat Sea Shepherd doet is kijken welke wetten er zijn die we kunnen gebruiken om onze acties te ondersteunen. Eigenlijk doet het er niet toe of er commerciële walvisjacht is of niet, of er een walvisreservaat is of niet, of het wetenschappelijk noodzakelijk is of niet. Au fond doet het er niet toe, alleen is het natuurlijk wel goed dat we op die manier harder kunnen optreden zonder dat we zelf in juridische problemen komen. Dus dat is alles dat we gebruiken. In Japan is die dolfijnenslaching bijvoorbeeld niet illegaal, die dolfijnen zijn niet met uitsterven bedreigd. Toch proberen we er actie tegen te voeren en strijden we met de mogelijkheden die we hebben. In die zin is de jacht in Antarctica gemakkelijker omdat dat heel discutabel is. We kunnen daar harder optreden. We hebben al heel rare dingen gedaan die normaal niet zomaar mogen maar het is heel moeilijk om Sea Shepherd daar voor te veroordelen. Omdat we al snel het natuurhandvest van de VN kunnen invoeren en dat soort zaken. Het hoogerechtshof van Australië zegt dat er in een strook rond Australië geen enkele walvisjacht mag, ook niet voor wetenschappelijk onderzoek. Voor ons is dat natuurlijk gemakkelijk omdat we dan nog harder kunnen optreden. Onze hoop is dat we ooit zo hard kunnen optreden als echte politie. We durven ze nu al wel uit koers te duwen en eens zonder toestemming aan boord te gaan of propellers te blokkeren maar echte politiebevoegdheden zijn iets helemaal anders. We hebben geen vuurwapens, enteren is iets dat we ook niet zomaar doen. Het is te hopen dat de marine van Australië er zelf naartoe gaat en dat wij dat niet meer moeten doen.

Jullie ondernemen dus wel concrete actie, maar niet gewelddadig?

Het is altijd wel gewelddadig in de zin van op z'n minst emotioneel. Als je ziet hoe hard Japan terug reageert met fysiek geweld en schepen van ons tot zinken te brengen en met geluidskanonnen enzo terugvechten. Dan weet je dat je iets gewelddadig aan het doen bent, omdat iemand zo hard gaat terug reageren. Maar we letten er op dat we zelf geen fysiek geweld gebruiken maar we hebben al wel veel voor materiële schade gezorgd. Je kan zeggen dat dat ook een vorm van geweld is. Bij ons is de belangrijkste leidingslijn welk doel dat het geweld dient. Er bestaat een soort beschermend geweld tegenover zoiets als vergeldend geweld en bij ons is het puur beschermend geweld. Je hebt een acute gevaarsituatie en dan, zoals een politieagent zou doen die een gewapende schutter ziet, dan moet je wel reageren. Als je een besmettelijke zieke in quarantaine zet en die heeft dat niet graag, dan is dat ook een vorm van geweld want ze sluiten je op. Maar dat is beschermend. Je hebt niets kwaad gedaan, je moet niet gestraft worden. Dat is eigenlijk de vorm van geweld die wij nastreven, puur beschermend geweld. Het gevaar wegnemen dus. Beschermend geweld waarbij we elke vorm van fysiek geweld vermijden, dat zijn onze twee regels. We doen dus niet aan vergelding en gebruiken geen fysiek geweld. In die zin denk ik dat dat het meest moreel te verantwoorden is. Als je niets doet dan laat je het geweld tegen de walvissen gebeuren. Er is altijd geweld in de wereld.

En je bent al eens mee geweest met een missie?

Ja, zes jaar geleden. Dat was ook in Antarctica tegen de Japanse walvisjacht. Dat was toen de eerste grote succesvolle actie tegen de Japanse walvisjacht. We hebben toen ongeveer een 500 walvissen gered. Ze hadden een quotum van ongeveer 1000 walvissen en ze hebben er maar 500 kunnen vangen. Dan hebben ze toegegeven dat ze de rest niet hebben kunnen vangen omdat ze 'die ecoterroristen' tegen kwamen. Dus wij waren natuurlijk heel blij dat ze het op die manier erkenden, anders hadden we niet kunnen zeggen dat het aan ons lag. Maar ze hebben het letterlijk gezegd en wij voelden ons zeer gevleid.

Dat was de afgelopen jaren toch ook het geval, dat ze hun quota niet hebben kunnen halen door Sea Shepherd?

Dit jaar is blijkbaar het meest succesvolle jaar geweest. Iets van een 800 of 900 walvissen zijn er gered. Elk jaar wordt het beter en beter. Dit jaar is het tiende jaar denk ik dat ze een campagne hebben. Dus dat is al lang. En nu hebben we vier schepen. Je kan natuurlijk ook

altijd veel pech hebben met die schepen maar als nu alle vier de schepen operationeel zijn dan... Ja, vier, dankzij Whale Wars, die reeks op tv. Toen ik meevoer was het nog maar één schip en dat was ook niet zo'n snel. Nu zijn het er al vier dus dat is al iets serieuzer.

Het blijft voor mij toch nog altijd een ingewikkeld probleem. Het is moeilijk te begrijpen waarom ze dit nu perse willen doorzetten.

Dat is voor iedereen het grote raadsel.

Ook economisch is het niet evident. Ze moeten veel subsidies gebruiken om de jacht te laten voortbestaan. En er zijn geruchten dat ze donaties voor de ramp in Fukushima gebruikt hebben om de walvisvaart te financieren.

Het jaar voor de tsunami hebben we ze echt weggedreven en dachten we dat het wel eens gedaan kon zijn. En dan na Fukushima weten we dat er iets van een 30 miljoen euro doorgesluisd is omdat een aantal van de walvisschepen in de getroffen dorpen gestationeerd zijn en het dus nodig was voor de lokale economie. Dat merkten we wel want het jaar daar op zagen we een serieus versterkte walvisvloot. Het is dus inderdaad zo dat ze het anders hebben kunnen financieren. Ze hadden nieuwe bemanning, een professionele beveiliging, een extra spionageschip dat niets anders doet dan ons opsporen om tegen de rest van de vloot te zeggen waar we zitten. Dat is waarschijnlijk de reden waarom de jacht nu nog een paar jaar kan verder gaan, omdat ze dat geld hebben gekregen. Want het is heel kostelijk, ze halen bijna geen walvissen meer binnen en wij zorgen voor veel economische schade.

En ze krijgen het vlees ook niet verkocht, dus veel verdienen ze er niet aan.

Er zijn twee verklaringen die ik zie. Ten eerste hebben ze misschien nog een naïeve hoop dat het jachtverbod opgeheven wordt. Dan zal het bedrijf van nu het marktoverwicht zal hebben wanneer het terug gelegaliseerd wordt. Dus ze proberen de markt in stand te houden, zodat de mensen weten dat er walvisvlees gegeten kan worden. Dat er nu maar een paar mensen het eten is goed. Als dan straks het verbod opgeheven wordt, kunnen ze de markt terug aanzwengelen. Een tweede verklaring is de 'samurai-koppigheid', niet willen toegeven. Een soort van 'niet met mij'-mentaliteit, 'niemand kan ons iets verbieden.' We weten dat dat de samurai-mentaliteit is, we hebben dat ook gezien met de kamikazepiloten: liever koppig ten

onder gaan. Het vergt een atoombom om hen te doen capituleren. Dus ze zijn niet bereid rap te capituleren.

Als het aan de mentaliteit ligt is het natuurlijk moeilijk om iets te veranderen.

In die zin wordt het Sea Shepherd ook verweten dat het net dankzij de acties van Sea Shepherd is dat ze voort jagen, dat wij hun jacht in stand houden omdat ze niet willen toegeven. Als wij zouden stoppen, zouden we allebei de handdoek in de ring kunnen gooien en heeft er niemand gewonnen of verloren.

Dat zie ik nu toch ook niet gebeuren.

Zolang wij verder strijden zullen zij de handdoek niet in de ring gooien. Dus wij zouden onszelf gewonnen moeten geven. Dus ja, dat is het grote raadsel.

Een alternatief, dat ook door de IWC wordt aangedragen, is het walvistoerisme. Daar kunnen ze ook mensen mee onderhouden als ze de subsidies daarvoor gebruiken.

Niemand weet het. Er zijn zelfs speculaties over banden met de Japanse maffia. Maar dan nog... Er zijn wel louche dingen aan. It doesn't make sense.

Ze blijven zichzelf ook altijd maar met dezelfde argumenten verdedigen.

Ja en de steun van de lokale bevolking is ook aan het wegebben.

Ik dacht dat het wat simpeler ging zijn maar ik ben mij er dan in gaan verdiepen voor mijn thesis en ik kwam veel dingen tegen die moeilijk te snappen zijn. Het lijkt absoluut geen voordelen te hebben.

Ja die eerste verklaring, hopen dat de commerciële jacht terug komt en de markt open gaat... Ik weet het niet hoor. Ik zeg niet dat dat kan verklaren dat ze er zoveel kosten mee maken. Ze maken nu verlies. Het is riskant aan het worden. Het is nu al van 87 en de laatste jaren zijn er telkens herstemmingen voor de commerciële jacht maar het is duidelijk dat dat geen 2/3^e meerderheid krijgt.

Ze zijn dan begonnen met het afkopen van stemmen maar dat is nu blikbaar moeilijker geworden door de nieuwe regelgeving.

Ja bij derdewereldlanden hebben ze dat gedaan. Dat bij Costa Rica daar, dat Paul Watson uitgeleverd zou worden, heeft er ook nog mee te maken. Dat is ook hoogstwaarschijnlijk in

opdracht van Japan. Een goede tien jaar geleden heeft Sea Shepherd een illegale haaienvangstschip geramd in Costa Ricaanse wateren en ze hebben die dan naar Venezuela geëscorteerd. Initieel kregen ze nog het mandaat van Costa Rica en was er even commotie rond maar Costa Rica heeft er niets mee gedaan. Nu tien jaar later hebben ze dat feit toch plots ingeroepen. Costa Rica heeft aan Interpol een uitlevering gevraagd voor Paul Watson. Hij is dan in Duitsland gearresteerd geweest en is stiekem gevlucht via Afrika. Nu tolereren ze zijn aanwezigheid al wel in sommige landen maar de zaak loopt nog. We weten het natuurlijk niet zeker maar er zijn serieuze geruchten dat Japan druk heeft uitgeoefend op Costa Rica.

Dus hij moet zich nu nog verborgen houden?

Deels wel. Hij kan niet zomaar overal naartoe. Maar Australië is niet van plan om hem uit te leveren. Als hij terug naar Duitsland zou gaan, zou hij terug gearresteerd worden. En je weet niet hoe een land gaat reageren als je gezocht wordt door Interpol. In Australië heb je veel steun, ook van de bevolking. Er is daar een vroegere senator die nu in de directory board van Sea Shepherd zit en de lokale bevolking is heel sterk pro-Sea Shepherd. Het hooggerechtshof van Australië heeft gezegd dat de jacht moet stoppen in de Australische wateren en Sea Shepherd is de enige die de jacht gestopt heeft. Die uitspraak van het hooggerechtshof is het sterkste wat we achter staan. Japan mag die strook rond Antarctica niet claimen, voor Australië is dat hun grondgebied. In internationale wateren is het moeilijker, dan is het discutabel of wetenschappelijk onderzoek daar geldt of niet. Maar voor het hooggerechtshof mag niets dus zelfs dat achterpoortje kunnen ze niet gebruiken. Enfin, dat is wat ik ervan vernomen heb. Ik hoor ook alles van Sea Shepherd.

Persoonlijk stel ik het mij voor als The Far West. Ik stel mij heel dat gedoe voor als vlak voor de onafhankelijkheidsoorlog in Amerika. In de afgelegen dorpen waar je van alles niet mag doen zijn er verschillende partijen: de bandieten en diegenen die de bandieten proberen te stoppen, die zelf de wet willen overtreden om de sheriff te hulp te schieten. Wij hebben de maritieme wet ook al geschonden, maar in hoeverre mag dat nu? Het is gewoon The Far West. Het is juridisch zo ingewikkeld. Zoals vroeger in Amerika. Je hebt terug geschoten en dat mag niet want je hebt geen vergunning voor je revolver. Maarja het waren wel bandieten en de sheriff had gezegd dat dat niet mocht. Ja maar het dorp was nog niet geclaimed. En zo wete niemand het nog. Dus de reden waarom we juridisch gezien onze kop nog boven water kunnen houden is dat we van alles proberen en koorddans met het gerecht. Dus je moet je gedragen zoals in The Far West. In die zin wordt de kwestie van geweld of geen geweld ook

heel discutabel. Hetzelfde met het feit dat we piraten zouden zijn. Er zijn ook verhalen van de piraterij in de Cariben vroeger, dat bloeide goed. De Britse marine heeft die piraterij getolereerd omdat ze banden hadden met piraten. Het waren dan andere piraten die die piraterij hebben lamgelegd. Je hebt piraten nodig om piraten te bestrijden als het juridisch gezien nog niet in orde is. Hetzelfde ook met de slavenhandel. Wij hebben in het verleden al walvisschepen tot zinken gebracht in de haven en ontmanteld. Voor veel mensen is het discutabel of dat wel mag. Maar vroeger had je slavenschepen van Afrika naar Amerika en dan had je ook actiegroepen van Groot-Brittannië. Ik ben zo naar West-Afrika geweest en naar de grote vroegere draaischijven van slavenhandel. Daar zijn heel veel musea. En in de 19^e eeuw waren er mensen die er met hun schepen naartoe gingen en die slavenhandelschepen ramden en de slaven bevrijdden. Dus echte sabotage. Dat is een beetje wat Sea Shepherd nu doet.

Sea Shepherd is wel geëvolueerd. In het verleden zie je dat tot zinken brengen in havens en territoriale wateren, in IJsland bijvoorbeeld. 's Nachts ga je dan gaan kijken of er iemand aan boord is en dan ga je stiekem aan boord. Dat was nog voor het verbod op commerciële walvisjacht. Daaruit blijkt wel dat het Sea Shepherd nu puur te doen is om het stoppen van de walvisjacht op zich. Nu staan we juridisch sterker, kunnen we harder optreden dankzij de wetten en daarom communiceren we zo vaak rond dat we een wetshandhavingorganisatie zijn. We zoeken wat we kunnen doen om het zeeleven te beschermen en waar er wetgevingen zijn. Zo doen we zoveel mogelijk acties maar niet alle acties passen onder de wetgeving. De dolfijnenslachting in Japan of tegen de griendenslachting in de Faeröer eilanden in Denemarken zijn tradities en die zijn legaal. Toch proberen we er actie tegen te voeren. Aan de andere kant zijn er ook eilandenstaten in de Stille Oceaan, bijvoorbeeld in Ecuador, die onze hulp inroepen omdat ze zelf te arm zijn om op te treden tegen de haaienvinvangst. Ze vragen ons dan letterlijk om één van onze schepen, die een politiemandaat krijgt, te laten patrouilleren. In de Galapaos eilanden hebben we de sterkste samenwerking. We hebben daar één van onze schepen gedoneerd aan het natuurpark om permanent met politie aan boord te patrouilleren tegen illegale vissers. In Senegal worden de zeeën leeg gevist door Europese schepen en die vragen dan om die schepen uit hun wateren te verdrijven. Zo'n dingen proberen we ook te doen, als we de middelen hebben. In die zin is het dus heel gemengd wat we doen. Soms krijgen we steun van landen of vragen ze onze hulp omdat ze zelf te arm zijn. We werken ook in nationale wateren met natuurbeschermingswetten en proberen we toch nog op territoriale gebieden te protesteren ook.

De conclusie is uiteindelijk altijd dat er geen voor de hand liggende oplossing is waar iedereen blij mee zal zijn.

Het enige is misschien ecotoerisme, whale spotting.

Ja dat kan inderdaad een mooi alternatief zijn en is economisch ook interessant.

Maar voor alle vormen van jacht zie ik geen tussenweg.

9.3. Bijlage 3: Walvissoorten van de IWC

Een overzicht van de 12 soorten die vernoemd worden in de bijlage van de International Whaling Commission. De cijfers zijn uiterst omzichtig te interpreteren, de wetenschappelijke onzekerheid is nog steeds groot.

1) Blauwe vinvis: wereldwijd beschermd sinds de jaren 1960

Beste schatting wereldwijd: 2300 dieren

2) Bultrug: wereldwijd beschermd sinds de jaren 1960. Enkel een gereguleerd aantal exemplaren mag nog worden gevangen door lokale walvisvaarders

Beste schatting wereldwijd: 140580 dieren

3) Gewone vinvis: beschermd in de Zuidelijke Oceaan en de noordelijke Stille Oceaan sinds de jaren 1970 en in de Noord-Atlantische Oceaan sinds het moratorium van 1986. Wordt nog gevangen met speciale vergunning en sindsdien heeft ook nog commerciële vangst (waartegen bezwaar ingediend werd) plaatsgevonden.

Beste schatting wereldwijd: 89500 dieren

4) Noordse vinvis: beschermd sinds medio 1970 met uitzondering van de centrale Noord-Atlantische Oceaan waar de bescherming pas kwam met het moratorium in 1986. Speciale vangsten vinden nog plaats met speciale vergunningen.

5) Bryde walvis: beschermd sinds het moratorium, afgezien van enkele speciale vergunningen in de noordelijke Stille Oceaan

Beste schatting wereldwijd: 21000 dieren

6) Antarctische dwergvinvis: beschermd sinds het moratorium, afgezien van enkele speciale vergunningen in de noordelijke Stille Oceaan.

7) Gewone dwergvinvis: beschermd sinds het moratorium, afgezien van commerciële vangsten (onder bezwaar) in de Noord-Atlantische Oceaan en vangsten met speciale vergunning in de noordelijke Stille Oceaan.

Beste schatting wereldwijd: 1 665 000 dieren

8) Grijs walvis: beschermd sinds 1930, afgezien van vangst voor levensonderhoud.

Beste schatting wereldwijd: 72600 dieren. Eén van de meest bedreigde walvissoorten.

9) Groenlandse walvis: beschermd sinds de vroege jaren 1930, afgezien van beperkte walvisvangst voor levensonderhoud.

Beste schatting wereldwijd: 12260 dieren

10) Zuidkaper: beschermd sinds de vroege jaren 1930, afgezien illegale jacht.

11) Grote oceaannoordkaper: beschermd sinds de vroege jaren 1930, afgezien van illegale jacht.

12) Noordkaper: beschermd sinds de vroege jaren 1930.

Eén van de meest bedreigde walvissoorten.

13) Grote oceaannoordkaper: beschermd sinds de vroege jaren 1930.

Eén van de meest bedreigde walvissoorten.